

DOSSIERNo.: 00480

NAAM: M.S.B. en NEVEN ORGANISATIES

Uit		In		Uit		In		Uit		In	
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
24/1/47	4	27-1-47									
23/10	B	2/12									
2/12	4	2/12									
9/12	4	9/12									
22/3-48	C	25/2-48									
↑ Co: 31589											
13/8	D	17/8									
24/4/51	D	15/5									
17-11-51	4	12/11									
6/3-53	B	1/3									
19/3/53	D	24/3									
29/4	D	27/4									
3/2-55											
18 APR. 1955		14 FEB. 1955									
25 APR. 1955											
10/12/56											
2 APR. 1960		13 APR. 1960									
29 maart 1961		29 maart 1961									
5 AUG. 1966		29 AUG. 1966									
18 FEB. 1970		18 FEB. 1970									
17 II 74		JUNI 1974									
29/9/83											

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 480

NAAM: N.S.B. EN NEVENORGANISATIES

1. Was gevoegd bij PD 440. Kom Ronde meer uitom act.
C II 23-3-48

2 Gezien in verband met stuk 1946 766 XXXIV 16-8-'48 D III

Bijgevoegde copiëen op 30-11-1966 van Bfa/Za ontvangen, met het
verzoek deze niet te vernietigen.

ACD/P-Arch. s.v.p. bergen in OD 480 (Nat. Socialistische Beweging)

ACD/O, 2-12-1966

Nederlandse Landstand

Nadat de liquidateur van de Nederlandse Landstand dr. H.MOLHUIJSEN secretaris van het Koninklijk Nederlands Landbouw-Comite, zijn taak had beeindigd, werd het archief van de Nederlandse Landstand overgedragen aan het Rijksinstituut van Oorlogsdocumentatie.

In de maanden voorafgaande aan november werd al dit materiaal, voorzover het zich niet in volkomen losse staat bevond, door de medewerkers van het instituut onder leiding van dr. K.SWART getoetst op zijn belangrijkheid voor het historische onderzoek. Op 8 november '49 werd aan de Algemene Rijksarchivaris machtiging gevraagd een vrij groot aantal categorieën stukken te mogen vernietigen. Deze machtiging werd bij schrijven van 18 november 1949 verleend.

Op 21 augustus 1950 werd door Mr. J.R. de GROOT, aan wie de bewerking van de resterende archieven was opgedragen, een aanvullend voorstel tot gedeeltelijke vernietiging van het archief van de Nederlandse Landstand gedaan.

In de loop van 1954 werd wederom door een medewerker gedurende ongeveer een half jaar aan dit object gewerkt. Verder dan een gedeeltelijke ordening kwam men echter niet. Vanaf september 1956 tot heden is aan dit archief gewerkt door ondergetekende, aanvankelijk alleen, maar na de eerste sortering in grote groepen geassisteerd door de heer P.H.M.PIETERS.

In de eerste plaats is het materiaal verdeeld over de 4 opeenvolgende organisaties:

- A. Het Nederlands Boerenfront
- B. Het Nederlands Agrarisch Front
- C. De Commissie dr. POSTHUMA
- D. De Nederlandse Landstand

ad.A. Het Nederlands Boerenfront is ontstaan en gegroeid uit de Agrarische Dienst van de NSB. De leider van deze dienst E.J.ROSKAM Hzn was voor de stichting van deze "Organisatie tot voorbereiding van de Rijksvoedingsstand" op zaterdag 13 juli 1940 met verschillende landbouwmannen en belangstellenden in het levensmiddelenvak in Den Haag bijeengekomen.

In no. 19 van het weekblad "Boerenfront", waarin het van januari 1939 tot en met 1940 verschenen blad "De Ploeger" was opgenomen, welk blad zelf weer was voorafgegaan door "De Landpost" (okt.1936-1939)

en "Boerenstrijd" (okt.1935 t/m 15 september 1936), is een hoofdartikel aan de totstandkoming gewijd. De taak werd daar kort samengevat als: "De voorbereiding van de Rijksvoedingsstand, op volkse grondslag, waardoor de bewerkers van onze bodem, de verzorhers van ons vee en de verwerkers der landbouwproducten, de hun toekomstige plaats verkrijgen in de organische volksgemeenschap, die gedragen zal worden door de vrije boer, de zelfstandige burger en de zelfbewuste arbeider en waarin het kapitaal en het intellect geen leidende maar een dienende functie zal krijgen".

Juridisch werd het Boerenfront vermoedelijk eerst op poten gezet in september 1940. In het archief is nl. en afschrift van een brief aanwezig geschreven door de NSB advocaat mr. A.J. van VESSEM aan DAMAVE betreffende een in ontwerp eveneens aanwezige stichtingsbrief van de Stichting; "Nederlands Boerenfront". In dit ontwerp verklaarde MUSSERT van zijn vermogen af te zonderen een kapitaal van eenhonderd gulden en daarmee in het leven te roepen de Stichting "Nederlands Boerenfront". Voor de eerste maal trad als bestuurder op MUSSERT zelf. De dagelijkse leiding van zaken zou volgens regelen door de Bestuurder te stellen uitgeoefend worden door de Boerenleider, die zou worden benoemd en ontslagen door de Bestuurder.

Het Boerenfront heeft te kort bestaan om een behoorlijke organisatie te krijgen. Het is grotendeels bij een "blauwdruk" gebleven. Leidinggevende functionarissen waren E.J.ROSKAM Hzn., Ir. I.D.RISPENS, O.F.J.DAMAVE en Wouter SLOB.

Men wilde zo spoedig mogelijk komen tot een Nederlandse versie van de Reichsnährstand en hiertoe benaderde ROSKAM de bestaande organisaties. De oogst was teleurstellend. Men toonde geen of zeer weinig begrip voor "de nieuwe tijd".

Het Hoofdbestuur van "Landbouw en Maatschappij" werd op een aparte wijze benaderd, omdat de Boerenfronters hadden gehoopt, dat Landbouw en Maatschappij, dat dezelfde economische opvattingen op agrarisch gebied had als het Boerenfront, de organisatie zou kunnen worden, waarvan alle boeren, dus akkerbouwers en veehouders en de arbeiders van deze takken van bedrijf, lid zouden zijn. Zij zouden dan tezamen de corporatie van deze bodembewerkers vormen.

Het hoofdbestuur van L en M. dacht hier anders over en van samenwerking kwam niets. Zonder ingrijpen van oud-minister dr. F.E.POSTHUMA zou het dan ook vermoedelijk niet of niet zo spoedig tot een functie van "Het Nederlandsch Boerenfront" en "Landbouw en Maatschappij" zijn gekomen. POSTHUMA die als oud-president-directeur en adviserer van "Centraal Beheer" zijn kantoor had in de Zeestraat te Den Haag, achtte zich reeds kort na de meidagen van 1940 geroepen als adviseur van MUSSERT

en de Duitsers op landbouwgebied op te treden. In een in het doc. POSTHUMA aanwezige brief gedateerd 1940 aan de Groningse boer T.E.BONTKES schreef POSTHUMA, dat MUSSERT hem had gevraagd of hij, als van Duitse zijde gevraagd werd om een adviseur op landbouwgebied, POSTHUMA zou mogen noemen. POSTHUMA had toestemmend geantwoord.

Eind juli 1940 zien wij hem al optreden als voorzitter van twee adviescommissies. In de eerste plaats van zijn Commissie voor Advies van Graf GROTE. Hierin hadden zitting de Landbouw en Maatschappijman G.J.RUITER en de groninger NSB -boer J.H.ZIJLMA. Als secretaris voor deze commissie had POSTHUMA eerst gedacht aan Ir.I.D.RISPENS. Toen hij echter de indruk kreeg, dat men het van Duitse zijde beter achtte voor deze functie een ander te nemen, volgde hij deze wenk inmiddellijk op, omdat hij voor alles prijs stelde op een goede verstandhouding.

Dit blijkt uit een briefwisseling met RISPENS. POSTHUMA had RISPENS kort na de meidagen leren kennen, toen hij zijn dochter bezocht, die bij RISPENS logeerde of daar geëvacueerd was.

Het was op uitnodiging van dezelfde RISPENS dat POSTHUMA zich op 24 juli 1940 schriftelijk bereid verklaarde het voorzitterschap van de Commissie voor Advies van het Boerenfront op zich te nemen. Deze functie bekleedde hij daarna bij de elkaar opvolgende boerenorganisaties onafgebroken tot 1 mei 1943. Na de oprichting van de Landstand verkoelde de verhouding tot ROSKAM, die bang was door POSTHUMA van zijn voetstuk te worden gestoten, steeds meer. Kort na zijn aftreden als generaal-adviseur van de Landstand werd POSTHUMA op 3 juni 1943 op zijn boerderijtje te Vorden vermoord.

In september 1940 schreef POSTHUMA zijn brochure "Een Agrarisch Front als Landbouworganisatie". Deze werd bij NENASU gedrukt en op ruime schaal verspreid a 10 ct. per stuk. Op 29 oktober verstuurde de "particulier" dr. F.E.POSTHUMA vanaf zijn huisadres Ant. Duyckstr. 94, Den Haag, een aantal persoonlijke uitnodigingen aan vooraanstaande bestuursleden van "Landbouw en Maatschappij" met het verzoek op 5 nov. te Utrecht aanwezig te willen zijn op een bijeenkomst in Hotel Terminus.

Hier zou hij met hem (o.a. G.J.RUITER, E.Z.OLDENBANNING, Jac. ter HAAR en J.SMID) en andere genodigden willen bespreken of en zo ja op welke wijze het naar hun mening mogelijk zou zijn, dat "Landbouw en Maatschappij" medewerkte aan de opbouw van "Het Nederlandsch Boerenfront".

Voorbesprekingen met de beide partijen waren hieraan voorafgegaan. Een punt kon echter volgens POSTHUMA niet in discussie gebracht worden. Dit betrof de leiding van "Het Nederlandsch Boerenfront".

Zoals de toestanden in Nederland toen waren, moest de leiding hiervan opgedragen worden aan een lid van de NSB en zou deze dus door de Leider van de NSB worden aangewezen.

POSTHUMA die zich toeziend voogd noemde, wist de L en M'ers tot medewerking te bewegen. Hij was op 11 november 1940 aanwezig op de beslissende vergadering van de Ledenraad van Landbouw en Maatschappij te "eppel en voerde daar het woord.

(zie hierover doc.II, 400, Landbouw en maatschappij).

Op 20 november 1940 werd de officiële fusie schriftelijk geregeld en ondertekend:

Ad.B. De naam werd: "Het Nederlandsch Agrarisch Front, De deelnemers aan het N.A.F. hadden gelijke rechten en plichten ongeacht lidmaatschap van de NSB. De weekbladen "Landbouw en Maatschappij" en Boerenfront werden samengevoegd tot het weekblad: "Het Nederlandsch Agrarisch Front".

Leider van het NAF werd ROSKAM Plv. leider voor technische en economische aangelegenheden werd de L. en M'er G.J.RUITER. Plv. leider voor landbouw-wetenschappelijke aangelegenheden werd Ir. S.D.RISPENS.

De Raad van Bestuur, bestaande o.m. uit de leider van de Organisatorische Raad Wouter SLOB, de leider van de Culturele Raad L.WEIJER en de leider van de Cooperatieve Raad J.J.RUITER, werd voorlopig voorgezeten door ROSKAM met in dit geval als plaatsvervanger de L. en M'er E.Z. OLDENBANNING.

Van dit fraaie schema is in de praktijk niet veel terecht gekomen. Men helde er steeds meer toe over zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de organisatie van de Reichsnährstande. In het begin van 1941 verschijnt mr. H.REYDON ten tonele, eerst als secretaris van de Raad van Bijstand en van de Raad van Advies, maar al spoedig als plaatsvervanger van de Boerenleider en Hoofd van de Afdeling I "Volk en Bodem". De leider van de Culturele Raad L.WEIJER verdwijnt met zijn Raad.

De Organisatorische Raad had eveneens een kort bestaan. Men sprak al spoedig van afd.II (Organisatie en Propaganda) en in juni 1941 wordt dit geheel herdoopt in de afd.B. (Organisatie), die onder DAMAVE kwam. Diens afd.I (administratie en Beheer) werd herdoopt in A. Propaganda werd C onder W.SLOB. Hierbij kwam ook Pers, voordien bekend als V onder Dirk van de BOSPOORT, die door ROSKAM werd afgestaan aan de Nederlandse omroep.

Het arbeidsterrein van de Landelijke Raad van Vakgroepen (Corporatieve Raad) werd overgenomen door de latere Afd. II (Productie) en III (Marktordening).

De afd. VIIA (J.v.d.BERG) die in hetveerste halfjaar van 1941 veel brieven beantwoorde verdwijnt eveneens.

Ir. RISPENS is al vrij vroeg grotendeels van het toneel verdwenen. Op zijn huisadres te Den DOLDER doet hij nog wel wat zaken af, welke aan hem worden toegezonden, maar hij verdwijnt dan van het Landstand toneel om daar in 1943/1944 opnieuw een rol te spelen als secretaris van de resp. Gemachtigden voor Landbouw en Visserij POSTHUMA en TAMMENS.

(Van 1 augustus 1941 tot 1 augustus 1943 was hij werkzaam als schade-commissaris in algemene dienst bij het Departement van Financien; hij dankte deze benoeming waarschijnlijk aan POSTHUMA).

G.F. RUITER werd m.i.v. 8 aug. '41 Directeur-generaal van de Landbouw als opvolger van Dr. A.L.H. ROEBROEK.

OLDENBANNINGSROL had niet veel om het lijf. Zodoende was er van de aanvankelijk aan de mannen van Landbouw en Maatschappij toegedachte invloed niet veel overgebleven. Een resultaat dat overigens wel in de lijn der verwachtingen had gelegen met mannen als ROSKAM en DAMAVE aan de top.

Inmiddels werd er volgens de Referent für Agrarpolitik W. de WILJE in de zomer van 1941 hard gewerkt aan de "Rijksvoedingsstand" en REIJDS schreef in de Agrarische Post van 9 oktober 1941 nog over de komende Volksvoedingsstand.

Zover zou het echter niet komen. Er waren reeds geruime tijd tegenkrachten aan het werk. Uiteraard zagen de Duitsers zelf wel in, dat van een "Rijksvoedingsstand" waarin het hele regeringsapparaat werd opgenomen in oorlogstijd voor de voedselvoorziening weinig heil te verwachten was. Graf GROTE had ook adviseurs onder de hoge ambtenaren en verder zijn er schriftelijk geuite vermoedens, dat ook POSTHUMA en de latere Boerenleider in Nrd. Brabant, P.J. JANSEN, een allesomvattende Rijks- of Volksvoedingsstand onder ROSKAM niet wenselijk achten.

Hierover echter verder bij D.

Ad.C. Inmiddels was de Rijkscommissaris bij zijn besluit van 19 maart 1941 overgegaan tot instelling van de "Commissie ter ondersteuning van de maatregelen, getroffen voor de regeling van de landbouwproductie", algemeen bekend geworden als de "Commissie Dr. POSTHUMA". Op 17 maart '41 schreef POSTHUMA aan MUSSERT, dat hij inmiddels door de Rijkscom-

missaris was aangewezen als leider van de productieslag 1941, welke "bereids onzerzijds onder de leuze" "Nederland voedt zichzelf" is ingediend.

Uit hetwoord "Onzerzijds" en uit het feit dat POSTHUMA in alle vergaderingen van het Nederlandsch Agrarisch Front als voorzitter optrad, blijkt zonneklaar, dat hij, hoewel geen NSB'er, zich volledig NAF-man voelde.

Dat het na de oprichting van het NAF in november 1940 nog tot een aparte Commissie POSTHUMA is gekomen, spruit dan ook voornamelijk voort uit het feit, dat pogingen van ROSKAM om de besturen van de landbouworganisaties in te schakelen bij de produktieslag 1941 volkomen faalden. De hierover in het archief van het Nederlands Agrarisch Front aanwezige correspondentie spreekt in deze duidelijke taal.

Zodoende schakelden de Duitsers, dr. POSTHUMA met zijn zoveel grotere gezag in en deze wist de leiders van de oude landbouworganisaties tot een zeker ~~zeker~~ vorm van samenwerking, hoewel misschien grotendeels slechts in schijn, te bewegen.

Of POSTHUMA's krachtig geleide eenmansorganisatie door de Duitsers slechts voor een jaar bedoeld was is mij niet bekend, maar in ieder geval moest hij reeds in het najaar 1941 plaats maken voor de Nederlandse Landstand.

Of er zo ja in hoeverre hierbij de affaire CULANS voor de Duitsers een rol heeft gespeeld is evenmin in de aanwezige archiefstukken na te gaan. Wel heeft de weigering van het Bestuur van de Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond om aan de uitzending van Nederlandse Boeren en tuinders naar het Oosten mede te werken geleid tot de benoeming van O.F.J.DAMAVE als commissaris van deze organisatie en de omvorming tot katholieke Nederlandse Boeren- en Tuinders Beroepsorganisatie.

Na een afwikkelingsperiode, waarbij het werk van de commissie POSTHUMA wordt overgeheveld naar de Hfd.afd.II van de Nederlandse Landstand verdwijnt de commissie officieel op 1 april 1942. POSTHUMA zelf blijft nog generaal-adviseur van de Landstand tot het voorjaar van 1943. De verhouding tot ROSKAM werd echter steeds slechter en zodoende had dit adviseursschap niet veel om het lijf.

Ad.D. Zoals het slot van het "Nederlands Agrarisch Front reeds even is vermeld, gaven de Duitsers er de voorkeur aan het goed functionerende Nederlandse overheidsapparaat het practisch werk te laten doen. Zij namen geen risico in oorlogstijd. Zodoende werd ROSKAM c.s. slechts toegestaan een "Nederlandse Landstand" te leiden, die wel eens advies

mocht uitbrengen, maar toch weinig te betekenen had.

Het was dan ook de grote grief van ROSKAM en zijn opvolger BIERMA tegen het beleid van hun Duitse vrienden, dat deze zich door de z.g. Englandfreunde bij de neus lieten nemen. De Duitsers en meer speciaal Von der Wense vonden echter, dat de aanwezige regeringsorganisaties uitstekend functioneerden en zich goed lieten leiden door de Duitsers.

In deze verhouding is tot de bevrijding geen wijziging gekomen. Over de wantoestand bij de Landstand en meer speciaal over het wanbeleid van de hoofdstafleider DAMAVE zou nog heel wat te vermelden zijn, maar principieel maakt het geen verschil. Het kostte alleen veel geld. De politieke strijd was reeds in 1941 gestreden en in het nadeel van ROSKAM f.s. beslist.

Het nieuwe bestuur van de Landstand van september 1943 heeft dan ook wel wat verbeteringen kunnen aanbrengen, maar een rol van betekenis mocht de Landstand nu eenmaal niet spelen.

Rijksinstituut van Oorlogsdocumentatie,
Herengracht 474 te Amsterdam,
tel. 24 33 12.

(Bibl. Hr. Groeneveld,
Publ.rel. Hr.Swaan)

"De Nederlandse Landstand" is een openbaar lichaam in de zin van art. 152 der Grondwet en is gevestigd te "s-Gravenhage (22-10-1941).

"De Boerenjeugsleider" -offic. studieorgaan voor het kader van de "Agrarische Jeugdbeweging van de Landstand.

"Agrarische Post" - weekblad van het "Ned. Agrarisch Front" (1940-1941).

Het Ned. Agr. Front (NAF) is verdeeld in Gouwen, streken en buurten.

UITTREK
Un : 00 1513
Ag. no.: 53080
Voor : 00 480

NATIONAAL SOCIALISTISCHE BEWEGING

Werd 13.9.38 voor ambtenaren verboden verklaard.

G E H E I M.

Enschede, 24 October 1947.

No. P.194/47.

010480

OPGELEGD

Volgno.

27 OCT. 1947

ACD/22535

Onderwerp: afscheidsbrief Mussert.

BUREAU B

3-11-47

KWV. In Klootwijk.

KNVA-B-A
KNVA-B-B
KVB-KNVA

D. II

Ik heb de eer, UEdelGestrenge bijgaand te doen toekomen, een afschrift van een zgn. afscheidsbrief van wijlen A. Mussert.

Een zekere Mevr. Klootwijk, afkomstig uit 's-Gravenhage, die een bezoek bracht aan Grietje Muns-Oosterhuis, geboren te Leeuwarden, 26-2-97, echtgenote van Karel Alexander Muns, geboren te Arnhem 31-3-00, v/h inspecteur Centrale Textielinspectie, wonende te Enschede, Hessenweg 72, zou hebben beweerd, dat een jonge man, werkzaam op een departement, bedoeld geschrift zou hebben overgeschreven.

Naar verluidt, zou deze brief thans gestencild onder ex-N.S.Bers worden verspreid.

Van genoemde Mevr. Klootwijk is alleen bekend, dat zij de echtgenote zou zijn van een landwachter.

Bijgaand afschrift is overgenomen van een ten huize van de fam. Muns aanwezig exemplaar.

K.A.Muns is van 2-4-45 tot 1-10-47 geïnterneerd geweest. Door de P.R.A. alhier is een dossier tegen hem opgemaakt terzake van lidmaatschap van de N.S.B., N.D.K., N.A.F. en Hulp-Landwacht. Voorts zou hij een persoon hebben aangebracht bij de Landwacht.

Tegen zijn echtgenote zijn geen maatregelen getroffen, aangezien zij geen lid van een nationaal-socialistische instelling zou zijn geweest, doch wel is bekend, dat zij geacht werd een felle nationaal-socialiste te zijn.

A A N:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E.

Open Brief.

Aan Zijne Excellentie, de Minister President.

Het moge mij vergund zijn Excellentie, mij te richten tot U als hoogste vertegenwoordiger van het staatkundig leven van Nederland, voor dit afscheidswoord aan ons volk. Land en volk zijn mij dierbaar geweest heel mijn leven en blijven mij dierbaar tot in den dood. Dankbaar ben ik als Nederlander geboren te zijn. Als eerlijk man geef ik de verzekering, dat het mij steeds ernst is geweest om ons volk met ernst met al mijn krachten te dienen. De eerste drie en twintig jaar van mijn leven heb ik alles van ons volk ontvangen, de daarop volgende acht en twintig jaren heb ik getracht als ingenieur als strijder tegen het zo schandelijke Belgische verdrag, daarna als Leider van een politieke partij mij nuttig te maken voor de Nederlandse volksgemeenschap. De storm, die reeds lang in de internationale verhoudingen woede, heeft Nederland met ongekende hevigheid aangegrepen in Mei 1940. Zonder de minste schijn van recht werd ons Vaderland overvallen. Er is tijdens de oorlogsdagen landverraad gepleegd, naar mrn zegt, ook door leden, die zich N.S.B.-er noemden, maar die dan doch van de geest der N.S.B. en haar idealen verstoken waren. Zo heeft reeds van het begin van de verschrikkelijke bezettingstijd af een vooroordeel geheerst tegen de gehele N.S.B.. Daarmede is een splitsing en een haat ontstaan, waarmede ons volk niet gediend is geweest.

In het aangezicht van de dood kan ik verklaren, dat zij, die werkelijk de doelstellingen van de N.S.B. begrepen en nastreefden tegen Duitse tyrannie, als wie ook van de legaal of illegaal strijdende vaderlanders. De wijze, waarop wij ons Vaderland meenden te moeten dienen, week echter af van die welke de grote meerderheid van ons volk wenste. Wij voorzagen de mogelijkheid van een Duitse overwinning, en wilden de volkse en staatkundige zelfstandigheid van Nederland redden tegen het Duitse streven, vertegenwoordigd in Himmler, Nederland te annexeren en het Nederlandse volk te doen opgaan in het Duitse. Ik had de vaste overtuiging dat Hitler mij in deze strijd steunde en na zijn overwinning zijn wil zou doorzetten tegen de Duitse imperialisten. Zo heeft de N.S.B. zich willen inzetten als beschermster van de hoogste rechten van het Nederlandse volk, onbegrepen door de meerderheid van ons volk, beladen met verdenking voor de vijand tegen eigen volk te bewerken. De toenemende geweldpleging en ont-rechting was ons ook een gruwel, de handlangersdiensten hierbij bewezen door de N.S.B.ers, die tegen onze idealen handelden, stuitten juist ons het neest tegen de borst. Wij geloofden echter, dat eenmaal ons uur zou komen, ten bate van ons volk.

Nu is ons uur gekomen, zonder bitterheid zeg ik dit. Reeds eerder heeft zich in Nederland een staatkundig conflict toegespitst tot de dood. In 1619 was het Johan Van Oldebarnevelt, die als drager van een politieke overtuiging de dood vond op het schavot. Ruim 50 jaat later werd Johan de Witt als voorvechter van een politiek en staatkundig streven door het schuim der natie vermoord. Zonder mij op staatkundig gebied met deze mannen te willen meten, zie ik hier een zelfde tragiek zich afspelen zich afspelen tegen de N.S.B., doodvonnis door Bijzondere rechtbanken. Tienduizenden goedwillenden opgesloten in gevangenissen en concentratiekampen, velen vanden/bé hun bezittingen beroofd, en erger dan toen, schrijnend en schreuwend om-recht, nu reeds bijna een jaar voortgezet tegen vrouwen en kinderen. Dit alles onder de dekmantel van een justitioneel apparaat, die het allereerst zuivering behoefde.

Zo zal ik dan straks voor het vuurpeleton staan, ongeschokt in de overtuiging naar eer en geweten gestreden te hebben voor het Vaderland. Aan God heb ik mij overgegeven in oprechtheid en ootmoed, vertrouwend op zijn Genade. Hem dankend, dat Hij mij in deze tien maanden van gevangenschap het mogelijk gemaakt heeft om in drie verantwoordingen uiteen te zetten, datgene waarover ik vóór Mei 1945 moest zwijgen. Het is mijnlaatste wens, dat deze verantwoordingen, geschreven mede voor het tegen mij gevoerde proces, in druk mogen verschijnen, opdat, wie eerlijk kennis wil nemen van hetgeen is geschied op onze strijd achter de schermen, daardoor geholpen werden. Ik verzoek het batig saldo van deze publicatie ten goede te doen komen aan het Nederlandse Rode Kruis. Moge door deze verantwoordingen de valse schijn worden verdreven, het vooroordeel weggenomen de mogelijkheid geboden tot de samenwerking van allen, die van goeden wille zijn tot opbouw van het Vaderland. En zoals ik een ieder uitnodig om door de lezing van de verantwoordingen te komen tot een helder inzicht in de bedoelingen en de daden van mij en van mijne werkelijke volgelingen, zo vraag ik als degenen, die met mij trouw de idealen der N.S.B. hebben nagestreefd, nu geleden onrecht te vergeven en één van hart en één van ziel mede te helpen aan de opbouw van een beter Nederland. Moge het offer van mijn leven, dat ik met blijmoedigheid breng, daartoe bijdragen. God behoede en zegene ons Volk en Vaderland.

w.g. Mussert.

6.5.1946.

B

DIRECTORAAT-GENERAAL VOOR BIJZONDERE RECHTSPLEGING

No. W. Corr.H.247/158/47.

's-GRAVENHAGE,
Nassaulaan 23

9 Juli 1947.

Afd./Dienst Bureau W.

- 8 JULI 1947

Onderwerp: Belijdenisschrift.

Bijlage(n): 1.

ACD/18057

GEHEIM

UITGEBOEKT

Den HoogEdelGestrengen Heer
J.G. Crabbendam
Javastraat 68
DEN HAAG.

480.

BUREAU B

Nummer:

Deel:

8-7-47

Hierbij heb ik de eer UHoogEdelGestrenge te doen toekomen een afschrift van het z.g. "Belijdenisschrift" van vooraanstaande figuren van de N.S.B.

ALGEMENE INSPECTIE D.G.B.R.
wnd.Hoofd Bureau W.

M.Rodenburg.-

Men wordt verzocht bij beantwoording van dezen brief datum, nummer, afdeling en onderwerp aan te halen.

Bezoekuren op Maandag, Dinsdag en Woensdag van 10-12 uur en van 14-16 uur.
Overigens uitsluitend na afspraak.

Mr. D. F. PONT

No. 44.33

Postnr. P.N.

K. M. 1 247/Algr/47.

A F S C H R I F T . -

Avegoor, 17-4-1947.

Den WelEdelZeergeleerde Heer
den Heer D.C.P.Gunning
Valerieaplein 13
Amsterdam.

WelEdelGeboren Heer,

Gisteren 16 dezer werd mij het U bekende schrijven van Ir. C. J. Huygen (van 31-3-1947), voormalig Secr. Gen. v. d. N. S. B., onder gesloten couvert door den kampcommandant alhier ter hand gesteld.

Den brief met de daarbij conceptverklaring heb ik met grote belangstelling en naar ik U niet wil verhelen met aanvankelyke verbazing en ontsteltenis doorgelezen.

Daar ik sinds mijn uittreden uit de beweging in September 1937 nimmer eenige functie in de N. S. B. heb bekleed, zodat ik bezwelijk tot de vooraanstaande leden mocht worden gerekend en wegens mijn felle critiek op ingeslopen rassenleer, absolute Staatsleiding, schandelijke afwijking van theorie en praktijk, alsmede verloochening van Nationaal karakter en trouw aan de Oranjetraditie, stellig niet behoorde tot hen die algemeen binnen de beweging vertrouwen en aanzien genoten "heeft het mij", bovendien verwonderd tot het twaalfstal te behoren aan wie Ir. Huygen deze missive heeft toegezonden. Zelfs wanneer ik aanneem, dat Ir. Huygen zich bij de beoogde schulderkennerij niet door persoonlijke overwegingen heeft laten leiden, is het mij echter niet mogelijk daarop enigerlei reactie in overweging te nemen zolang ik de namen niet ken van hen aan wie een gelijkkluidend verzoek werd gericht.

Het is n.l. niet mijn gewoonte, mijn naam aan enig comité, college of actie te verbinden, zolang mij niet is medegegeel met wie ik eventueel de eer of de schande geniet, voor het forum der publieke opinie te treden.

Ik vertrouw, dat U dit standpunt zult kunnen billijken en verblijf in afwachting Uwer nadere berichten,

Met de meeste Hoogachting van Uw WelEdelgeb. Heer
de dw. dr. D. F. Pont, Oud Burg. van
Apeldoorn.

Apeldoorn, 5 Juni 1947.
Voor eenskluidend afschrift.
Hoofd Recherche Afdeling der
P. R. A., Apeldoorn

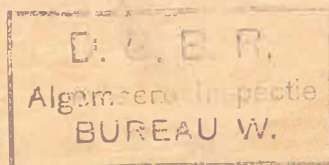
Coll. B/P
Voor eenskluidend afschrift
Het Hoofd P. R. A.,
District Apeldoorn.

w. g. Kramer.

w. g. K. Algra.

Gezien en doorgezonden aan
Bureau Centrale Veiligheids-dienst
te Den Haag.

Amsterdam, 3 Juli 1947
Wvd. Hoofd Bureau W.

De oorlog is voorbij, maar Nederland gaat nog zwaar gebukt onder de gevolgen van dezen afschuwelijken strijd. De zedelijke chaos veroorzaakt door het Nationaal-Socialisme dat leidde tot ontwijking van alle geestelijk en zedelijke normen, vreet nog als een kanker aan onze zieke volkslichaam.

Zij, die hier schuldig staan, willen niet zwijgen, moge hun getuigenis dat reeds telang achterwege bleef, mee helpen een brug te slaan over een thans nog al te brede kloof.

Daarom richten wij, die allen als leden der N.S.B. vooraanstaande posten hebben bekleed in den bezettingstijd en die ons ook verantwoordelijk gevoelen voor de Politieke houding van onze voormalige medestanders, ons met deze verklaring tot het Nederlandsche Volk, en voorts ook tot alle Politieke delinquenten.

V E R K L A R I N G . -

Wij erkennen en belijden onze schuld.

Reeds bij de bevrijding moesten wij erkennen dat de balans van onze bemoeiingen met de belangen van Nederland vernietigend voor ons was, dat de uitwerking van onze daden een aaffluiting betekende voor de aangeheven leuzen.

De toestand van Land en Volk sloeg ons ook het beroep op goede bedoelingen uit handen. Innerlijk moesten wij toen reeds toegeven, dat het dusdanig zwaar getroffen Nederland de beweging, die wij hielpen organiseren, slechts als landsverradelijke kon brandmerken, omdat de N.S.B. na de Meidagen van 1940, toen de scheiding der geesten voor een ider duidelijk had moeten zij zich openlijk schaarde aan de zijde van hen die Nederland in dezen toestand hadden gebracht.

Deze innerlijke erkenning leidt ons tot openbare schuldbekentenis nu wij ons zelf zo ver hebben overwonnen dat wij onze dwaaling en verblindings volledig hebben ingezien. Deze zelfbeschuldiging valt ons zwaar, maar vereenzaming en persoonlijk leed wezen ons den weg uit de aanmatigende sfeer, waartoe wij ons hadden opgeschroefd, terug naar de werkelijkheid.

Deze werkelijkheid klaagt ons aan. De rechtsspraak stelt ons tegenover daden die tegen ons getuigen. Het recht legt ons zijn straf op, die wij niet lijdelijk maar bewust willen aanvaarden als een begin van de loyaliteit jegens Vorstenhuis, Overheid en Volk, die wij opnieuw willen nastreven.

X X X X X X X X X

Tot onze vroegere medestanders, hetzij reeds in vrijheid, hetzij nog gedetineerd, willen wij nog het volgende zeggen:

Het was een noodlottige dwaling te menen, dat de N.S.B. Nederland zou redden. Het Nederlandsche Volk heeft ons gemeden en ondubbelzinnig verworpen. Met ontzaglijke offers heeft het eigen vrijheid en toekomst veilig gesteld. Meedogeloos heeft de historie ook afgestraft de veronderstelling dat een "Nederlandsch Nationaal Socialisme" - anders dan het Deutsche - een zegen zou zijn voor ons land. Juist en vooral om onze vroegere positie verklaren wij, zonder eenige terughouding, dat ook dit Nationaal Socialisme op Godsdienstige, zedelijke, geestelijken en politieke gronden onvoorwaardelijk* worden afgewezen.

Met deze schuldbekentenis, waaronder onze trots zich buigt, willen wij allen die naast en achter ons gestaan hebben, en die daardoor in deze collectieve schuld onze voormalige organisatie delen, ontslaan van alle geestelijke banden, die zij jegens ons mochten gevoelen. Mogen zij daarin aanleiding vinden zich los te maken uit de sfeer, die ook hen tot hun verkeerde houding bracht en die hen nu nog zou kunnen verleiden tot het zoeken van een verbittert isolement.

Mogen zij beseffen dat de grote moeilijkheden, waarmede de invrijheidgestelden te kampen hebben, mede een gevolg zijn van de diepe wonden die in ons volksleven zijn geslagen door het Nationaal Socialisme. Niet met verbittering doch met goed begrip voor eigen schuld en met waardigheid, kunnen deze moeilijkheden onder aanvaarding van Gods wil, worden overwonnen.

Mogen zij, geestelijk vrijstaande van het verleden, door hun houding hun loyaliteit en hun arbeid het oprechte streven tot uitdrukking brengen op de historische weg van Nederland terug te keren en zich daarmee de wederopneming in de gemeenschap van het Nederlandsche Volk waardig tonen.

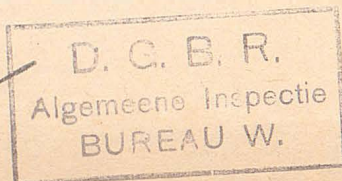
Apeldoorn, 5 Juni 1947
Voor eensluiden afschrift:
Het Hoofd Recherche Dienst der
P.R.A. Apeldoorn

(w.g. P.Kramer.)

C611. B/P

Voor eensluidend afschrift:
Het Hoofd P.R.A.
District Apeldoorn
w.g. K. Algra.

Gezien en doorgezonden aan
Bureau Centrale Veiligheids-dienst
te Den Haag.
Amsterdam, 3 Juli 1947
Wvd.Hoofd Bureau W.

M. Rodenburg.

C.J. Huygen

Amsterdam, 31 Maart 1947
Huis van Bewaring II
Havenstraat 6

Aan een aantal leden der
voormalige N.S.B.

L.S.,

Na vele maanden waarin talloze moeilijkheden moesten worden overwonnen, ben ik er in geslaagd toestemming te krijgen U langs dezen weg te bereiken. Ik wilde n.l. Uw medewerking inroepen in een uiterst belangrijke aangelegenheid.

Het zal U duidelijk zijn, dat diepe bezorgdheid over den toestand in ons Vaderland, ook mij reeds lang bezighoudt.

Naarmate mijn inzichten omtrent het Nationaal-Socialisme en mijn gedachten over onze houding tijdens den oorlog zich in de eenzaamheid meer en meer wijzigden, groeide ook deze bezorgdheid mede in verband met het zeer subtiële vraagstuk der Politieke delinquenten.

Zo rijpte dan langzamerhand het denkbeeld, dat van de zijde der gedetineerden een vraag diende te worden gesteld, die het bewijs zou leveren, dat wij er ons volledig van bewust zijn, de noodlottige ontwikkeling der gebeurtenissen gedurende de bezettingsjaren te hebben bevorderd. Deze daad zou moeten bijdragen tot het slaan van een brug over een ontzaggelijke brede en diepe kloof, die er gaat tussen het Nederlandse Volk en de voormalige nationaalsocialisten. Het was mij duidelijk geworden, dat een zodanige daad alleen maar kon bestaan in een openlijke, eerlijke schuldbelijdenis tegenover de natie en een dringend beroep op onze vroegere medestanders, om tot andere inzichten te komen.

Van verschillende zijde vernam ik intussen een en ander van de in de kampen gegroeide stemming en mentaliteit. Deze sombere berichten versterken mijn voornemen om alles te doen wat mogelijk is om hen te helpen den rechten weg te vinden. Ik was van oordeel dat een aantal vooraanstaande, voormalige leden, die algemeen in de N.S.B. vertrouwen en aanzien genoten, terwijl men wellicht ook buiten die kringen bereid zal zijn aan te nemen, dat zij niet bedacht zijn op eigen voordeel, de openlijke schuldbekentenis in alphabetische volgorde mede diendende ondertekenen. Een dergelijk algemeen bekend gemaakt schriftstuk, zal wellicht een goede uitwerking kunnen hebben op de in de kampen over het algemeen volledig scheefgegroeide denkwijze en ook op die van de reeds invrijheidgestelden.

Tevens zal deze verklaring naar ik hoop een begrijpende houding van de bevolking bevorderen. Door een gelukkige samenloop van omstandigheden. kon ik eindelijk na veel aanvankelijke teleurstellingen, een weg vinden om het gestelde doel te verwezenlijken.

Ik verzoek U inliggende verklaring rustig te willen bestuderen en deze al of niet getekend terug te zenden.

Daar de correspondentie onder gesloten couvert geschied, is volledige discretie gewaarborgd. Op Uw stilzwijgen over deze zaak totdat zij algemeene bekendheid verkregen zal hebben, wordt uiteraard prijsgesteld. Het is de bedoeling dat de verklaring zal worden getekend door b.v. een twaalftal voormalige Nationaal-socialisten uit verschillende geledingen, die door bezinning en inkeer zo ver zijn gekomen dat zij zich met de inhouder van volledig kunnen verenigen.

Hoewel misschien overbodig, acht ik het ter vermindering van elk misverstand, toch wel van belang U te verzekeren, dat het plan tot publicatie van een verklaring mij door niemand, wie dan ook, is ingegeven terwijl ook de verklaring door mij zelf werd opgesteld.

Het is gewenst in Uw antwoord de functie (s) resp. den aard Uwer activiteit op nationaal socialistisch terrein gedurende de bezettings-tijd, duidelijk aan te geven en daarbij voor op te stellen die functie (in N.S.B., bij de overheid in het economische leven enz.) die U als vooraanstaande nationaal-socialist lid der N.S.B., het meest in het licht der openbare belangstelling plaatste.

Ik hoop oprecht dat Uw geestes gesteldheid zich inmiddels zo mag hebben ontwikkeld, dat U thans van harte den zedelijken moed zult tonen om ook onder de zo zeer gewijzigde omstandigheden de belangen van land en Volk boven het eigen belang te stellen. Het zal ongetwijfeld bijdragen tot het overbruggen van de wrange tegenstellingen die nog altijd het bestaan onze talloze medeburgers verbitteren.

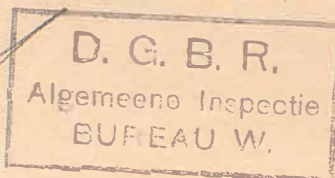
Met vriendelijke groeten,

w.g. C.J. Huygen

Coll.B/P
Voor eensluidend afschrift:
Het Hoofd P.R.A.,
District Apeldoorn.
w.g. K. Algra.

Gezien en doorgezonden aan
Bureau Centrale Veiligheids-dienst
te Den Haag.
Amsterdam, 3 Juli 1947.

Wvd.Hoofd Bureau W.

M. Rodenburg.

1093.

AFSCHRIFT VAN EEN EIGENHANDIG DOOR MUSSERT GESCHRE-
VEN CONCEPT, (in ons bezit), AFKOMSTIG UIT
CHIEF VAN VOLK EN VADERLAND.

Volgno.

HET FEB. '47.

ACD/

109304

BUREAU B

E I N D E L I J K

Nummer:	
Datum:	13-2-47

EUROPA ZUIVERT HET OOSTEN

Zondag, 22 Juni 1941 zijn de legermachten van Duitschland, Roemenie en Finland Rusland binnengetrokken. Dit is de grootste daad, die Hitler als strateeg, als bouwer in het nieuwe Europa en als idealist tot nu toe heeft verricht. Het is op een na de laatste phase van de wereldrevolutie, die in gang is.

Achtereenvolgens zullen wij bezien DE STRATEGISCHE ZIJDE, DE EUROPEESCHE ZIJDE en DE GEESTELIJKE ZIJDE van het geweldig gebeuren, dat de geheele wereld in ademlooze spanning volgt.

Eerst de STRATEGISCHE zijde. Toen Engeland van 1936 tot 1939 de vernietiging van Duitschland door militair geweld voorbereidde, volgde het de politiek van koning Edward van voor 1914, n.l. de omringeling. Duitschland moest in het Westen worden aangegrepen door Frankrijk, in het Oosten door Polen en Tsjecho-Slowakije met daarachter de Russische beer, waarvoor Tsjecho-Slowakije de springplank was. In het Zuiden zou een bolsjewistisch Spanje en een zich zelf verdeeld Italië en een naar Rusland luisterend Yougo-Slavie moeilijkheden moeten bezorgen. Aan Noorwegen en Nederland was de rol van Engelsche vazalstaten toebedeeld.

Het eerste antwoord van Hitler was een onverbrekelijke band te vormen tusschen Duitschland en Italië. Dit kon dank zij de leiding in Italië van den genialen, trouwen, eerlijken staatsman Mussolini. Tot den dag, waarop Italië oprukte over de Fransche grens, heeft Engeland al het mogelijke gedaan om Italië tot ontrouw te bewegen. De extra boodschappen van den vrijmetselaar President Roosevelt naar den Paus in Rome was de laatste wanhoopspoging daartoe.

Toen Hitler en Mussolini elkander gevonden hadden, hebben zij sa,em de bolsjewiseering van Spanje belet. Men zal zich herinneren hoe Engeland al het mogelijke gedaan heeft om rood Spanje te steunen en hoe Mevrouw Roosevelt, de echtgenote van den Amerikaanschen President, zich openlijk stelde aan de zijde der bolsjewisten in Spanje. Het communisme in Spanje werd gekraakt.

Daarna werd de springplank van Rusland tot in het hart van Europa, n.l. Tjecho-Slowakije keurig netjes afgezaagd; de Germaansche deelen bij Duitschland gevoegd; Slowakije tot aparte staat onder protectie van Duitschland opgericht en de Tsjechen onder toezicht geplaatst.

Toen dacht Engeland dat het oogenblik gekomen was om zijn vazallen aan te sporen Duitschland binnen te trekken. Het "garandeerde" Polen zoo, dat het eigenlijk beteekende: begin maar vast, ik help. De Polen zouden oprukken naar Berlijn, zooals de Poolse leiders aan het volk hadden wijsgemaakt. Polen werd in een maand vernietigd.

Waarom kon dat zoo gauw? Omdat Hitler Rusland had bewogen om niet mee te doen. Hij moest zich offers getroosten om Engeland's plan te doen mislukken, dat daarin bestond om ook nu weer, zooals in 1914 Duitschland te noodzaken gelijktijdig te vechten aan twee fronten, een in Frankrijk en een in Rusland. De Poolse weermacht was vernietigd, alles kon zich wenden tot den vijand in het Westen.

De Engelsche vazalstaten Noorwegen en Nederland werden bezet. Frankrijk werd in zes weken militair verpletterd.

De Balkan was aan de beurt. Het leek onmogelijk dat Joego-Slavie daaruit niet de gevolgtrekking zou maken, die ieder normaal mensch zou doen, n.l. dat het waanzin is om tegen deze macht op te tornen. Daarom was het vanzelfsprekend, dat het toetrad tot het pact van drie. Een verdwaasde officiers-clique verscheurde het tractaat waarvan de inkt nog niet droog was, op aanstoken van Engeland en Rusland.

Op 6 April j.l. rukten de Duitsche troepen Joego-Slavie binnen. Diegenen onder mijn volksgenooten voorzien van kinderzielen en kindersens, keken dien dag triomfantelijk rond met een gezicht van: heb ik het niet voorspeld? Nu gaat Duitschland er aan.

Op 9 April schreef ik in Volk en Vaderland:

"Het vraagteken Joego-Slavie is reeds opgelost. Het wordt militair vernietigd en daarna politiek verdeeld. Lees de oorlogsberichten uit Joego-Slavie met belangstelling, maar zie met nog grooter belangstelling uit naar berichten over Rusland en Turkije, want zulke berichten kunnen veel belangwekkender zijn".

En zoo geschiedde. Ook Griekenland tot en met Kreta werd van de Engelschen gezuiverd en bezet.

Het bereiken van Mesopotamie en de Arabische landen om de Engelschen van daar te verdrijven, hetgeen noodig is voor de zuivering van de Middellanische Zee, kan te land alleen door Turkije of door Rusland. Vandaar dat deze landen onze aandacht gespannen hebben gehouden, totdat eenige dagen geleden het verdrag met Turkije werd gesloten. Toen was het duidelijk dat het Russische vraagstuk zou worden opgelost, als logisch sluitstuk van den oorlog op het vasteland van Europa.

-o-o-o-o-

Niet alleen militair was dit noodzakelijk, maar ook voor de vorming van Europa. Het zal nu langzamerhand een ieder wel duidelijk geworden zijn, dat, wat zich zoo in Europa afspeelt, geen oorlog is die door Duitschland en Italie geleid wordt om andere volkeren te vernietigen, maar een oorlog als het eenige middel dat mogelijk is om een nieuw Europa te bouwen, dat op volkschen grondslag een gelukkige toekomst tegemoet zal kunnen gaan. Het beste bewijs daarvan is Frankrijk. Frankrijk, dat nooit Europeesch, in den goeden zin van het woord, heeft kunnen denken, dat een werktuig was in de handen van Engeland, is in een jaar tijd van bijand van Duitschland geworden tot een actief militaire bondgenoot. De Fransche troepen strijden in Syrie tegen de Engelsche indringers. Dit kon alleen een staatsmansgenie van uitzonderlijke grootte bereiken, die bij de wapenstilstand, toen Frankrijk volkomen onmachtig was, ieder krenking van Frankrijk naliet en wat in de geheele geschiedenis nog niet te zien was geweest, aan Frankrijk zijn vloot vrijelijk liet. Het eerste gevolg daarvan was dat Engeland in zijn verwatenheid de Fransche vloot aanviel en daarmede den grondslag legde voor de mogelijkheid van militaire samenwerking van Frankrijk met Duitschland. Nu zijn in feite Duitsche en Fransche weermachten beiden bezig om Engeland te bestrijden.

De solidariteit van Europa groeit met den dag. Dit is van de allergrootste beteekenis en het is alleen maar diep te betreuren dat Duitschland genoodzaakt is geworden om ten koste van duizenden van zijn beste zonen dit groote en straks algemeen gewaardeerd resultaat te bereiken.

Toen op 1 December 1939 Rusland in Finland binnendrong om dit te vernietigen, gebruik makende van het feit, dat Duitschland niet bij machte was om het op dat oogenblik bij te staan, schreef ik in Volk en Vaderland van 8 December 1939 o.m.:

"Was er een Europa, bevolkt door menschen, die besef hadden van de saamhoorigheid der Europeesche der Europeesche naties, bezielde met den wil, om vastberaden de Europeesche cultuur te handhaven tegen Aziatisch geweld, als een man zouden deze Europeesche volkeren te hulp snellen en den Russischen beer zijn klauwen afhakken.

Edoch, er bestaat nog steeds geen Europa; er bestaan Europeesche volkeren, die gewikkeld zijn in een strijd op leven en dood tegen elkander...

Anderhalf jaar zijn sindsdien voorbijgegaan. Anderhalf jaar waarin militair en politiek door Duitschland en Italië alles gedaan is wat mogelijk is om een solidair Europa te bouwen. De grootste vijand daarvan, ja de macht die groot geworden is door het aanwakkeren van de verdeeldheid in Europa, n.l. Engeland, is practisch van het geheele vasteland van Europa verdreven. De vormen van het nieuwe Europa teekenen zich al duidelijk af, de solidariteit groeit met den dag en dus kan het niet anders of dit Europa moet in het Oosten beveiligd worden. Het communistische Rusland kan nimmer een veilige Oostgrens zijn van het nieuwe Europa en zeker niet zoolang het zeggenschap heeft in de Oostzee. In het nieuwe Europa zijn de Oostzee en de Noordzee Germaansche binnenzeeën en aan de Germanen vijandige machten kunnen daar niet geduld worden.

Roemenie heeft tol moeten betalen aan Rusland; een bolsjewistische vloot in de Zwarte zee is voor dit land een voorturende bedreiging.

Het gezamenlijk binnenrukken in Rusland van de legers van Duitschland, Finland en Roemenie, is het tweede bewijs van de groeiende solidariteit in Europa. De strijd van de Franschen in Syrie tegen Engeland was het eerste symptoon daarvan; de gemeenschappelijke bestrijding van Sovjet Rusland door de Europeesche nabuurstaten gaat in beteekenis verre daar boven uit. Een nieuwe phase is ingetreden in de hervorming van Europa, n.l. de zuivering in het Oosten.

--o-o-o--

In de derde plaats is de oorlog tegen Sovjet Rusland van zoo groote beteekenis, omdat nu weggefallen is de onduidelijkheid voor den buitenstaander ten aanzien van de geestelijke fronten.

Sinds in het najaar van 1935 de Volkenbond door Engeland gebruikt werd om Italië op de knieën te dwingen, hetgeen mislukte, zooals te voorzien was, heb ik niet nagelaten om ontelbare malen aan ons volk duidelijk te maken, dat de vele opwindende gebeurtenissen waarvan wij getuige waren, in wezen niet anders was dan de botsing tusschen twee werelden.

De oude wereld, gegrond op de beginselen van de Fransche revolutie, is die van het individualisme de parlementaire democratie en het kapitalisme met als consequentie het marxisme en uiteindelijk het communisme.

De nieuwe wereld, gegrond op de beginselen van het nationaal-socialisme en het fascisme, d.w.z. op de volksche waarden, die ieder volk wil door leven naar eigen aard, zeden en gewoonten in vrede en samenwerking naast elkander en in ieder volk afzonderlijk de inwendige vrede wil herstellen door een eind te maken aan het brute kapitalisme en de allen schadelijke klassenstrijd en daarvoor in de

plaats te stellen de wil tot opbouw van een volksgemeenschap, die in den besten zin van het woord een arbeidsgemeenschap zal zijn, omdat de gerechtigheid zal worden nagestreefd door het herstel van de eer van den arbeid.

Het zijn deze twee werelden die botsen. Amerika is het meest kapitalistische land ter wereld met zijn multi-millionairs en zijn millioenen arbeidsslaven, zijn grenzeloze overdaad eenerzijds, zijn menschonteerende arbeidstoestanden en werklozenhorden anderzijds. Dit kapitalisme is uit denzelfden geest geboren als het bolsjewisme. Amerika en Sovjet Rusland zijn broer en zuster. Hun samenwerking vond plaats in den burgeroorlog van Spanje tegen Italië en Duitschland; hun samenwerking vindt sinds jaren plaats in China tegen Japan; hun samenwerking werd voorbereid aan de Oostzijde van Europa, omdat zij beiden in hun wezen doodsvijanden zijn van nationaal-socialisme en fascisme.

De botsing Rusland-Duitschland is in 1939 voorkomen onder van hen er belang bij had elkander op dat tijdstip niet in de haren te vliegen. Domme en misleide menschen dachten toen dat Hitler zijn beginselen verloochende. In werkelijkheid bracht hij een zwaar offer omdat hij zijn Volk een strijd op twee fronten wilde besparen.

Rusland stond en staat aan de overzijde hand in hand met de kapitalistische en Hoodsche machten in Engeland en Amerika. Met Engeland en Amerika maakt het deel uit van den ring, die Europa moet verstikken. De ring, die van Groenland loopt over Amerika en Afrika naar Mesopotamie en vandaar over Rusland naar de Noordelijke IJszee. Europa, of juist gezegd het in het Oosten actieve deel van Europa, zal dien kapitalistischen-bolsjewistischen ring doen springen.

De fronten zijn nu weer duidelijk voor den dag getreden voor ieders oog. Zelfs de meest eenvoudige van geest kan zich niet meer vergissen. Men heeft te kiezen: aan de eene kant het kapitalisme, de plutocratie, het bolsjewisme; aan de andere kant het nationaal-socialisme en het fascisme. Aan deze keuze valt niet te ontkomen.

-o-o-o-

Ook Gij, mijne volksgenooten, voor zoover gij U niet willoos laat drijven op de levenszee, zult Uw houding hebben te bepalen of te herzien. Anderhalf jaar geleden was Finland in ieders gedachten en op ieders lippen. Wij Nederlanders leefden den heldenstrijd van dit kleine dappere volk tegen den geweldigen kolos volkomen mede. In de kerken stroomden de menschen te zamen om God te bidden dat Hij uitkomst zou zenden voor het benarde Finsche volk.

Welnu, de bede is verhoord. Duitschland en Roemenie zullen Finland bijstaan om het land te herstellen en de Russen te verjagen. Van diegenen, die deze bidstonden organiseerden en bijwoonden uit werkelijk innerlijke drang naar Gerechtigheid, uit liefde dus, deze zullen nu God danken dat Hij de bede heeft verhoord en Hitler heeft uitverkoren om het zwaard der Gerechtigheid te hanteeren.

De schijn-vromen, de politieke Christenen, die den strijd van Finland gebruikten als middel om de haat tegen Duitschland te vergrooten, die zullen God niet danken, maar die zullen God verwijten in stilte, dat Hij Hitler gezonden heeft in plaats van Churchill.

Zulken zijn er en hun Godslastering schreit ten hemel.

Anderen zullen er zijn, de volwassenen met de kinderhersens, die in den veldtocht tegen Rusland het begin van den ondergang van

Duitschland zien. Zij herinneren zich de historie van Napoleon, zij zoeken in de atlas naar de Berenzina. Tot dezulken moge ik de bescheiden opmerking richten, dat sinds Napoleon's troepen naar Moskou liepen er iets veranderd is, er zijn n.l. automobielen en vliegtuigen gekomen en die gaan sneller dan een mensch of een paard loopen kan.

Voorts moge ik hun de vraag stellen of zij er wel eens over nagedacht hebben, wat er van Europa zou overblijven als het eerst werd uitgehongerd, daarna tot slagveld werd en tenslotte werd overstroemd door bolsjewistische horden. De vraag stellen is haar beantwoorden, n.l. van Europa zou niets meer overblijven dan een puinhoop en de Europeesche cultuur zou ondergaan in den chaos. Ik weiger te gelooven, dat er velen zullen zijn, zoo verblind door haat en zoo gespeend van verantwoordelijkheidsgevoel, dat zij dit zouden wenschen.

Aan ons aller deur klopt de vraag:

"Zijt Gij voor de Engelsche plutocraten, de Amerikaansche Joden en vrijmetselaars, de Russische bolsjewisten of zijt Gij voor Duitschland, Italic, Roemenie, Finland, dus voor Europa, dus voor Uw eigen Vaderland."

Wij Nederlandsche nationaal-socialisten hebben reeds lang gekozen en iederen dag worden wij gesterkt in het geloof van de juistheid van onze keuze, zoo deze sterking nog van noode mocht zijn.

Van ganscher harte staan wij aan de zijde van onzen grooten Germeanschen broeder, van Duitschland, niet alleen als geestverwanten; ook niet alleen omdat wij ons lots- en bloedsverbonden weten, maar tevens als Nederlanders en Europeanen, die ons land liefhebben en de Europeesche cultuur willen behandelen.

De millioenen Europeanen, die nu in Rusland optrekken tegen de bolsjewisten strijden ook voor ons Volk. Amerika en Engeland willen Europa uithongeren en afsnijden van de voorraadschuren van de wereld. Er is een voorraadschuur voor Europa, die nu geopend zal worden, de onmetelijk groote en vruchtbare korenvelden van de Oekraïne, vanwaar het voedsel zal komen voor mensch en dier, dat Europa anders te kort zou komen. De brood- en vetvoorziening van Europa zal daardoor gewaarborgd worden. Nieuwe grondstoffen mijnen zullen worden verkregen. De haard van geestelijk bederf, de bedreiging van Engeland in het Oosten zal worden vernietigd.

Dit alles geschiedt ook voor ons. Daarom ben ik van dankbaarheid vervuld, dat het ons vergund is, dat ook duizenden Nederlandsche mannen aan dien strijd deel zullen nemen. Zij staan in de S.S.-Standarte Westland, zij werken in het N.S.K.K., zij zijn de voorposten van het komende Nationaal-Socialistische Nederland. Ik betreur het alleen, dat het slechts duizenden zijn en niet vele tienduizenden.

Deze duizenden zijn de werkelijke Nederlanders, die hun leven inzetten opdat hun Volk een toekomst zal hebben in het nieuwe Europa, dat gebouwd wordt. Iederen dag wordt het duidelijker, dat zij de waarheid en niets dan de waarheid zeiden toen zij tijdens de verkiezingen van 1937 ons Volk toeriepen: Zonder de NSB heeft dit Volk geen toekomst meer.

Gij, mijne volksgenooten, die werkelijk goede Nederlanders wilt zijn, begrijpt, dat gij aan Uw Volk verschuldigd zijt het U doelbewust scharen om de vanen der NSB, want dit beteekent het bestrijden van de machten, die Europa willen vernietigen en het meebouwen aan het nieuwe Europa, dat ten koste van zoo groote offers

gevormd wordt in onzen tijd. Wij willen geen parasieten zijn, die straks de voordeelen willen genieten van wat anderen ten koste van groote offers veroverden.

Wij willen medestrijden, medelijden, mede overwinnen.
Volk sluit aaneen.

(w.g.) MUSSERT.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR. 6949

AFD. Kabinet

BETREFFENDE

'S-GRAVENHAGE, 27 Decemben⁹⁴ 6.

1 bijl.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

Ik heb de eer U hierbij een schrijven te doen toekomen van D.Vlietstra te Rotterdam. Alvorens met genoemden Vlietstra eventueel in contact te treden zou ik het op prijs stellen, indien U mij omtrent hem zoo mogelijk zoudt willen inlichten. Bij Uw antwoord -dat ik gaarne spoedig ontvang- gelieve U bijlage dezoes te retourneren.

DE CHEF DER AFDEELING O.O. en V.,

J. K. Kortenaar
plv.

Aan
den Centralen Veiligheidsdienst,
t.a.v. den Heer Luit. Kolonel J.G. Crabbendam.

Inlichtingen betreffende:
Mevr. D. Vlietstra, (echtgen.
van S. Dokter), wonende te
Rotterdam. Duijststraat 45a.

In antwoord op het schrijven d.d. 27 December 1946, Nr. 6949, Afdeeling Kabinet, van den Chef der Afd. C en V, van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, met een daarbij gevoegd schrijven d.d. 14 December 1946 van D. Vlietstra Duijststraat 45 te Rotterdam, kan het navolgende worden medegedeeld:

De personalia van de briefschrijfster luidt als volgt:

VLIETSTRA Doetje, geboren te Leiden 30 Januari 1894, Ned. Herv., Gehuwd, (echtgen. van Samuel DOKTER), zonder nationaliteit, inwonend bij haar vader den Heer Vlietstra, Duijststraat 45a te Rotterdam.

Zij is woonachtig geweest van 28-7-32 tot 7-I-43 te Voorburg. Van 7-I-43 tot 13-9-43 te Breda. Daarna te Eindhoven. Merellaan II en diverse adressen. Thans sedert 27-2-46 woonachtig te Rotterdam. Duijststraat 45a.

Zij was tot Februari 1946 politiek gedetineerd. Zij staat overigens bekend als een zeer achtenswaardige vrouw van hooge beschaving.

Haar man, Samuel DOKTER, geboren te Arnhem 26 Februari 1896, voorheen Directeur PTT, diende in den oorlog bij de N.S.K.K. en was lid van de N.S.B. en de Germ.S.S. .

Voor den oorlog was hij reserve-Kapitein bij het Ned. Leger. Hij is thans nog gedetineerd, evenals een van zijn zoons die S.S.-er was. De andere zoon is als dienstplichtig soldaat ingedeeld bij het Ned. Leger in Indie.

De vrouw, D. Vlietstra, is stateloos geworden, tengevolge van de gedragingen van haar man.

Op hem valt voor zoover bekend, evenmin iets aan te merken als op de vrouw, althans wat zijn prive leven, buiten de politiek betreft.

Verder bleek bij onderzoek, dat de Fam. Dokter-Vlietstra, bij de Gem. Politie te Voorburg, bij de Gem. Politie en Inlichtingen Dienst en Documentatie te 's-Gravenhage niet voorkomt.

Opgemaakt en gesloten te 's-Gravenhage, 30 December 1946.

B.X.9079

G E H E I M.

een

VL. RD.

6949 Afd.Kabinet.

27 December 1946.

D.Vlietstra.

Onder terugzending der bijlage van Uw terzijde vermeld schrijven, heb ik de eer U het volgende mede te deelen.

De schrijfster van den brief is genaamd Doetje Vlietstra, geboren te Leiden 30 Januari 1894, en gehuwd met Samuel Dokter. Zij is inwonende bij haar vader aan de Duyststraat 45a te Rotterdam.

Van 28 Juli 1932 tot 7 Januari 1943 heeft zij te Voorburg gewoond, van 7 Januari 1943 tot 13 September 1943 te Breda en vervolgens te Eindhoven. Sedert 27 Februari 1946 woont zij te Rotterdam.

Haar echtgenoot Samuel Dokter, geboren te Arnhem 26 Februari 1896, voorheen directeur bij de P.T.T. en reserve-Kapitein in het Nederlandsche Leger, was lid van de N.S.B. en van de Germaansche S.S. in Nederland. In den oorlog heeft hij gediend bij het N.S.K.K. Hij is gedetineerd, evenals een zoon van hem, die bij de Waffen-S.S. heeft gediend. Een andere zoon is als dienstplichtig soldaat bij het Nederlandsche leger in Indonesië ingedeeld. De echtgenote is tot Februari 1946 als politiek verdachte gedetineerd geweest.

Doetje Dokter-Vlietstra heeft als gevolg van de door haar echtgenoot aangenomen houding haar nationaliteit verloren.

Op crimineel gebied is ten nadeele van het gezin Dokter-Vlietstra niets bekend.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen
de Luitenant-Kolonel

J.G.Grabbendam.

AAN: den Heer Chef der Afdeeling
Openbare Orde en Veiligheid
v/h Ministerie van Binnenlandsche Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

B.X.9079

G E H E I M.

een

vL. RD.

6949 Afd.Kabinet.

27 December 1946.

D.Vlietstra.

Onder terugzending der bijlage van Uw terzijde vermeld schrijven, heb ik de eer U het volgende mede te deelen.

De schrijfster van den brief is genaamd Doetje Vlietstra, geboren te Leiden 30 Januari 1894, en gehuwd met Samuel Dokter. Zij is inwonende bij haar vader aan de Duyststraat 45a te Rotterdam.

Van 28 Juli 1932 tot 7 Januari 1943 heeft zij te Voorburg gewoond, van 7 Januari 1943 tot 13 September 1943 te Breda en vervolgens te Eindhoven. Sedert 27 Februari 1946 woont zij te Rotterdam.

Haar echtgenoot Samuel Dokter, geboren te Arnhem 26 Februari 1896, voorheen directeur bij de P.T.T. en reserve-Kapitein in het Nederlandsche Leger, was lid van de N.S.B. en van de Germaansche S.S. in Nederland. In den oorlog heeft hij gediend bij het N.S.K.K. Hij is gedetineerd, evenals een zoon van hem, die bij de Waffen-S.S. heeft gediend. Een andere zoon is als dienstplichtig soldaat bij het Nederlandsche leger in Indonesië ingedeeld. De echtgenote is tot Februari 1946 als politiek verdachte gedetineerd geweest.

Doetje Dokter-Vlietstra heeft als gevolg van de door haar echtgenoot aangenomen houding haar nationaliteit verloren.

Op crimineel gebied is ten nadeele van het gezin Dokter-Vlietstra niets bekend.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen
de Luitenant-Kolonel

J.G.Crabbendam.

AAN: den Heer Chef der Afdeeling
Openbare Orde en Veiligheid
v/h Ministerie van Binnenlandsche Zaken
te
's-Gravenhage.

272

DIRECTORAAT-GENERAAL VOOR BIJZONDERE RECHTSPLEGING

No. 39238.

's-Gravenhage, 12 Augustus 1946.
Nassaulaan 23

Afd. ~~Dienst~~ I B.

Men wordt verzocht bij beantwoording van dezen brief datum, nummer, afdeling en onderwerp aan te halen.

Gelieve bij Uw correspondentie slechts één onderwerp in één brief te behandelen.

Bijlage(n):

Onderwerp:

Aan
het Hoofd van den C.V.D.
Postbox 276
te
's-Gravenhage.

De minister-president deed mij Uw brief van 22 Juli 1946 toekomen. In dezen brief verzoekt gij, dat alvorens tot vrijlating van politieke delinquenten wordt overgegaan, door het B.N.V. en eventueel justitie (Raamweg) alle namen van in vrijheid te stellen personen wordt gecontroleerd.

Het is in de praktijk niet mogelijk aan dit verzoek te voldoen. Afgezien hiervan is het nemen van dezen maatregel op dit moment niet urgenter dan zulks enkele maanden geleden het geval was. Er zijn immers in de laatste maanden meer dan tien duizend politieke gedetineerden in vrijheid gesteld ook zonder dat hun namen tevoren gecontroleerd waren. Bovendien zijn alle namen van gedetineerden of van in vrijheid gestelde gedetineerden te vinden bij den dienst centrale registratie en statistiek van het directoraat-generaal, waar zij, indien zulks noodzakelijk blijkt en gij een desbetreffend verzoek tot mij richt, te allen tijde gecontroleerd kunnen worden en ook vroeger gecontroleerd hadden kunnen worden. Het is ook mij bekend, dat zowel van links- als van rechts-extremistische zijde veel propaganda onder de gedetineerden wordt gemaakt. Het wil mij evenwel voorkomen, dat in een democratische samenleving, waarin voor alle partijen de mogelijkheid bestaat zich te ontplooiën, geen aandacht aan de politieke ontwikkeling der gedetineerden mag worden besteed. In ieder geval mag hun politieke richting geen invloed hebben op eventuele invrijheidstellingen.

De Minister van Justitie,
Namens dezen:
De Directeur-Generaal voor
Bijzondere Rechtspleging,

Mr B.I.A.A. Ter Veer.

Bte/WE

Bezoekuren op Maandag, Dinsdag en Woensdag van 10-12 uur en van 14-16 uur. Overigens uitsluitend na afspraak.

Onderwerp

Vrijlating ~~N~~ N.S.B ers

Volgens de kranten zou het in het voornemen der regeering liggen om binnen afzienbare tijd ongeveer 45 000 N.S.B.ers en collaborateurs vrij te laten.

Aangezien dit naast andere moeilijkheden een belangrijk Security-probleem met zich mede brengt, wilden wij de volgende punten naar voren brengen:

- 1 Het is zeer waarschijnlijk dat onder de arrestanten van de plaatselijke P.R.A.s zich personen bevinden die voor een ernstiger zaak gezocht worden door het B.N.V.
- 2 Alvorens dus tot vrijlating wordt overgegaan, lijkt het ons wenschelijk dat alle namen worden gecont²olleerd door het B.N.V. en eventueel Justitie (Raamweg)
- 3 Is het niet raadzaam om de vrijgelatenen te onderwerpen aan nader te stellen controle maatregelen van de plaatselijke politie.
- 4 Het is ons bekend dat reeds thans in de kampen veel propaganda gemaakt wordt door extremistische partijen, waardoor de kans bestaat dat deze personen, ~~na~~ direct na hun vrijlating de gelederen van de links-extremisten of van de rechts -extremisten (Koppert; Meyer), zullen gaan versterken.

Wij houden er ons voor aanbevolen te mogen weten welke maatregelen de regeering ten aanzien van dit probleem denkt te treffen

Het Hoofd C.V.D.
voor dezen,

(L.POT)

"Land en Maatschappij" (dert.jaren)

nat. soc. infiltratie

Boerenpartij NSB

(blad Agrar.Post)

Ned.Agrar.Front

(fusie: nov.'40)
*)

(blad "De Lanstand")

Ned.Landstand

(22 okt.1941)
**)

*) Agr. jeugdbew. van het Ned.Agrar.Fonds: blad: "De Boerenjeugd-leider".

**) Agr. jeugdbew. van de Landstand: ~~blad~~: "De Boerenjeugd-leider".

PROGRAMMA

DER NATIONAAL SOCIALISTISCHE
BEWEGING IN NEDERLAND

No. 1

DECEMBER 1931

NUMMER

LEIDEND BEGINSEL

Voor het zedelijk en lichamelijk
welzijn van een volk is noodig
een krachtig Staatsbestuur, zelf-
respect van de natie, tucht, orde,
solidariteit van alle bevolkings-
klassen en het voorgaan van het
algemeen (nationaal) belang boven
het groepsbelang en van het groeps-
belang boven het persoonlijk belang.

PROGRAMMA

A

TEN AANZIEN VAN DE NATIONALE OOG-
MERKEN:

1

DE deelen van het Rijk in Europa, Azië en Amerika steunen elkander onder alle omstandigheden zoo krachtig mogelijk en vormen naar buiten één geheel.

2

DE verhouding tot de deelen van den Dietschen stam buiten het Rijksverband dient zooveel mogelijk te benaderen de verhouding tusschen de deelen van het Rijk onderling.

3

DE Nederlandsche belangen worden tegenover het buitenland krachtig, doelbewust en doelmatig behartigd. Agressieve bedoelingen zijn daarbij vreemd. Samenwerking met buitenlandsche mogendheden, waar dit in beider belang mogelijk is, dient bevorderd.

4

DE verdediging van het Rijk tegen aanvallen van buiten dient zoo krachtig mogelijk te worden voorbereid.

7

B

TEN AANZIEN VAN STAATSRECHTERLIJKE
HERVORMINGEN:

5

BEVORDERING van een krachtig, in dienst van het algemeen stand, Staatsgezag, onafhankelijk van geldmagnaten, kerkelijke overheden en volksgunst.

6

HERZIENING van het kiesrecht onder uitschakeling van den steeds onzedelijker vormen aannemenden en steeds onnutter wordenden kiesstrijd. Organisatie van de natie in corporatiën. Opruiming en reorganisatie van verouderde en ondoelmatige instellingen.

7

AFSCHAFFING van den verminkten dienstplicht met het daarbij behoorend onzedelijk lotingssysteem.

Toekenning van weerrecht aan alle weerbare staatsburgers, die daarvoor waardig gekeurd worden.

C TEN AANZIEN VAN DE VOLKSHUISHOUDING:

8 HET doel van de volkshuishouding is een rationeele voorziening in redelijke behoeften.

9 TER bereiking van dit doel is noodig een gezond bedrijfsleven. Daartoe staan alle bedrijven (landbouw-, veeteelt-, tuinbouw-, industrie- handel- en verkeersbedrijven) onder bescherming van den Staat en van allen, die in het bedrijf werkzaam zijn. Stakingen en uitsluitingen zijn als anti-sociale uitingen verboden. Geschillen worden opgelost zonder storing van het bedrijf.

10 ALS staatsbedrijven worden georganiseerd die bedrijven, welke naar aard en omvang het beste aan het doel beantwoorden bij exploitatie door of vanwege den Staat; alle overige bedrijven als particuliere bedrijven. De particuliere eigendom daarvan wordt uitdrukkelijk erkend, echter met dien verstande, dat in bedrijven, welke onvoldoende worden beheerd of in strijd met het algemeen belang worden geëxploiteerd, van staatswege wordt ingegrepen.

11 DE staatsburgers vormen tezamen één werkgemeenschap; op ieder hunner rust arbeidsplicht. Ter bevordering van de militaire en economische weerbaarheid van den Staat en van den gemeenschapszin wordt voor iederen jongeman en jongedochter een verplicht arbeidsjaar ingevoerd.

12

IÉDERE staatsburger van den hoogst- tot den laagst-geplaatste is verantwoordelijk voor de goede uitoefening van zijn taak en verplicht naar zijn vermogen mede te werken tot den bloei van de werkgemeenschap ter bevordering van de nationale welvaart en cultuur.

13

TE groote opeenhooping van het bezit in handen van enkelingen wordt tegengegaan; verrijking ten koste van de natie, aanwending van het privaatvermogen tegen het algemeen belang, woeker, bedriegelijke handelingen, arbeidsschuwheid, oplichting, enz. worden als misdrijven tegen den Staat ten strengste gestraft.

14

HET geldwezen staat in dienst van den Staat; de geldmagnaten mogen geen staat in den Staat vormen.

Daarvoor is noodig:

Bevrijding van den Staat (en daarmee van het volk) door kapitaalaflossing op korten termijn, van zijn rente-verplichtingen tegenover het groot-kapitaal. Uitoefening van de staatstaak zonder geldleeningen.

Toezicht op de bankbedrijven. Doelmatige credietverschaffing aan openbare en particuliere bedrijven.

D

TEN AANZIEN VAN DE CULTUUR:

15

VOLLEDIGE godsdienst- en gewetensvrijheid met bescherming van den Christelijken godsdienst voor het in Europa gelegen deel van het Rijk.

16

OPVOEDING van de jeugd tot zedelijkheid, orde, tucht, burgerzin en arbeidzaamheid. Bevordering van de vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden in iederen stand en in ieder beroep.

17

BEVORDERING van wetenschappen en kunsten; onderdrukking van leerstellingen, instellingen en handelingen, die de eenheid en de onafhankelijkheid van de natie en de goede zeden aantasten.
Krachtige bescherming van het landschap- en stedenschoon.

E.

TEN AANZIEN VAN DE SOCIALE VOOR-
ZIENINGEN:

18

DEELGERECHTIGHEID in de winst van de waardescheppende bedrijven van alle daarin werkzaam zijnde personen, onder medeverantwoordelijkheid voor den goeden gang van zaken in de bedrijven.

19

PENSIOENGERECHTIGHEID op 50- of 60-jarigen leeftijd (afhankelijk van den aard van het beroep) van iederen staatsburger die de gemeenschap naar behooren gediend heeft. Vroegtijdige pensionneering bij invaliditeit. Ziekteverzekering.

20

ARMVERZORGING van behoeftige Nederlanders, die door geestelijke of lichamelijke gebreken geen deel kunnen uitmaken van de arbeidsgemeenschap.

INLEIDING

WAT wil de Nationaal-Socialistische Beweging zijn? Een partij of partijtje, de 59ste, of de 95ste, of 210de? Geenszins.

Zij wil in de eerste plaats vernieuwing van den geest, op staatkundig en economisch terrein, in het Rijk der Nederlanden. Er is binnen dit Rijk, waarin inderdaad de zon niet ondergaat, een zoodanig toenemende geest van futloosheid, onmacht, onwil, onverschilligheid, ongelooft, verdeeldheid, schotjesgeest, krakeelzucht, dat het de spuigaten uitloopt, dat het somtijds lijkt, of de natie de ontbindende krachten verzamelt om zelfmoord te plegen.

Daartegenover wil het nationaal-socialisme een grondslag samenstellen van wilskracht, fierheid, plichtsgevoel, geloof in eigen kracht en bestaansrecht, nationalen zin, solidariteitsgevoel, gezondheid tot samenwerking, oeffervaardigheid, opdat op dezen grondslag opbloeie een hernieuwde natie, welke hare zonen en dochteren, uit elken stand en elk beroep, voor hun zedelijk en lichamelijk welzijn de beste mogelijkheid kan bieden.

In de eerste plaats dus een geestelijke beweging, omdat een krachtig staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht, orde, solidariteit van alle bevolkingsklassen en het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang, niet te bereiken zijn op de grondslagen van een ondermijnd, verdeeld en onderling vechtend volk. Ziehier de noodzakelijkheid van ons leidend beginsel.

Maar daarmee kan niet worden volstaan; haar doel reikt verder. Zij wil dezen onontbeerlijken grondslag, om daardoor aan ieder lid van de natie te kunnen bieden de mogelijkheid, niet alleen tot een menswaardig bestaan, maar tot een bestaan, waarin alle geestelijke en lichamelijke behoeften, zooveel mogelijk op harmonische wijze worden bevredigd.

In de eerste plaats denken wij daarbij aan de geestelijke en lichamelijke behoeften van de zeer groote groep van de bevolking, welke gevormd wordt door de hand- en hoofdarbeiders, die voor den grondslag van hun bestaan betaalden arbeid niet kunnen ontberen.

Het beste, wat de gemeenschap voor hen kan doen, is de bevordering van de mogelijkheid tot verkrijging van behoorlijk betaalden arbeid. De nationaal-socialistische arbeider heeft inwendig een afkeer van materiëelen steun, in welken vorm dan ook. Hij gevoelt, dat hij niet op de wereld is gekomen, om geholpen te worden als steunbehoevende.

Hij wil een volwaardig lid zijn van de samenleving en vraagt daarom in de eerste plaats de gelegenheid, om voor zich en zijn gezin op behoorlijke wijze in het onderhoud te kunnen voorzien. Om dezen zoo rechtvaardigen eisch te kunnen bevredigen, is een gezond nationaal bedrijfsleven noodzakelijk. De verkrijging en instandhouding daarvan behoort tot de voornaamste plichten, welke het nationaal-socialisme

zich stelt. Ieder onzer programmapunten van 1 tot en met 14 is in meer of mindere mate gesteld met dit doel voor oogen; geen dezer kan daarvoor gemist worden, zooals uit de bespreking daarvan zal blijken. Maar met de verkrijging van behoorlijk betaald werk is de arbeider nog niet, waar hij zijn moet. Dit werk vormt weliswaar den materiëelen grondslag van zijn leven, maar hij wenscht meer te zijn dan een machine, welke men met een bepaald aantal guldens per week moet stoken, om daardoor arbeid geproduceerd te verkrijgen. Hij is geen machine, hij is een mensch, hij heeft een ziel.

En zijn ziel gaat er aan te gronde, als hij zijn leven moet doorbrengen met een innerlijken afkeer van zijn werk, kankerend en waar mogelijk lijntrekkend en saboteerend „de rotzoo“. Door zulk een geestesgesteldheid wordt ieder leven verwoest, onverschillig of het aantal naar huis gebrachte guldens 20 of 200 per week bedraagt. En niet alleen wordt daardoor aan eigen persoonlijkheid schade berokkend, maar tevens aan de bedrijven, waarop ten slotte het geheele bestaan in materiëelen zin rust.

Een werkelijk vol leven kunnen alleen diegenen onder ons hebben, die hun taak met blijdschap, liefde en toewijding kunnen verrichten. Daartoe leent zich echter alleen die arbeid, welke aan den mensch de gelegenheid geeft, om zijn scheppingsdrang, zijn initiatief te bevredigen. Voor **duizenden** onzer is zulk een taak weggelegd. Gevoelen zij zich bij de uitoefening daarvan niet bevredigd, dan zullen zij de schuld in de eerste plaats bij zichzelf moeten zoeken.

Voor **tienduizenden** echter is zulk een taak niet weggelegd. Zij hebben gemechaniseerden arbeid te verrichten. Ur na uur en dag na dag bestaat hun werk in de verrichting van dezelfde handgrepen, welke slechts enkele schakels vormen in de productieketen. Zij kunnen bezwaarlijk blijdschap en liefde voor hun werk hebben; dat is voor velen hunner totaal onmogelijk. Zij missen daardoor een geestelijk fundament voor hun werk, hetgeen een noodlottigen stempel drukt op hun geheele leven. Hoe trekken wij hen uit dezen afgrond?

Dit zou kunnen door elken gemechaniseerden arbeid te verbieden. Het noodlottige gevolg daarvan zou echter zijn, dat een ontzaglijke, ergër dan middeleeuwsche, materiële armoede zou ontstaan, omdat dan de honderdduizenden paardenkrachten der machines, die, dag in dag uit, aan de materiële verzorging van de menschheid medewerken, gemist zouden moeten worden.

Neen, op deze wijze zou men het kind met het badwater weggoien. Een andere uitweg moet gevonden worden en wel deze, dat, niettegenstaande den gemechaniseerden arbeid, de arbeider, behalve het materiële fundament van zijn bestaan, ook verkrijgt een geestelijk fundament, omdat hij er zich ten volle van bewust is, dat de arbeid, welke hij verricht, moge hij dan ook eentonig zijn, noodzakelijk is voor de instandhouding van de gemeenschap, dat hij dus, door het met toewijding en plichtsbeseft verrichten van dien arbeid, een nuttig lid van de werkgemeenschap is, dat hij als zoodanig wordt gewaardeerd en dat hij er van overtuigd is, dat het bedrijf hem betaalt tot de grens van het mogelijke. Voorts, dat hij, na afloop van zijn werk, de geestelijke en lichamelijke ontspanning vindt, waaraan hij behoefte heeft.

Dit is hetgeen wij nationaal-socialisten voor de arbeiders willen veroveren: niet alleen een materiëel, maar daarnaevens een geestelijk fundament, voor hun bestaan, welke tezamen den grondslag zullen moeten vormen voor de levensvreugde in den besten zin des woords, waaraan onder het huidige regime een zoo groot tekort is.

Aan de bourgeoisie hebben wij geen materiëel fundament voor hun bestaan te geven, want dat is er. Maar, wat er in het algemeen nog niet is, misschien nog minder dan bij de arbeiders, dat is gemeenschapszin, de offervaardigheid, de solidariteitsgedachte. Het besef, dat er gewoerd moet worden met de gaven, waarover men beschikt, niet in de eerste plaats ten eigen profijte, maar ter bevordering van den bloei van de gemeenschap, ontbreekt over bijna de geheele lijn.

De leiders van het economische leven moeten zich gevoelen dienaar van de bedrijven, welke er zijn, welke behouden moeten blijven en tot grooten bloei gebracht moeten worden, niet in de eerste plaats, om zoo hoog mogelijke dividenden en tantièmes te kunnen opstrijken, maar om de nuttige functie in de gemeenschap het best te kunnen vervullen.

Het gekanker van de gegoede burgerij tegen belastingbetaling, hun neerzien op de arbeiders, hun veeleischendheid ten aanzien van eigen behoeften, moeten vervangen worden door bereidheid, een groot aandeel te dragen in den opbouw van de nieuwe gemeenschap, solidariteitsgevoel voor hun mede-arbeiders in de bedrijven, soberheid ten aanzien van eigen behoeften. Aan goede voorbeelden ontbreekt het dienaangaande niet; er waren en er zijn werkgevers, en daaronder de grootste, wier leven een voorbeeld mag heeten van nationaal-socialistischen solidariteitszin. Maar deze goede voorbeelden worden in ontstellend geringe mate nagevolgd en in de schaduw gesteld door de talrijke voorbeelden van het tegendeel.

De aanvaarding van ons leidend beginsel is noodig voor alle klassen van de bevolking, als grondslag voor den opbouw van een gemeenschap, die een materiëelen en een geestelijken grondslag biedt voor het bestaan van ons volk, in al zijn geledingen.

Alvorens over te gaan tot de bespreking van de programmapunten, vestigen wij de aandacht er op, dat men daarin omtrent het Koningshuis, de Rijksvlag en het Rijkswapen, geen enkele mededeeling zal vinden, omdat deze onaantastbare symbolen van de eenheid der natie boven discussies verheven zijn.

A DE NATIONALE OOGMERKEN VAN DE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE BEWEGING

Zoo noodig het is voor een kind om deel uit te maken van een gezond gezin, zoo noodig is het voor den volwassen mensch om deel uit te maken van een gezonde natie. Voor een ieder — onverschillig den maatschappelijken stand, waartoe hij behoort — maar in de eerste plaats voor de groote groep der bevolking, welke gevormd wordt door de weinig bezittende arbeidersklasse.

De kapitalist leeft, zoo noodig, buiten zijn land op denzelfden voet als te midden van de natie, waartoe hij behoort. Hoe ruimer de middelen zijn, waarover hij te beschikken heeft, met des te meer vreugde zal men hem in alle landen der wereld, Rusland inbegrepen, ontvangen. Geen grens zal hij voor zich gesloten vinden; elke politie-agent wijst hem beleefd en voorkomend den weg naar het dichtstbijzijnde luxe-hotel.

Hoe anders is dat met den arbeider, die door hoofd- of handenarbeid in zijn onderhoud heeft te voorzien. Er was een tijd, dat emigratie naar vele groote, weinig bevolkte landen mogelijk was en door de Regeringen dier landen zelfs werd aangemoedigd. In dien tijd kon een flinke kerel met handen, die voor het ruwste werk niet verkeerd stonden, na verloop van tijd zich in den vreemde een redelijk — soms meer dan een redelijk — bestaan verwerven. Die tijd is voorbij, vermoedelijk voor zeer lang. Hij, die probeert buiten zijn land werk te vinden, zal de meeste grenzen zorgvuldig voor zich gesloten vinden: werkkrachten heeft men in de meeste landen genoeg; in vele te veel. Gelukt het hem in een ander land werk te vinden, dan zal hij als vreemdeling vrijwel rechteloos zijn en in dien staat genoodzaakt om voor het minste loon het zwaarste werk te verrichten. Weigert hij dat, of vindt hij ook dat werk niet, dan wordt hij in korten tijd via verschillende politie-bureaux de grens overgewerkt.

Een arbeider buiten zijn land is een verschoppeling, een paria. Een kapitalist buiten zijn land is een welkome, met vele zorgen omringde gast.

Dit is een waarheid als een koe. Iedereen, die zich even de moeite wil geven om hierover na te denken, zal dit volmondig moeten toegeven. Slechts een jaren lange campagne onder valsche leuzen heeft het mogelijk gemaakt om dit van zoo groote beteekenis zijnde feit te verdoezelen en voor een groot deel van de arbeiders verborgen te houden. Zij, die zeiden de ware beschermers van de arbeiders te zijn en waaronder er waren en zijn, die zich terecht zoo mochten noemen, hadden nauwelijks een goed woord over voor het vaderland. „Wat heeft een „arbeider ook met zijn vaderland noodig, nietwaar? Dat is een begrip, „goed voor de kapitalisten, maar een goed arbeider is internationaal, „denkt internationaal!“ zoo was en zoo is de leuze van hen, die zich hier te lande de voorvechters van de arbeiders noemen. Nooit heeft de wereld misschien een valschere leuze gehoord.

In de Vereenigde Staten van Australië heeft de arbeidersregering onmiddellijk de grenzen volkomen gesloten voor buitenlandsche werk-

krachten, niettegenstaande dit onmetelijke land nog slechts uiterst schaars bevolkt is. Zij voelde er niets voor om haar land door goedkoopere arbeidskrachten uit Japan, China en Britsch-Indië te laten overstroomen.

Heeft de arbeidersregering in Engeland vrijen toegang verleend aan buitenlandse werkkrachten? Geen sprake van. Een zoodanige handeling zou in volkomen strijd zijn met haren wensch om de werkloosheid te bestrijden. De Vereenigde Staten van Amerika zijn potdicht voor buitenlandse arbeidskrachten. Denkt ge, dat de Amerikaansche handarbeiders met hunne loonen van 75 tot 250 gulden per week zich verdrongen willen zien door Japanners, Chineezzen, Britsch-Indiërs, Oost-Europeanen enz., die reeds tevreden zouden zijn met een derde of een vijfde deel van die loonen? Neen, natuurlijk niet, daar zouden zij zich met alle kracht tegen verweren. En zij waren geen knip voor den neus waard, als zij het niet deden.

Is dan internationalisme onmogelijk? Neen, volstrekt niet. Het bestaat tot op zekere hoogte in economische aangelegenheden bij de kapitalisten. Het kapitaal kent wel een geboorteplaats, maar is er volstrekt niet aan gehecht. Het vloeit af naar de plaatsen, waar het grootste rendement te verkrijgen is.

De arbeiders van de verschillende natiën kunnen echter niet internationaal zijn, zoolang aan Amerikaansche handarbeiders loonen van 75 tot 250 gulden per week en aan Japansche, Chineesche en Britsch-Indische fabrieksarbeiders het tiende deel betaald wordt. Slechts wanneer de Amerikaansche en West-Europeesche arbeider bereid zou zijn om zijn maatschappelijken voorsprong tegenover de overweldigende massa Aziatische werkkrachten op te geven, kan er sprake zijn van internationalisme onder arbeiders! Dat beteekent echter het neerhalen en kapot slaan van wat met groote krachtsinspanning en met veel leed vervoerd is. Dat kan en dat mag niet.

O! men nu één of honderd maal de internationale zingt, verandert aan deze zaken niets. Daardoor wordt het feit niet weggenomen, dat geen Amerikaansche of Europeesche arbeider van zins is om zich uit te kleden voor de tientallen millioenen heel of half Aziatische arbeiders, die op zulk een aanzienlijk lager levenspeil staan en in afzienbaren tijd op geen aanzienlijk hooger levenspeil gebracht kunnen worden. De internationale = de leugen = humbug.

De logische, de werkelijke eenheid is het volk of de natie. Het individu kan alleen tot volle ontplooiing komen als een gezond deel van een gezond volk. Wereldburgers bestaan niet en nog minder wereldarbeiders. De honderden volkeren zijn vereenigd tot tientallen Staten. Rusland, Engeland, Amerika, Japan, Frankrijk, Nederland, Italië enz. zijn de werkelijke eenheden, waaruit de wereld is opgebouwd. Ieder dezer Staten vereenigt onder zijn vlag vele volkeren. Hun belangen loopen ver uiteen, ook al zijn er veel gemeenschappelijke aanwijsbaar.

Ieder der Staten heeft in de wereld zijn strijd te voeren om zijn bestaan, om het bestaan van zijn onderdanen. Soms geschiedt die strijd met militaire machtsmiddelen, meestal met economische. Hij zou pas eindigen, wanneer de wereld slechts één Staat zou bevatten, wanneer alle andere door dien éénen zouden zijn uitgeroeid of onderworpen. Misschien geschiedt dat over 1000 jaren, misschien over 10.000, wie weet? Maar wat wij wel weten, is, dat gedurende onafzienbare tijden iedere Staat op zich en zijne bondgenooten is aangewezen voor den strijd om het bestaan, dat nergens ter wereld een Staat wordt aangetroffen, die

bereid is om de grondslagen van zijn bestaan geheel of ten deele op te offeren voor het welzijn van anderen. Wij merken reeds op, dat het zoo ontzaglijk dun bevolkte Australië zelfs niet bereid is om arbeiders uit de dichtst bevolkte streken der wereld toe te laten om zich daar een bestaan te veroveren!

Gelukkig mag het volk zich prijzen, dat deel uitmaakt van een Staat, die over krachtige hulpbronnen beschikt voor den opbouw van het economische leven. Door deze hulpbronnen op de juiste wijze aan te wenden, is het voor zulk een Staat mogelijk om het nationale bedrijfsleven op gezonden basis te stellen en daarenboven op voor beide partijen voordeeligen basis ruilhandel te drijven met anderen. Een innerlijk zwakke Staat, zonder voldoende hulpbronnen, kan zijn volk niet anders dan een armzalig bestaan bieden; zulk een Staat behoeft op steun (Armenzorg) van andere natiën niet te rekenen. De zwakke elementen worden verdrongen door de sterkere. Zoo is des werelds loop.

Wie dus onzen Staat aantast en het Staatsgezag, dat de noodzakelijke eenheid tot stand brengt, tast ons volk aan, ondermijnt zijn bestaansgronden, vermindert zijn weerkracht, brengt de ontbinding en daarmee den ondergang.

Wacht U voor zulke leiders; zij weten zelve wel, dat het bovenstaande een onaantastbare waarheid is. Zij speculeeren echter op het sentiment, de goedgeloovigheid en de meegaandheid van de groote massa, omdat hun dat voor het oogenblik voordeel brengt. Maar dit voordeel wordt gerooid ten koste van het geheele volk, hetgeen hun koud laat, omdat zij vermeenen, dat het hun tijd nog wel zal duren voor het eind de lasten draagt.

Het ware volksbelang in den ruimsten zin des woords is de opbouw van een Staat, krachtig, zelfbewust, in staat om alle bronnen van energie, die in volk en bodem aanwezig zijn, aan te boren en tot krachtige werking te brengen, leiding gevend, tot samenwerking aanspoorend en waar noodig dwingend, tot steun bereid waar dit noodig is, neerslaand elke poging tot sabotage, waar en door wien zij ook geschiedt. Dit is hetgeen wij nationaal-socialisten willen en waartoe de krachtige medewerking noodig is van ieder, die land en volk lief heeft. Dit is geen onbereikbaar doel!

Voorwaar, wij weten wel, dat de geestkracht van het Nederlandsche volk stelselmatig reeds gedurende verscheidene generatiën wordt ondermijnd; dat de bevolking wordt ingeprent, dat wij niets te beteekenen hebben, dat wij ons zelfs niet eens kunnen of mogen verdedigen, dat wij leven bij de gratie van de Groote Mogendheden, dat Indië van ons zal worden afgescheurd, dat wij machteloos zijn, dat het min of meer onbehoorlijk is om voor de stam- en taalgenooten buiten de Rijksgrenzen sympathie te hebben, dat wij eigenlijk stil in een hoekje behooften te kruipen en daar blij zijn, dat wij geen pak slaag krijgen! Overal ter wereld, en bij voorkeur ook in eigen land, moeten wij ons zoo gedragen, dan toonen wij pas dat wij een breeden kijk op de zaken hebben, dat wij geen enghartige chauvinisten zijn, dat wij wereldburgers zijn!

Neen, niet overal ter wereld, er is één stad, welke daarop een uitzondering maakt: Genève. Naar den zetel van den Volkerenbond moeten

de dames en heeren heen, daar zullen zij nu eens vertellen, hoe je die wereld met schapen bevolkt. Daar moeten zij allen heen om het hardst te blaten en het voorbeeld te geven. De stumperds: zij besetten nauwelijks hoe belachelijk zij zijn.

Is het geen dwaasheid, dat dezelfde heeren, die hier dag in, dag uit den klassenstrijd prediken, die de verschillende bevolkingsgroepen tegen elkaar ophitsen, die wars zijn van solidariteit in eigen huis, in Genève de solidariteit willen prediken tusschen West-Europeanen, Negers, Zuid-Amerikanen, Perzen, Chineezers, Japanners enz.!

Zij doen al het mogelijke om het verkrijgen van goed doorbakken, solide metselsteenen te beletten en jengelen als kinderen om een muur, die alleen van goede steenen te bouwen is! Dit alles is ons een gruwel.

Wij nationaal-socialisten willen eerst in het belang van ons eigen volk een stevig gefundeerde, goed geordende natie vormen. Wij willen toonen, dat wij in staat zijn onze eigen boontjes te doppen en goed ook. En als het zoover is, dan willen wij trachten op bescheiden, waardige wijze een woordje mede te spreken, wanneer het gaat om de belangen van andere natiën. Maar zoover is het nog niet; er valt ontzaglijk veel te doen om het zoover te brengen. Ieder helpe bij dezen opbouw.

Wat kan de Nederlandsche Staat beteekenen?

De Nederlandsche Staat vereenigt 60 miljoen menschen onder zijn vlag en beslaat een grondgebied, tweemaal zoo groot als Frankrijk en Duitschland tezamen. Hij vormt een volkerenbond op zichzelf; hij vereenigt in zich de grondstoffen van het gematigd klimaat en van de tropen; hij paart Westersche cultuur, energie en techniek aan Oostersche bedachtzaamheid. In zulk een staat, mits krachtig bestaand volgens het leidend beginsel van ons programma, behoeft niemand honger te lijden, behoeft niemand, die werken wil en kan, om werk verlegen te zijn!

Wij komen nu tot het eerste punt van het programma:

1. DE DEELEN VAN HET RIJK IN EUROPA, AZIE EN AMERIKA STEUNEN ELKANDER ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN ZOO KRACHTIG MOGELIJK EN VORMEN NAAR BUTTEN EEN GEHEEL.

Behoeft dit punt eigenlijk nog wel eenige toelichting?

Ieder kind kan toch begrijpen, dat het tegendeel, wat men zou kunnen noemen: de Indië-los-van-Nederland-beweging, een misdaad is, zoowel tegenover de bevolking hier in Nederland, als tegenover de Indische volkeren.

In Nederland is een bevolking van 8 miljoen te onderhouden. Verreweg het grootste gedeelte daarvan baadt zich allerminst in weelde. Dit deel zou in de diepste armoede gedompeld worden, als het Rijk in Europa, dus Nederland, den economischen steun van Indië zou moeten missen, terwijl de bêter met aardsche middelen gezegenden hun inkomsten zeer aanmerkelijk zouden zien sinken. Het is eenvoudig niet mogelijk om een zoo dichte bevolking, met de hulpmiddelen, welke Nederland zonder Indië ter beschikking zouden staan, zelfs maar een minimum van welstand te verzekeren.

Niet alleen hebben tienduizenden arbeiders, door de samenwerking met Indië, rechtstreeks werk in Twente, de havens van Amsterdam en Rotterdam en in de scheepsbouwnijverheid en de machinefabrieken, maar evenzeer hebben tienduizenden arbeiders, die voor de binnenlandsche markt werken, indirect werk, omdat de opdrachtgevers dit werk betalen uit hetgeen door hen in Indië verdiend is.

Met absolute zekerheid kan men zeggen: Indië verloren, rampspoed geboren. Als het eenmaal zoover zou zijn en als de afgrijselijke gevolgen zich zouden doen gevoelen, als inderdaad die ellende over ons kwam, dan zouden de honderdduizenden misleidde arbeiders misschien hun wraak kunnen koelen op de heeren, die hun dat geleverd hadden (vermoedelijk zouden zij zich echter wel bijtijds uit de voeten gemaakt hebben), maar het gebeurde zou daarmee geen keer meer nemen. Dit is de eene kant van de medaille. Nu de andere.

Wat brengen wij den Indischen volkeren? In de eerste plaats orde en rust; de mogelijkheid om zich vreedzaam, onder goed bestuur te ontwikkelen. Maar daarnaast, het beste wat de westersche techniek hun kan brengen. Millioenen zijn en worden uitgegeven aan verkeersmiddelen en irrigatiewerken, waardoor de vroeger periodiek terugkeerende tijden van hongersnood zijn bezworen en de welvaart aanzienlijk is toegenomen, niettegenstaande de bevolking op Java in vijftig jaren van 20 tot meer dan 40 miljoen toenam, mede dank zij de hygiënische maatregelen.

Wat Nederland voor Indië beteekent is gemakkelijk in te zien, als men zich slechts de moeite wil geven, de toestanden in Indië te vergelijken met die in China. Verder commentaar is dan overbodig. Tenslotte nog iets over West-Indië. West-Indië is en wordt door Nederland schromelijk verwaarloosd. West-Indië moet tot ontwikkeling gebracht worden door Nederlandsche geest- en arbeidskracht en Nederlandsch kapitaal. West-Indië vraagt offers van ons; zij zullen gebracht moeten worden op zoodanige wijze, dat zij rijke vruchten zullen afwerpen, zoowel voor West-Indië als voor Nederland. De basis van het volksbestaan zal daardoor worden verbreed en versterkt. De vele kleine pogingen, welke gedaan zijn om in den zeer onbevredigenden toestand, waarin West-Indië verkeert, verbetering te brengen, bewijzen niets tegen de mogelijkheid om hier wat grootsch tot stand te brengen, wanneer een nationaal-socialistisch voelend volk met geestdrift en kracht eensgezind daartoe den wil heeft.

Nederland heeft per jaar voor 140 miljoen gulden maïs nodig als veevoeder. Het lijkt zeer wel mogelijk om die grondstof in Suriname op uitgestrekte machinale landbouwbedrijven voort te brengen. Welk een perspectief biedt alleen deze mogelijkheid! Plaatsing voor zeer vele energieke krachten uit den landbouwers- en landarbeidersstand, wien geleerd moet worden met zeer groote moderne landbouwmachines te werken, wegeaanleg en groot havenbedrijf in Suriname, werk voor een nationale stoomvaartlijn, dus werk voor honderden Nederlandsche zeelui. Daarenboven als belangrijke winst, grootere onafhankelijkheid van het buitenland.

Zoo iets is onbereikbaar onder de tegenwoordige defaitistische toestanden. Daarvoor is noodig de nieuwe geest van alles te kunnen bereiken — zoo noodig met de tanden op elkaar — van hetgeen men

wil bereiken! Bezwaren niet tellend noch ze wagens, wanneer de noodzakelijkheid, om het doel te bereiken, klaar voor oogen staat.

De mogelijkheden zijn onbegrensd, wanneer de deelen van het Rijk in Europa, Azië en Amerika elkander onder alle omstandigheden zoo krachtig mogelijk steunen. Vallen ze uitgen, dan is de ellende niet te overzien, voor Oost-Indië, noch voor West-Indië, maar in de ergste mate, voor de weinig of niets bezittende volksklassen in Nederland, die dan een armoede en ontbering ten prooi zullen vallen, waarvan wij ons nauwelijks een denkbeeld kunnen vormen.

Daarom zullen wij, nationaal-socialisten, ons ten krachtigste verzetten tegen een ieder, die deze drie-eenheid wil aantasten en zullen wij in de ondermijners daarvan de gevaarlijke vijanden van het volk zien, die wij zijn. Wij laten ons de mogelijkheid om onzen arbeiders een behoorlijk bestaan te verzekeren niet zoo maar ontrooven. Wij laten ons niet als gevangenen op water en brood zetten!

2. ONS TWEDE PROGRAMMAPUNT BETREFT DE VERHOUDING TOT DE DEELEN VAN DEN DIETSCHEN STAM BUITEN HET RIJKSVERBAND. DEZE DIENT ZOOVEEL MOGELIJK TE BENADEREN DE VERHOUDING TUSSCHEN DE DEELEN VAN HET RIJK ONDERLING.

Dit programmapunt volgt logisch op het eerste. Immers hierboven hebben wij ons rekenschap gegeven van den band tusschen de drie leden van het gezin, dat door den Nederlandschen Staat gevormd wordt. Nu komt het er op aan de verhouding te regelen tot de naaste verwanten: de stamverwanten.

Natuurlijk denken wij daarbij niet in de eerste plaats aan onze stamverwanten in Zuid-Afrika, maar aan onze zuidelijke buren de Vlamingen.

De Vlamingen zijn in vollen strijd om het recht van eigen taal en cultuur. Hun strijd dateert reeds van 1302, toen de met knodsen (goedendags) gewapende Vlaamsche boeren in den Guldensporenslag, de aanvallende Fransche ridders hun bekomst gaven. Het spreekt vanzelf, dat wij Nederlandsche nationaal-socialisten dien strijd voor het recht met de grootste belangstelling volgen en de Vlamingen op onze grootste sympathie kunnen rekenen.

Vijf miljoen Zuid-Nederlanders (Vlamingen) naast acht miljoen Noord-Nederlanders, kunnen tezamen een zoodanige macht vormen tegen eventueel agressieve voornemens van andere volkeren, dat deze daarmee geducht rekening zullen moeten houden, hetgeen ons in alle opzichten ten goede zal komen. Alle naties ter wereld zoeken bondgenooten voor den strijd om het bestaan. Onze eenige natuurlijke bondgenooten zijn onze stamverwanten. Het is hun en ons belang die stamverwantschap te gebruiken als grondslag voor onze onderlinge verhouding. Wij eischen onze rechtmatige plaats en zullen ons daar niet van laten afdringen.

3. DE NEDERLANDSCHE BELANGEN WORDEN TEGENOVER HET BUITENLAND KRACHTIG, DOELBEWUST EN DOELMATIG BEHARTIGD. AGRESSIEVE REDOELINGEN ZIJN DAARBIJ VREEMD. SAMENWERKING MET BUITENLANDSCHE MOGENDHEDEN, WAAR DIT IN BEIDER BELANG MOGELIJK IS, DIENT BEVORDERD.

Ziedaar ons derde programmapunt, regelende onze verhouding tegenover het buitenland. Dit punt behoeft eigenlijk geen toelichting; het is zoo klaar als de dag.

Wij wenschen ons tegenover het buitenland niet te gedragen als een schaap, noch als een wolf. Onder het tegenwoordige regime is van een wolfsrol natuurlijk geen sprake, behalve als het tegen de Vlamingen gaat. Maar overigens is het huidige buitenlandsch beleid het best te vergelijken bij het beeld van een schaap, dat door den slager wordt gehaald. Voor zulk een beleid gevoelen wij, nationaal-socialisten, niets, neen, nog minder dan niets.

Wij wenschen ons Ministerie ter behartiging van de zaken van het buitenland te zien omgezet in een Ministerie ter behartiging van de Nederlandsche belangen in het buitenland en wel krachtig, doelbewust en doelmatig! Niets meer en niets minder. Daarvoor zullen veel tradities, titels en ridderorden moeten sneuvelen en vervangen worden door krachtig uit het vaderland gesteunde bekwaamheid en deskundigheid, maar dat achten wij nationaal-socialisten volstrekt geen bezwaar. Dergelijke mannen behoeven tenminste geen Nederlandsch meer te leeren.

Behoeft het nationaal bewustzijn, de nationale fierheid, welke in ons leeft, een beletsel te vormen voor een goede verstandhouding tot andere naties? Integendeel. Een goede verstandhouding kan alleen gebaseerd zijn op wederzijdsche achting en het ontzien van elkanders belangen. Denkt ge dat het Fransche, Duitsche of Engelsche volk achting heeft voor een natie, die, als er een hondje in de verie blaft, zich in een schaapsvel steekt en dan nog zoodanig hoorbaar klapperlandt, dat het lijkt of het hagelt?

Zulk een natie ontvangt nu een schop hier en dan een opstopper daar en verdient niet beter. Voor zulk een rol passen wij. Wij willen eerbied voor de natie, omdat de natie door ons zelf gevormd wordt. Op dezen grondslag willen wij samenwerken en onderhandelen met iedere natie, die wij daartoe bereid vinden.

Hoe wij, Nederlandsche nationaal-socialisten tegenover den Volkenbond staan?

Wij hopen dat de Volkenbond, niettegenstaande zijn fatale tijd en plaats van geboorte, (te Versailles bij de beëindiging van den wereldoorlog), zal uitgroeien tot een instituut, dat de wil en de macht zal hebben, om de goede verstandhouding tusschen de volkeren te bevorderen. Het weinige, dat een kleine mogendheid daartoe kan bijdragen, zal met toewijding en liefde gedaan moeten worden. Maar wij gevoelen een intensen afkeer van het voortdurend geloel en ge'laat van onze vredesmaniakken, die op de meest onbeschaamde en opdringerige wijze te Genève een rol probeeren te spelen.

Van onze verhouding tot de buitenlandsche mogendheden tot de verdediging van het Rijk tegen aanvallen van buiten, is slechts één stap.

4. DE VERDEDIGING VAN HET RIJK TEGEN AANVALLEN VAN BUITEN DIENT ZOO ERACHTIG MOGELIJK TE WORDEN VOORBEREID.

Zie hier onze houding, klaar en duidelijk in één zin.

Wij willen een krachtige weermacht, zoolang de volkeren, welke ons kunnen aanvallen, een nog krachtiger aanvalsmacht hebben. Wij willen ons inspannen om den oorlog buiten onze grenzen te houden. In 1919 waren er dwazen genoeg, die het zoo listig verzonnen verhaaltje geloofden, dat 's werelds laatste oorlog uitgevochten was. Nu in 1932 weet zelfs de meest onnoozele beter. Den oorlog, waarin Japan Mantsjoerije veroverd op China, noemt men alleen geen oorlog meer, maar strijd tegen bandieten. De bandieten zijn dus de Chineezzen, die hun land verdedigen. Dat klinkt vriendelijk tegen de machtigen en beleediging van de onmachtigen is ongevaarlijk. Had China een behoorlijk georganiseerde weermacht gehad, dan zou Japan geenszins de behoefte gevoeld hebben om „de bandieten“ te gaan bestrijden.

Wij gevoelen niets voor de rol van „de bandieten“, noch wat betreft het Rijk in Europa, noch wat betreft het Rijk in Azië of Amerika. Wij wenschen onze gebieden onaangetast te zien en daarvoor zullen wij ons de inspanning getroosten van zoodanig weerbaar te zijn, dat de aspirant-aanvaller niet gerust is over de kleerscheuren, welke hij zal oploopen als hij den aanval zou wagen.

Hebt ge een jachthond wel eens een aanval zien doen op een duinkonijn en ook wel eens op een egel? In beide gevallen stuipt hij er op af; in het eerste geval is met één beet de ruggegraat van het konijn gebroken; in het tweede geval zitten met één beet de pennen van den egel in het verhemelte van den hond. Het slot is, dat het konijn dood is en de egel, hoewel eenigermate geschrokken, zijn weg vervolgt.

Wij nationaal-socialisten zullen ons zeer wel schikken in de rol van egel en zouden de rol van het konijn gaarne aan onze ontwapenaars, die er zoo verzet op schijnen te zijn, gunnen, ware het niet, dat zij helaas onze landgenooten zijn, en tenslotte ook voor verdwaasde landgenooten door de krachtiger elementen gezorgd behoort te worden.

Och arme, hoort ze toch eens blaten: maar wij zijn immers niet sterk genoeg om ons te verdedigen!

Neen, inderdaad met de goestegesteldheid en het volslagen gebrek aan offerzin dat onze ontwapenaars kenmerkt, is zeker voldoende verdediging niet mogelijk. Maar met nationaal-socialistischen wil en nationaal-socialistischen offerzin is ook dit zeer wel te bereiken. Dan zullen leger en vloot echter niet stelselmatig afgebroken worden van boven en ondermijnd van onder. Dan zullen onze mannen weten, dat het gansche volk achter hen staat en zich één voelt met hen, die als het er op aankomt, voor onze eer en ons bestaanstecht de hoogste offers zullen moeten brengen. Wij nationaal-socialisten zullen onze zonen en broeders niet de beste weermiddelen onthouden en hen uitsuren op zwakke schepen of hen in het vuur brengen met onvoldoende dekking. Daarvoor zijn ons hunne levens te kostbaar. Voor hen is het beste

afweermateriaal nauwelijks goed genoeg. Wij hechten nu eenmaal meer aan de levens van onze kameraden, dan aan de welgevuidheid van onzen buidel!

Omdat de jachthonden, die wij vreezen, zeer goed het verschil weten tusschen een konijn en een egel, wenschen wij over een zoo krachtig mogelijke weermacht te beschikken. Wanneer eenmaal de honden al of niet door middel van een toekomstigen zeer krachtigen volkerenbond veranderd zullen zijn in hazen, zal de egel niet het minste bezwaar meer maken tegen verandering in een duinkonijn. Maar niet eerder!

B. DE STAATSRECHTELIJKE HERVORMINGEN VAN DE NATIONAAL - SOCIALISTISCHE BEWEGING

5. BEVORDERING VAN EEN KRACHTIG, IN DIENST VAN HET ALGEMEEN STAAND STAATSGEZAG, ONAFHANKELIJK VAN GELDMAGNATEN, KERKELIJKE OVERHEDEN *) EN VOLKSGUNST. **)

Ieder volksgenoot, niet behorend tot de kleine groep, welke in troebel water vischt, zal het met ons eens zijn, dat deze eisch, betreffende het Staatsgezag, een vanzelfsprekende is. Niettemin is de huidige praktijk het tegendeel, n.l. een, in de eerste plaats, partij-belangen behartigend Staatsgezag, geschoven en bewogen door partijbonzen, die op hun beurt weer onder den invloed staan, somtijds rechtstreeks, meestal indirect, eenerzijds van de geldmagnaten en de kerkelijke overheden en anderzijds van de zucht naar volkspopulariteit.

Het zou onbillijk zijn, om niet volmondig te willen erkennen, dat ook op dezen regel uitzonderingen zijn. Onmiddellijk moet daaraan dan echter worden toegevoegd, dat deze uitzonderingen maar uiterst zelden en dan meestal nog slechts kort, gelegenheid krijgen, om zich te doen gelden, hetgeen psychologisch ook zeer verklaarbaar is.

Hierin verandering te brengen, een zeer radicale verandering, door de karaktervolste en bekwaamste krachten te brengen op de verantwoordelijke posten, behoort tot de moeilijkste, maar tevens tot de belangrijkste plichten, welke het nationaal-socialisme zich voor oogen stelt.

6. HERZIENING VAN HET KIESRECHT, ONDER UITSCHAKELING VAN DEN STEEDS ONZEDELIJKER VORMEN AANNEMENDEN EN STEEDS ONNUTTER WORDENDEN KIESSTRIJD.

Met het algemeen stemrecht zijn wij bijna op den bodem van den kiezers-kweekput aangeland. Desverlangd kan men nog verder gaan, b.v. schoolgaande kinderen tot 14 jaar, zouden gerekend kunnen worden voor een halve stem per stuk. Gaan zij op bijzondere kerkelijke scholen, dan worden zij daar geteld en onmiddellijk toegewezen aan de kerkelijke partijen. Op de openbare en bijzondere neutrale scholen wordt, bij de inschrijving door de ouders tevens opgegeven tot welke partij zij behooren, dan geeft het tellen ook hier geen moeilijkheden. Denk eens aan: een school met vierhonderd kinderen. Daar kunnen zoo maar twee honderd stemmen uitgehaald worden! Is het niet om te watertanden, partij-secretarissen-aspirant-kamerleden?

De opgroeiende jeugd van 14.—18 jaar, waarom zouden die niet zelf stemmen? Ieder bosje van 3; twee stemmen. Beste opstelling dus in gelederen van drie; de jongens aan de eene; de meisjes aan de andere zijde.

*) Zulks ontheft den Staat uiteraard niet van de verplichting in rechtvaardige verhouding tegenover de Kerkelijke Overheden te staan.

**) Een waarachtig Leider hunkert naar de liefde van het Volk, maar is verheven boven zijn gunst.

Van 18 tot 21 jaar volledig stemrecht.

Wij nationaal-socialisten zien volstrekt niet in, dat het verstand en het inzicht van onze opgroeiende jeugd in politieke en economische zaken minder is, dan dat van de bewoners van de gestichten voor ouded van dagen. Integendeel!

Men ziet er is nog ruimte voor de uitbreiding van het kiesrecht. Het lijkt volstrekt niet uitgesloten, dat „de partij“ er een zetel van zou kunnen verdienen ten koste van „de vijandelijke partijen“, zulk een geweldige machtsverschuiving is op een andere manier niet meer te bereiken.

Wij begrijpen genoeg te krijgen van de rol van „koning kiezer“ des wereldschen naam, door de heeren machthebbers bedacht voor het goëdige menschedom, dat met harden en drommen eens per vier jaar opgecontrandeerd wordt om op een partij te stemmen, waarna het weer kan ophoepelen.

De kunst om zooveel mogelijk lieden te bewegen op de partij te stemmen, de keuze van de middelen is onbeperkt. Is dat eenmaal gebeurd, dan worden de aandelen verdeeld. Er worden altijd hondert aandelen (genaamd kamerzetels) uitgegeven. Ieder aandeel staat gelijk met ongeveer 40.000 stemmen. Ten minste, het was de bedoeling, dat het aandelen zouden zijn, sindsdien is gebleken, dat het eigenlijk obligaties zijn, welke om de vier jaren a pari uittelen en vervangen worden door nieuwe. Een partij, welke oorspronkelijk 20 aandelen had, krijgt nu voortaan iedere vier jaar 20 obligaties. Nu ja, er is kans dat er eens een zoek raakt en hij een andere terecht komt, maar dat mag toch geen naam hebben. Trouwens bij de volgende uittoting, komt zij met een beetje handigheid wel weer in het oude nest terug.

De geheele z.g. kiesstrijd is niets dan een wassen neus. Waarom komt het dozijn heeren, die er over te zeggen hebben, dan niet overeen, om de vertooning om de 20 jaar te houden? Eenvoudig om den schijn op te houden, alsof „koning kiezer“ iets in te brengen zou hebben.

Niettemin begrijpt de normale verstandige arbeider den toestand heel wel en begint zijn oordeel te vormen dat van het onze niet zo afwijkend. Het resultaat van dit stelsel is drieëvig. Het zou zeer schoon zijn, indien vooruitgang verkregen zou kunnen worden door het voortdurend houden van redevoeringen over zaken, waarvan men geen verstand heeft. Maar, jammer genoeg voor de producenten van de „handelingen“, is dit niet het geval.

Wezenlijke vooruitgang is alleen te bereiken, door in juiste banen geleiden arbeid.

De domste partij-obligatiehouder meent alle zaken het best te kunnen beoordelen; de knapste werker oordeelt alleen over de enkele zaken, waarvan hij terdege op de hoogte is.

Wij nationaal-socialisten willen onzen toekomstigen Staat bouwen op het stevige fundament van den arbeid en niet op de vooze steunpinten, gevormd door redevoeringen van betweters.

DIE TOEKOMSTIGE STAAT ZAL ZIJN DE CORPORATIEVE STAAT.

Het stemrecht dient beperkt te worden uitsluitend tot de leden van de werkgemeenschap; dus tot hen, die een werkzaam aandeel hebben in den opbouw van de Maatschappij.

Het geheele arbeidende volk wordt georganiseerd in corporatiën van arbeiders in landbouw, industrie, handel, verkeer en vrije beroepen (ingenieurs, artsen, juristen, onderwijzers enz.), benevens in corporatiën van werkgevers en doet daar zijn invloed tot zijn recht komen.

Ieder, die in een bepaalde corporatie is opgenomen, in welke hoedanigheid dan ook, is op het gebied, dat deze corporatie bestrijkt, in meerdere of mindere mate deskundig en ontleent daaraan en aan het feit, dat hij actief deelneemt aan de verzorging van de maatschappij, het recht tot medespreken over het onderdeel van de staatshuishouding, dat zijn corporatie betreft. Bij de voorbereiding en meer nog bij de uitvoering van wetten en besluiten, zijn het deze corporatiën, welke een zeer groote rol spelen.

Het zou te ver voeren, om nu dieper op dit punt in te gaan. Het Italiaansche voorbeeld van moderne organisatie op dit gebied ligt er trouwens ter bestudeering.

OPRUIMING EN REORGANISATIE VAN VEROUWERDE EN ONDOELMATIGE INSTELLINGEN.

Het aantal verouderde en ondoelmatige instellingen in ons land is legio; zij belemmeren of maken zelfs geheel onmogelijk een vlotten en goeden gang van zaken. Praktisch geschiedt de administratieve staatshuishouding in 1930 eerder als een eeuw vroeger, terwijl op economisch en verkeersgebied een ware omwenteling heeft plaats gevonden. Dat dit tot voortdurende moeilijkheden aanleiding geeft en daaruit groote verliezen voor de volkshuishouding voortvloeien, behoeft geen betoog. Als een voorbeeld, hoe wij nationaal-socialisten over dergelijke zaken denken, hoe onze beschouwing daarvan hemelsbreed verschilt van de huidige klein-burgerlijke opvatting, moge het volgende dienen.

In ons kleine land bestaan nog immer meer dan 1000 gemeenten. Napoleon, de geniale revolutionnaire, had in 1811 in ons land behoorlijke gemeenten gesticht. Nauwelijks was de keizerlijke macht te gronde gegaan, of het was alweer mis. Overal werden de heerlijkheden hersteld en iedere heerlijkheid moest weer een gemeente worden, opdat de heer der heerlijkheid zijn heerlijken gang weer zou kunnen gaan, alsof er geen Fransche revolutie geweest was.

Alleen in de Noordelijke provinciën, waar geen heerlijke rechten hadden bestaan, bleven de Napoleontische gemeenten in hoofdzaak gehandhaafd. Sindsdien zijn wij opgeknaapt met een onmogelijk groot aantal gemeenten. Om het verschil tusschen de Napoleontische en de herstelde „heerlijke“ gemeenten aan te toonen, is het voldoende om mede te deelen, dat in Friesland 43 gemeenten zijn en in Zuid-Holland, dat in oppervlakte weinig van Friesland verschilt niet minder dan 183. Nu, in 1932, zijn er nog meer dan 150 gemeenten in ons land, welke minder dan 1000 inwoners tellen en dus praktisch onbestuurbaar zijn wegens gebrek aan financiën en deskundige krachten. Reeds Buys heeft een

halve eeuw geleden de wenschelijkheid betoogd van samenvoeging van de gemeenten in groepen!

Wanneer er in ons land 200 à 300 gemeenten zouden zijn, met logische grenzen, voldoende oppervlakte en minstens 5000 inwoners, zou het mogelijk zijn deze gemeenten te doen beheeren door bekwaame en deskundige krachten. Minstens 700 gemeenten met hun burgemeesters, gemeenteraden, wethouders, gemeente-secretarissen en bijbehorende papieren kunnen opgedoekt worden, zonder schade toe te brengen aan de gemeenschap. Integendeel, dan eerst kan het deel van de Overheidstaak, dat het best door de plaatselijke besturen kan worden uitgeoefend, tot zijn recht komen.

Geen Regeering, en geen politieke partij, de S.D.A.P. niet uitgezonderd, heeft het ooit aangedurfd om zelfs maar een schuchtere poging te wagen, om aan dezen „heerlijken” toestand een einde te maken. Een geheele wijk van heilige huisjes is opgetrokken om iedere poging tot verbetering te beletten. De honderden baantjes worden in stand gehouden.

Daartegenover komen wij, nationaal-socialisten, met den eenvoudigen eisch, dat het aantal gemeenten niet grooter zij, dan noodig is om het deel van de Overheidstaak, dat het best uitgeoefend kan worden door gemeenten, metterdaad zoo doelmatig mogelijk te doen geschieden. Dit kan door opruiming, van minstens 70 % der tegenwoordige gemeenten.

Zoolang onze arbeiders in mijnen, fabrieken, werkplaatsen en op het veld, een dikwijls nog slechts sobere botelham kunnen verdienen, hebben wij geen lust om honderden baantjes in stand te houden, die een behoeftelijke organisatie beletten. Alle heilige huisjes, welke tot instandhouding van misstanden zijn opgetrokken, gaan tegen den grond.

Zooda's onze voornemens zijn ten aanzien van de gemeenten, zoo zijn zij tegenover de vele andere instellingen, welke wij rijk zijn. Zij zullen grondig beproefd worden op eenvoud en doelmatigheid en zoo zij aan hooge eischen niet voldoen, zullen zij worden gereorganiseerd of opgeruimd. Dit alles zal wel ijselijk revolutionnair klinken in de burgerlijke ooren van de tegenwoordige partijen — uitgezonderd de communis-tische — maar daar zal men wel aan wennen. Ons geheele programma is nu eenmaal revolutionnair. Dit is ook de reden, waarom wij, nationaal-socialisten, in partij-politiek zin, geen anti-revolutionnaren zijn, geen liberalen en geen sociaal-democraten.

7. AFSCHAFFING VAN DEN VERMINNEN MILITAIEREN DIENSTPLICHT MET HET DAARBIJ BEHOOREND ONZEDELIJK LOTINGSSYSTEEM. TOEKENNING VAN WEERRECHT AAN ALLE WEERBARE STAATSBURGERS DIE DAARVOOR WAARDIG GEKEURD WORDEN.

Volgens de Grondwet is ieder Nederlander verplicht tot medewerking aan de verdediging van den vaderlandschen bodem.

Ook hiermede is in de praktijk weer op gruwelijke manier de hand gelicht. Van de 80.000 jonge lieden, die per jaar in aanmerking komen om het land te dienen, wordt nog geen vierde gedeelte daartoe geroep-zacht. Over de grootte van de lichteningen zullen wij het nu hier niet hebben, maar wel over de wijze, waarop het uitkiezen geschiedt.

Een eenvoudige daad van logica en sociale rechtvaardigheid zou zijn, dat voor het leger uitgezocht worden de jongelui, die door hun geestelijke en lichamelijke eigenschappen daarvoor het meest in aanmerking komen (met zorgvuldige wering van alle elementen, welke minder gewenscht zijn in de weermacht) en dat zij, die afvallen, de meerderheid dus, gedurende minstens den zeldten tijd het land op andere wijze moeten dienen.

Onder het huidige regime is hiervan geen sprake. Inplaats van een weloverwogen keuze, wordt er geloot, wie den dienstplicht zal hebben te aanvaarden, dat zijn de z.g. „gesjochte jongens" en de rest (de overgrote meerderheid) parasiteert verder op het offer, dat door hun kameraden gebracht wordt. De eenvoudige vraag, of dit zedelijk of onzedelijk, logisch of onlogisch, rechtvaardig of onrechtvaardig is, kan een ieder voor zichzelf gemakkelijk beantwoorden. Het is een van de vele rotte plekken in onze samenleving, waar men maar liever niet over spreekt. Vooral de ontwapenaars zullen er niet over spreken, want zij weten zeer wel, dat deze onlogische en anti-sociale daad van de overheid koren op hun molen is. Reeds bij elken toevoer van nieuwe krachten tot het leger, wordt aan de nieuw aangekomenen duidelijk te kennen gegeven, dat zij slachtoffer zijn.

Met dezen gang van zaken, zooals met zoovele andere, willen wij volkomen breken, omdat hij ons gevoel voor logica en sociale rechtvaardiging ten diepste kwetst.

De instandhouding van een deugdelijke weerbaarheid eischt van een volk groote, hoewel volstrekt geen onoverkomelijke, financiële offers. Een eerste eisch is dus, dat die offers een zoo groot mogelijk rendement opleveren, dat daarvoor dus wordt verkregen een zoo krachtig mogelijke weerbaarheid. Elk element, dat in haar wordt opgenomen, moet een versterking beteekenen. Nu is het een algemeen bekend feit, dat elke huidige lichte van dienstplichtigen duizenden personen tellt, die er alleen op uit zijn om de weermacht te ondermijnen. Als het niet zoo droevig was zou het alleen belachelijk zijn, dat de overheid aan deze elementen jaarlijks millioenen besteedt, om aan hen de gelegenheid te bieden hun ondermijningswerk te verrichten.

Deze gelegenheid willen wij hun niet bieden. Wij staan op het standpunt, dat het tot den plicht van den volwaardigen man en Nederlandschen staatsburger behoort paraat te zijn om het vaderland tegen aanvallen van buiten te beschermen, zoolang de mogelijkheid daartoe bestaat. Wij kunnen dat hier in Nederland des te geruster doen, omdat alleen een onnoozele of een volslagen kwaadwillige in staat is de dwaasheid te insinueeren, dat onze weermacht in stand gehouden wordt voor aanvaledoelinden, voor veroveringstochten.

Dat onze weermacht uitsluitend verdediging, afweer tot taak heeft, en ook nooit een andere taak kan krijgen, is even duidelijk als het feit, dat de krachtige weermachten der groote mogendheden, zoowel voor defensieve als agressieve doeleinden kunnen dienen, zoodat de stand der nationale bewapening uitsluitend en alleen bepaald wordt door de offensieve kracht van de sterke weermachten.

Het jaarlijksch contingent voor de weermacht zal dus in de eerste plaats verkregen dienen te worden uit de jonge mannen, die den dienstplicht

als een **weerrecht** gevoelen. Bij hen zullen de uitgaven voor hun militaire opvoeding het best tot haar recht komen. Onder de huidige defaitistische toestanden, zullen er dan niet voldoende zijn. Onder het nationaal-socialistische regime zal ook dit anders zijn. Een eventueel tekort wordt door zorgvuldige keuze aangevuld.

Tot de weermacht worden dus alleen toegelaten zij, van wie verwacht mag worden, dat hunne aanwezigheid de weerkracht verhoogt.

Dit systeem dient niet alleen toegepast te worden bij de samenstelling van de lichten, maar uiteraard nog veel nauwgezetter bij de toelating en handhaving van het beroepskader.

De tegenwoordige weermacht bevat in het beroepskader personen, die lid zijn van of sympathiseeren met politieke partijen, welke in haar programma het „geen man en geen cent“ hebben opgenomen. Kan iemand zich voorstellen, dat op den kansel een predikant of een pastoor geduld zou worden, die, na afloop van den predikdienst, deelneemt aan een demonstratie van Godloochenars? Neen, natuurlijk. Het ééne sluit volmaakt het andere uit.

Kan men zich voorstellen, dat iemand, die uit roeping, geheel vrijwillig en daarboven bezoldigd, de taak op zich genomen heeft, om mede te werken aan den opbouw van onze weermacht, lid is van, of sympathiseert met een politieke partij, op wier programma voorkomt de eenzijdige nationale ontwapening? Neen, natuurlijk. Ook hier sluit het ééne volmaakt het andere uit.

Niettemin wordt onder het huidige Regeeringsstelsel, het beroepspersoneel in het leger gehandhaafd, dat op de bovenbedoelde wijze kenbaar maakt tot de hoogst ongewenschte elementen te behooren. Onder een nationaal-socialistisch bewind zou zoo iets tot de onmogelijkheden behooren.

De jonge mannen van de lichte, die niet tot de weermacht worden toegelaten, voldoen aan hunne verplichting op andere wijze.

In punt II van het programma is o.m. de bepaling opgenomen, dat voor **iedere**n jongeman een verplicht arbeidsjaar geldt.

Door hen, die in de weermacht worden opgenomen, wordt dit verplicht arbeidsjaar dus geheel of ten deele doorgebracht in het leger of op de vloot.

Een deel van de overigen zal gedurende zijn arbeidsjaar worden belast met den arbeid van corvéer (het schoonhouden van de kazernes, de militaire terreinen, het bereiden van het eten voor de militairen, enz.). Een ander deel werkt in de magazijnen, de munitiebergplaatsen, enz. Het verplichte arbeidsjaar geldt voor een ieder! Het parasiteeren van de meerderheid op de offers van een door loting aangewezen minderheid zal dan totaal uit zijn.

Een zoodanige regeling zal zijn logisch en rechtvaardig. Millioenen zullen bespaard worden, terwijl de moreele en materiele weerkracht aanzienlijk zal worden verhoogd. Zonder nationaal-socialisme zal dit ook niet bereikt worden, maar zal men voortgaan om geleidelijk het nuttige rendement van de gelden aan de weermacht besteed, tot een zoo laag mogelijk peil neer te drukken.

PROGRAMMA der

Nationaal-socialistische Beweging in Nederland.

Leidend Beginsel:

Voor het zedelijk en lichamelijk welzijn van een volk is nodig een krachtig Staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht, orde, solidariteit van alle bevolkingsklassen en het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang.

PROGRAMMA.

A. Ten aanzien van de nationale oogmerken:

1. De delen van het Rijk in Europa, Azië en Amerika steunen elkander onder alle omstandigheden zo krachtig mogelijk en vormen naar buiten één geheel.
2. De verhouding tot de delen van de Dietse stam buiten het Rijksverband, dient zoveel mogelijk te benaderen de verhouding tussen de delen van het Rijk onderling.
3. De Nederlandse belangen worden tegenover het buitenland krachtig, doelbewust en doelmatig behartigd. Agressieve bedoelingen zijn daarbij vreemd. Samenwerking met buitenlandse mogendheden, waar dit in beider belang mogelijk is, dient bevorderd.
4. De verdediging van het Rijk tegen aanvallen van buiten dient zo krachtig mogelijk te worden voorbereid.

B. Ten aanzien van staatsrechtelijke hervormingen:

5. Bevordering van een krachtig in dienst van het algemeen staand ~~gezag~~ Staatsgezag, onafhankelijk van geldmagnaten, kerkelijke overheden en volksgunst.
6. Herziening van het kiesrecht onder uitschakeling van de steeds onzedelijker vormen aannemende en steeds onnutter wordende kiesstrijd. Organisatie van de natie in corporatiën. Opruiming en reorganisatie van verouderde en ondoelmatige instellingen.
7. Afschaffing van de verminkte dienstplicht met het daarbij behorende onzedelijke lotingssysteem.

Toekenning van weerrecht aan alle weerbare ~~staatsburgers~~ staatsburgers, die daarvoor waardig gekeurd worden.

C. Ten aanzien van de volkshuishouding:

8. Het doel van de volkshuishouding is een rationele voorziening in redelijke behoeften.
9. Ter bereiking van dit doel is nodig een gezond bedrijfsleven. Daartoe staan alle bedrijven (landbouw-, veeteelt-, tuinbouw-, industrie-,

handel-, en verkeersbedrijven) onder bescherming van de Staat en van allen die in het bedrijf werkzaam zijn.

Stakingen en uitsluitingen zijn als anti-sociale uitingen verboden. Geschillen worden opgelost zonder storing van het bedrijf.

10. Als staatsbedrijven worden georganiseerd die bedrijven, welke naar aard en omvang het best aan het doel beantwoorden bij exploitatie door of vanwege de Staat; alle overige bedrijven als particuliere bedrijven

De particuliere eigendom daarvan wordt uitdrukkelijk erkend, echter met dien verstande, dat in bedrijven welke onvoldoende worden beheerd of in strijd met het algemeen belang worden ~~ge~~exploiteerd, van staatswege wordt ingegrepen.

11. De staatsburgers vormen te samen één werkgemeenschap; op ieder rust arbeidsplicht.

Ter bevordering van de militaire en economische weerbaarheid van de Staat en van de gemeenschapszin wordt ^{voor} iedere jongeman en jongedochter een verplicht arbeidsjaar ingevoerd.

12. Iedere staatsburger van de hoogste tot de laagstgeplaatste is verantwoordelijk voor de goede uitoefening van zijn taak en verplicht naar zijn vermogen mede te werken tot de bloei van de werkgemeenschap ter bevordering van de nationale welvaart en kultuur.

13. Te grote opeenhoping van het bezit in handen van enkelingen wordt tegengegaan; verrijking ten koste van de natie, aanwending van het privaatsvermogen tegen het algemeen belang, arbeidsschuweid, oplichting, enz. worden ~~gestraft~~ als misdrijven tegen de Staat ten strengste gestraft.

14. Het geldwezen staat in dienst van de Staat; de geldmagnaten mogen geen Staat in de staat vormen.

Daarvoor is nodig:

Bevrijding van de Staat (en daarmee van het volk), door kapitaalaflossing op korte termijn, van zijn rente-verplichtingen tegenover het grootkapitaal. Uitoefening van de staatstaak zonder geldleningen.

Toezicht op de bankbedrijven. Doelmatige credietverschaffing aan openbare en particuliere bedrijven.

D. Ten aanzien van de kultuur:

15. Volledige godsdienst- en gewetensvrijheid met bescherming van de Christelijke godsdienst voor het in Europa gelegen deel van het Rijk.

16. Opvoeding van de jeugd tot zedelijkheid, orde, tucht, burgerzin en arbeidzaamheid. Bevordering van de vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden in iedere stand en in ieder beroep.

17. Bevordering van wetenschappen en kunsten; onderwijnsdrukking van leerstellingen, instellingen en handelingen, die de eenheid en de onafhankelijkheid van de natie en de goede zeden aantasten.

Krachtige ~~beveiliging~~ ^{bescherming} van het landschap- en stedenschoon.

111

E. Ten aanzien van de sociale voorzieningen.

18. Deelgerechtigheid in de winst van de waardescheppende bedrijven van alle daarin werkzaam zijnde personen, onder medeverantwoordelijkheid voor de ~~goede~~gang van zaken in de bedrijven.
19. Pensioengerechtigdheid op 50-of 60-jarige leeftijd (afhankelijk van de aard van het beroep) van iedere staatsburger, die de ~~gemmen~~schap naar behoren gediend heeft.
Vroegtijdige pensionering bij invaliditeit. Ziekteverzekering.
20. Armverzorging van behoeftige Nederlanders, die door geestelijke of lichamelijke gebreken geen deel ~~hebben~~ kunnen ~~hebben~~ uitmaken van de arbeidsgemeenschap.

Utrecht, december 1931.

C DE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE BEWEGING TEN AANZIEN VAN DE VOLKSHUISHOUDING

8. HET DOEL VAN DE VOLKSHUISHOUDING, ZEGT PUNT 8 VAN ONS PROGRAMMA, IS EEN RATIONEELE VOORZIENING IN REDELIJKE BEHOEFTE.

Dit is kort en duidelijk geformuleerd, zoodat een nadere toelichting feitelijk achterwege zou kunnen blijven. Wij willen hier echter van de gelegenheid gebruik maken, om er de aandacht op te vestigen, dat deze doelstelling een logisch uitvloeisel is van ons leidend beginsel, dat het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang, boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang eischt.

Het algemeen belang op economisch gebied wordt gevormd door de voorziening in redelijke behoeften van het geheele volk. Niet de verkrijging van zoo groot mogelijke dividendien voor de aandeelhouders, of de uitbetaling van buitensporige loonen en salarissen, dient het doel van de bedrijven te zijn. Het een zoowel als het ander is een groeps- of een persoonlijk belang, waarvan de behartiging zou geschieden ten koste van de bevolking in haar geheel, omdat de voorziening in de redelijke behoeften van de grootte bevolkingsgroepen, welke een klein of beperkt inkomen hebben, daardoor wordt betimmerd.

Hetzelfde is het geval, als de voorziening op een niet-rationeele, dus kostbare wijze geschiedt. Ook dan wordt het nadeel, dat hieruit voortvloeit, weer in de eerste plaats op de schouders gelegd van de minst-draagkrachtigen. Tegen dit nadeel mag niet opwegen het persoonlijk belang van degenen, die voordeel kunnen trekken uit de onjuiste wijze van voortbrenging of verdeling van goederen.

Het groote doel, dat op dit gebied van de volkshuishouding nimmer uit het oog mag worden verloren, is daarom de rationeele voorziening in redelijke behoeften van het geheele volk.

9. WIJ KOMEN NU TOT EEN VAN DE BELANGRIJKSTE PIJLERS VAN HET GEBOUW, DAT WIJ NATIONAAL-SOCIALISTEN WILLEN OPTREKKEN, OM DAARBINNEN AL ONZE VOLKSGENOOTEN EEN BEHOORLIJK TEHUIS TE KUNNEN AANBIEDEN: DE ONAFWIJSBARE NOODZAKELIJKHEID VAN EEN GEZOND BEDRIJFSLEVEN (PUNT 5 VAN HET PROGRAMMA).

Ook dit is weer een onderdeel van ons programma, waarvan de juistheid, zelfs door de meest eenvoudigen van geest, bij eenig nadenken zal worden ingezien. Alle goederen, welke de bevolking behoeft, moeten door voortbrenging worden verkregen en door verdeling onder het bereik van de gebruikers worden gebracht. Wil men aan de behoeften voldoen, dan is de eerste voorwaarde daartoe voldoende voortbrenging. Men kan nu eenmaal niet tien hemden verdeelen, als er slechts drie gemaakt zijn. Zijn er honderd hemden noodig, dan zal men

moeten beginnen, met er honderd te maken en daarna behoort te worden toegezien, dat ieder er zooveel krijgt, als hij noodig heeft.

Maar nooit zal ieder het zijne krijgen, als men de werkplaats kapot slaat, waarin de noodige goederen gemaakt moeten worden. In ieder geval moet de werkplaats in stand blijven, ook als hebzuchtigen van helgeen is voortgebracht meer trachten te verkrijgen dan hun toekomst. Het geneesmiddel daartegen is niet de fabriek kapot te slaan, maar den inhalige, goed- of kwaadschiks, aan zijn verstand te brengen, dat hij zijn zelfzucht heeft in te toomen!

Er is wellicht geen fundamenteele waarheid, waartegen zwaarder gezondigd is en wordt, dan tegen het feit, dat een gezond bedrijfsleven voor de welvaart van een volk een onafwijsbare noodzakelijkheid is.

De aantasting van de bedrijven is vrijwel onmiddellijk begonnen bij de opkomst van het moderne groot-bedrijf en wel door de kapitalisten, die de eigenaren van de bedrijven waren. De goede niet te na gesproken, was hun voornaamste zorg de winsten zoo groot te doen zijn, als met de ongebreidelste uitbuitingssystemen bereikbaar was. Zij dachten daardoor de bedrijven te dienen en deden dit oogenschijnlijk ook gedurende een korte periode. Maar door dit uitbuitingssysteem rees geleidelijk een groeiend verzet, dat spoedig een gevaar werd voor de bedrijven en vele ook inderdaad te gronde heeft gericht.

Marx komt met den klassenstrijd. Hij ziet het volk in twee deelen. Eenerzijds de arbeiders: zij die uitgebuit worden. Anderzijds de kapitalisten, de uitbuiters. Twee onverzoenlijke partijen, die gedoemd zijn, elkander op leven en dood te bestrijden. Dat hij de wereld zoo zag, toen in 1867 het eerste deel van „Das Kapital“ verscheen, is alleszins verklaarbaar voor wie eenigermate begrip heeft van de ellende, waaraan toenmaals de arbeiders ten prooi waren. Hoewel sindsdien, wetenschappelijk en praktisch, is komen vast te staan, dat zijn Verelendungstheorie volkomen onjuist was, evenals zijn Krisis- und Zusammenbruchtheorie, is zijn invloed toch aan de menschheid ten goede gekomen, omdat mede daaraan te danken is geweest, dat de arbeiders zelf, in de tweede helft van de vorige eeuw, een einde hebben kunnen maken aan de ergste misstanden.

Had men daarna maar openlijk erkend, dat de grondslag onjuist was, dan zou deze onjuiste grondslag niets dan goeds veroorzaakt hebben. Hoewel het revisionisme zich van Marx's leerstellingen goeddeels heeft losgemaakt, durft de huidige sociaal-democratie niet erkennen, dat de theorie van den klassenstrijd hopeloos verouderd is en in den modernen tijd een wapen is, dat niet minder hen treft, die het hanteeren, dan hen die het moet treffen. En toch is dit duidelijk voor een ieder, die zijn oogen heeft om te zien en zijn ooren om te hooren.

De moderne bedrijven zijn zoo kwetsbaar in de verkrijging van hun grondstoffen en den afzet van hun producten, dat elke inwendige strijd in het bedrijf, daaraan schade doet. Soms is die schade zoo ernstig, dat jarenlange stugge arbeid noodig is, om haar ongedaan te maken, soms vloeit zelfs de ondergang van het bedrijf daaruit voort.

Daarom dient men zich af te vragen, wat helpt het den arbeider, als hij na weken of maanden van ontbering den loonstrijd wint, als in dien tijd

het bedrijf zooveel afzetgebied verloren heeft, dat het bedrijf kapot geslagen is, of slechts op halve capaciteit kan werken? Een groot of kleiner deel van de winnaars zijn de straat opgegooid en zien zich aangewezen op steun of liefdadigheid.

Wat helpt het den ondernemer, als hij, na weken of maandenlang zijn bedrijf in rust te hebben gezien, den strijd tegen zijn arbeiders wint, als na de overwinning hem blijkt, dat binnen- of buitenlandsche mededingers met de orders zijn gaan strijken?

Elke strijd in de bedrijven, die gepaard gaat met, of gevolgd wordt door vermindering van de voortbrenging, (en dat is practisch het geval met iederen strijd in den tegenwoordigen tijd) kent slechts verliezers. In meer of mindere mate wordt iedereen, die er bij betrokken is, getroffen. Het volk in zijn geheel wordt altijd benadeeld.

Daarom stellen wij, nationaal-socialisten, tegenover de verouderde leuze van den klassenstrijd, den modernen eisch van solidariteit tusschen alle klassen van de bevolking.

Deze moderne eisch moest komen; hij volgt logisch op de voorafgaande fasen. De wereld heeft in de laatste eeuw eerst gezien de periode van de ongebreidelde uitbuiting van de arbeiders. Daarop moest volgen het felle verzet, de klassenstrijd, de worsteling om gelijkwaardigheid. Ook deze phase moest ongebreideld zijn, men reinigt nu eenmaal geen stal met een tandenborstel. Die strijd is door de West-Europeesche arbeiders in het laatste kwartaal van de vorige en het begin van deze eeuw, gewonnen. Met het verloop van het getij, hadden de bakens geleidelijk verzet moeten worden.

Daartoe was en is de sociaal-democratie niet bij machte, omdat zij gekoppeld is aan het verleden.

Nu rust die taak op ons.

Het bedrijfsleven dient ten spoedigste gegrond te worden op de solidariteit tusschen alle bevolkingsklassen.

Wij zijn geenszins zoo naïef om te denken, dat onder het nieuwe regime geen botsingen meer zullen voorkomen, dat alles rozengeur en manschijn zal zijn. Geenszins; ook dan zullen er belangenbotsingen zijn, zullen de inzichten van werknemers en werkgevers soms ver van elkander staan. Ook dan zullen deze geschillen moeten worden beslecht. Maar niet in en ten koste van het bedrijf, maar daarbuiten, onder zorgvuldige bescherming van het bedrijf. Want bij den bloei van het bedrijf hebben de arbeiders eerder nog meer, dan minder belang dan de werkgevers.

Het bedrijf is het materjele fundament van hun bestaan. Het bedrijf moet hen beschermen tegen het grootste euvel van onzen tijd: de werkloosheid! Belanghebbenden in één en hetzelfde bedrijf, onverschillig of de een zich eigenaar kan noemen en de ander er als werknemer zijn bestaan vindt, handelen even dwaas door hun geschillen uit te vechten met de scherpe wapenen van uitsluiting, staking en sabotage, als compagnons in een porceleinwinkel, die niet achter, maar in den winkel met stokken op elkander losranselen.

Daarom eischen wij, nationaal-socialisten, dat stakingen en uitsluitingen, als anti-sociale uitingen zullen zijn verboden en dat geschillen worden opgelost zonder storing van het bedrijf.

Voor de beslechting van de geschillen zal een doeltreffende regeling tot stand gebracht moeten worden. Onder het huidige regime lijkt het bijna niet doenlijk om die geschillen anders te beslechten dan door het verschil te deelen, bij voorkeur op kosten van de gebruikers. De oorzaken daarvan zijn verkeerde mentaliteit, gebrek aan organisatie en het ontbreken van een op het juiste oogenblik en in de juiste mate ingrijpende Staatsmacht, welke uitsluitend en alleen het welzijn van het geheele volk voor oogen heeft.

Onder nationaal-socialistisch regime zal de corporatieve Staat de organisaties van de werkgevers en die van de werknemers in elken bedrijfstak omvatten, die in staat zijn de behoefte daarvan volkomen te doorgronden. In eerste instantie zijn het deze organen, die aangewezen zijn om geschillen te beslechten, omdat zij goeddeels verantwoordelijk zijn voor den goeden gang van zaken in de bedrijven. Daarboven waakt een hogere instantie tegen onrecht. Op haar staat dus te allen tijde beroep open tegen beslissingen, welke de mogelijkheid van onrecht in zich houden en door haar wordt zorggedragen, dat onder alle omstandigheden het algemeen belang wordt gesteld boven het groepsbelang en het groepsbelang boven het persoonlijk belang.

Deze gang van zaken volgt logisch uit het feit, dat alle bedrijven onder bescherming van den Staat zullen staan en van hen, die in het bedrijf werkzaam zijn.

Van den directeur tot den jongsten bediende of van den baas tot den krullejongen, zal een ieder, die in een bedrijf werkzaam is, naar beste weten en kunnen hebben mede te werken aan den bloei van het bedrijf. Hun eigen belang zegt hun, dat zij daaraan verstandig zullen doen. Niet alleen omdat kankeren en saboteeren het innerlijke leven vernielen, maar daarnevens nog, omdat de bloei van het bedrijf hun eigen welstand verhoogt, wegens de deelgerechtigheid in de winst van de waarde-scheppende bedrijven van alle daarin werkzaam zijnde personen, welke deelgerechtigheid hun verzekerd zal zijn volgens punt 18 van ons programma. Behalve hun eigen belang wordt door deze houding ook gediend het algemeen volksbelang. Dit volksbelang wordt vertegenwoordigd door den Staat.

Onder bescherming van den Staat staan alle bedrijven.

Wat wil dit zeggen? Beteekent dit een heir van Staatsambtenaren, neerstrijkend op de bedrijven om te bedillen, te controleeren, te parastreeren? Geenszins. Het beteekent niet meer of minder dan de erkenning, dat elk bedrijf, groot of klein, dat een nuttige functie verricht in de volkshuishouding voor den Staat, d.w.z. voor een volksgemeenschap, van belang is; dat dus de staat niet lijdelijk kan toezien, als voor de volkshuishouding noodzakelijke bedrijven met ondergang worden bedreigd.

Van vrijhandel is geen sprake meer; vrijhandel is geworden tot een mythe, een sage, een sprookje. Jammer genoeg, want vermoedelijk bood vrijhandel voor ons land de beste ontwikkelingskansen. Het heeft echter geen zin, om over hetgeen niet bereikbaar is, te weelagen.

Noodig is, dat de consequenties van het protectionisme worden overzien en dat met vaste hand de koers gestuurd wordt, die, gegeven de veranderde omstandigheden, theoretisch en praktisch het doelmatigst is. **De volkshuishouding dient van nu af toe opgebouwd te worden op nationalen grondslag**, d.w.z. dat nauwkeurig onderzocht en tot volkomen exploitatie gebracht worden, alle bronnen, welke voor de volkshuishouding binnen de grenzen van den Staat aanwezig zijn. De combinatie van de bodemrijksdommen van Indië en Nederland, met de nationale arbeidskrachten, welke binnen de Staatsgrenzen aanwezig zijn, zal dan blijken in staat te zijn, om onafhankelijk van het buitenland, het leeuwendeel van de behoeften te kunnen bevredigen. Het tekort komende dient aangevuld te worden door den uitvoer van een aantal welgekozen export-artikelen, welke den invoer van de binnen de Staatsgrenzen niet — of in niet voldoende hoeveelheid — verkrijgbare grondstoffen (graan, ijzererts, enz.) mogelijk zal maken. Aan dien uitvoer en invoer zal vermoedelijk het best een voldoende mate van continuïteit verzekerd kunnen worden, door het sluiten van een reeks handelsverdragen (in het uiterste geval zelfs zuiver goederen-ruilverdragen) tusschen ons land en de Staten, waarmede, op voor beide partijen voordeelige wijze, ruilhandel gedreven kan worden. Geen invoer wordt toegestaan aan een land, dat onze uitvoer-artikelen weigert.

Deze export is een nationaal belang; het zijn dus in de eerste plaats deze bedrijven, welke de bescherming van den Staat behoeven. Te meer is dit noodig, omdat het een misstand is, dat de arbeiders in de exportbedrijven (de bedrijven, welke boter, kaas, bloembollen, schepen, motoren, gloeilampen, kunstzijde, enz. produceeren) de kastanjes uit het vuur moeten halen voor ons allen. De noodzakelijke export-bedrijven moeten den sterken steun van de geheele natie achter zich weten. Daardoor moet, om eens iets te noemen, belet worden, dat een bekwaam machine-bankwerker, werkzaam in een exportbedrijf, minder verdient dan een W.C.-schoonmaker in overheidsdienst.

Wij zijn er ons volkomen van bewust, dat goedereninvoer tegen lagen prijs voor de volkshuishouding voordeelig kan zijn. Maar wij realiseeren tevens, dat het verschil tusschen den kostprijs van het binnenlandsche product en het buitenlandsche zeer aanzienlijk moet zijn, wil dit voordeel opwegen tegen het nadeel, dat aan de volkshuishouding wordt toegebracht door de vermindering van de arbeidsmogelijkheid, welke ontstaat als de aanbieder van het import-artikel weigert om een gelijkwaardige hoeveelheid export-artikelen af te nemen.

Onder nationaal-socialistisch bewind zal het uiteraard gedaan worden om te voorkomen, dat de mijnwerkers, de arbeiders in de machine-fabrieken, de landarbeiders, enz. geen bestaan meer kunnen vinden, omdat de buitenlandsche voortbrengselen het land overstroomden en onze bedrijven vermoorden.

Hier behoort leiding te komen, niet een zakkend tasten, maar doelbewuste en krachtige leiding, gegrond op de kennis en het inzicht van de knapste koppen in het land.

Men komt er niet langer met het opzetten van lapjes op een oude jas, van voren, van achteren en tenslotte op de zijkant. Wat de natie behoeft, is een nieuwe jas, gemaakt door de beste vaklieden.

**10. ALS STAATSBEDRIJVEN *) WORDEN GEORGANISEERD DIE
BEDRIJVEN, WELKE NAAR AARD EN OMVANG HET BEST AAN
HET DOEL BEANTWOORDEN BIJ EXPLOITATIE DOOR OF VAN-
WEGE DEN STAAT; ALLE OVERIGE BEDRIJVEN ALS PARTICULIERE
BEDRIJVEN (PUNT 10 VAN ONS PROGRAMMA).**

Wie gelooft er in onzen tijd nog aan socialisatie van de duizenden en nog eens duizenden bedrijven en bedrijfjes, welke ons land telt? Practisch niemand, zelfs niet tot oordeelen bevoegde leden van de S.D.A.P. Wil men socialisatie, dan kan dit alleen langs den communistischen, d.w.z. den Russischen weg. Wil men dien lijdensweg van bloed en tranen niet, dan behoeft er ook verder niet over geredekaveld te worden. Met onnutte beschouwingen verdoen wij onzen tijd liever niet.

Hoewel wij dus den particulieren eigendom van de bedrijven erkennen, is het volstrekt noodig het voorbehoud te maken, dat in bedrijven, welke onvoldoende worden beheerd, of — in strijd met het algemeen belang — worden geëxploiteerd, van staatswege wordt ingegrepen.

Wij zien in de bescherming van den persoonlijken eigendom een leidend beginsel, dat eischt, dat het algemeen belang gaat boven het groepsbelang, en het groepsbelang boven het persoonlijk belang.

Wij zien in de bescherming van den persoonlijken eigendom een algemeen belang; wij zien echter in een juist beheer van de voortbrengingsmiddelen eveneens een algemeen belang en dientengevolge in een onjuist beheer, een aantasting van het algemeen belang, welke, wanneer zij ernstig genoeg is, tot snel en krachtig ingrijpen van de overheid dwingt.

Wanneer de eigenaar van een klok nalatig is in het opwinden, zoodat het uurwerk den juisten tijd niet aanwijst en daarom nutteloos is, wordt de klok inderdaad niet op de juiste wijze beheerd. Het nadeel, dat daardoor aan de gemeenschap wordt berokkend, is echter practisch nul en daarom is er geen reden tot ingrijpen in den eigendom. Indien echter een groot-grondbezitter 1000 H.A. land in eigendom heeft en dit bezit onvoldoende exploiteert, brengt hij aan de volkswelvaart schade toe, welke niet geduld kan worden. Wenscht hij daarin geen radicale verandering te brengen, dan dient dit bezit over te gaan in bekwamere handen.

Wanneer de eigenaar van een fabriek zijn bedrijf wil sluiten, b.v. omdat hij daarvoor door buitenlandsche concurrenten betaald wordt, juist omdat het bedrijf levensvatbaarheid heeft, dan wordt dit eenvoudig belet. Het bedrijf staat onder bescherming van allen, die daarin werkzaam zijn en in laatste instantie, onder die van den Staat. De nationaal-socialistische Staat laat geen anti-sociale handelingen toe, noch van arbeiders, noch van eigenaren.

---

*) Wat hier betreffende de Staatsbedrijven vermeld wordt, geldt uiteraard ook voor andere noodzakelijke overheidsbedrijven, dus die welke beheerd worden door provincies en gemeenten.

11. DE STAATSBURGERS VORMEN TEZAMEN EEN WERKGEMEENSCHAP; OP IEDER HUNNER RUST ARBEIDSPLICHT.

De nationaal-socialistische staat dient gegrondvest te zijn op den eerbied voor den arbeid. Hij of zij, die den meest eenvoudigen arbeid verricht en daardoor actief deelneemt aan de instandhouding van de volkshuishouding, verdient als burger van den Staat, als lid van de werkgemeenschap, onze achting meer dan zij, die zich door de gemeenschap laten onderhouden, zonder zelf ooit iets gepresteerd te hebben. De nietsdoeners, onverschillig of zij rijk of arm zijn, zijn geen staatsburgers in den vollen zin van het woord; hun positie in den Staat behoort met deze minderwaardigheid in overeenstemming te zijn.

Van het tijdstip zijner bewustwording af, rust op ieder mensch arbeidsplicht; gedurende de kinderjaren uitsluitend de plicht tot lichamelijke en geestelijke ontwikkeling; daarna daarenboven, die tot den productieven arbeid, tot het tijdstip gekomen is, waarop gezegd kan worden: Gij hebt genoeg gewerkt, de fakkel van den arbeid kunt ge overdragen aan een jongere generatie. Elke arbeid moet naar waarde beloond worden. Het is echter noodig, dat er een tijdperk in ieders leven is, waarin hem of haar geleerd wordt, dat arbeid, uitsluitend terwille van het welzijn van de gemeenschap, in waarde hooger staat dan arbeid om persoonlijk gewin.

Daartoe willen wij onze jonge mannen en jonge dochters opvoeden; vandaar dat wij het gewenscht achten een verplicht arbeidsjaar in te voeren, dat vóór het één en twintigste jaar moet zijn beëindigd, opdat zij bij het bereiken van dien leeftijd, tevens als volwaardig lid kunnen worden opgenomen in de arbeidsgemeenschap, dus in het Staatsburgerschap.

Met de uiterste zorg en, zoo noodig, met de uiterste gestrengheid, zal er tegen gewaakt dienen te worden, dat dit arbeidsjaar lijntrekkend of saboteerend wordt doorgebracht. Met ernst en toewijding zal het opgedragen werk moeten worden uitgevoerd. Voor een tekort aan werk behoeft men niet te vreezen. Bij de bespreking van ons zevende programmapunt is al een zeer ruim veld van arbeid genoemd; bij de bespreking van het zeventiende, zal er gelegenheid zijn een tweede daaraan toe te voegen.

Tot de handelingen, welke op het innerlijke leven het meest verwoestend werken, behooren wat men pleegt te noemen: lijntrekken, de kantjes er af loopen, met den franschen slag werken, lummelen, lanterfantten, saboteeren en kankeren. Voor duizenden van onze landgenooten is dit de normale levenshouding geworden.

Dit is diep te betreuren en kan in een behoorlijk geordende maatschappij niet geduld worden. In de eerste plaats, omdat zulk een levenshouding in strijd is met het algemeen belang en in de tweede plaats, omdat een leven op deze wijze doorgebracht, met recht een gebroken leven mag heeten. Onze meening daaromtrent komt tot uiting in den eisch:

12. IEDERE STAATSBURGER, VAN DEN HOOGST- TOT DEN LAAGST GEPLAATSTE, IS VERANTWOORDELIJK VOOR DE GOEDE UITOEFENING VAN ZIJN TAAK EN VERPLICHT NAAR ZIJN VERMOGEN MEDE TE WERKEN TOT DEN BLOEI VAN DE WERK-

**GEMEENSCHAP TER BEVORDERING VAN DE NATIONALE WEL-
VAART EN CULTUUR.**

- 13. TE GROOTE OPEENHOOPING VAN HET BEZIT IN HANDEN VAN ENKELINGEN WORDT TEGENGEGAAN; VERRIJKING TEN KOSTE VAN DE NATIE, AANWENDING VAN HET PRIVAATVERMOGEN TEGEN HET ALGEMEEN BELANG, WOEKER, BEDRIEGELIJKE HANDELINGEN, ARBEIDSSCHUWHEID, OPLICHTING ENZ. WORDEN, ALS MISDRIJVEN TEGEN DEN STAAT, TEN STRENGSTE GESTRAFT (PUNT 13 VAN HET PROGRAMMA).**

Deze eischen zijn zoo eenvoudig, dat hieromtrent bezwaarlijk misverstand kan ontstaan. Laat ons dus volstaan met een enkel voorbeeld en een enkele opmerking.

Als een voorbeeld van aanwending van het privaat vermogen tegen het algemeen belang, moge het volgende voorbeeld dienen. Een fabrikant verdient een behoorlijk inkomen door goede leiding te geven aan zijn fabriek. Een buitenlandsche concurrent, die een monopolie wil verwerven, waarborgt hem hetzelfde inkomen, als hij zijn fabriek wil sluiten.

Komt deze overeenkomst tot stand (dit is voorgekomen en komt voor) dan heeft de fabrikant zijn persoonlijk vermogen aangewend tegen het algemeen belang, omdat hij door de door hem begane verwerpelijke daad een groot of kleiner aantal arbeiders broedeloos heeft gemaakt en er toe medegewerkt den prijs van een product noodeloos op te voeren.

Zulk een daad dient ten strengste gestraft te worden.

Ook onder het huidige regime worden woeker, landlooperij, bedriegelijke handelingen en oplichting gestraft. Zeker. Maar de wijze waarop en de mate waarin dit tegengaan van het kwaad geschiedt, is van dien aard, dat de verwording hand over hand toeneemt. Onder nationaal-socialistisch regime zullen de heeren en dames, die dergelijke neigingen tot uiting brengen, ondervinden, dat het verstandig is, ten spoedigste van de dwalingen huns weegs terug te keeren.

- 14. HET GELDWEZEN STAAT IN DIENST VAN DEN STAAT; DE GELDMAGNATEN MOGEN GEEN STAAT IN DEN STAAT VORMEN. DAARVOOR IS NOODIG: BEVRIJDING VAN DEN STAAT (EN DAARMEDE VAN HET VOLK) DOOR KAPITAAL-AFLOSSING OP KORTEN TERMIJN VAN ZIJNE RENTE-VERPLICHTINGEN TEGENOVER HET GROOT-KAPITAAL. UITOEFENING VAN DE STAATSTAAK ZONDER GELDLEENINGEN. TOEZICHT OP DE BANKBEDRIJVEN. DOELMATIGE CREDIET-VERSCHAFFING AAN OPENBARE EN PARTICULIERE BEDRIJVEN (PUNT 14 VAN HET PROGRAMMA).**

De uitvoering van de staatstaak door middel van leeningen, noopt de Regeering tot het verzoeken om de medewerking van bankiers. Dit behoort niet noodig te zijn. Het is gewenscht, dat ten spoedigste aan deze afhankelijkheid een einde gemaakt wordt. Te meer is dit het geval, omdat staatsleeningen niet alleen onnoodig zijn, maar zelfs een behoorlijk bestuur van den Staat belemmeren.

Leeningen zijn geoorloofd voor instellingen met geringe financiële draagkracht, welke zich plotseling verplicht zien een groote uitgave te doen, waarvan de terugbetaling niet in één jaar, doch slechts in eenige jaren kan geschieden. Het is alzoo aan een kleine, weinig draagkrachtige gemeente veroorloofd een gemeentehuis of een school te bouwen en het daarvoor benodigde geld, in een termijn van 10 of 15 jaren terug te betalen.

Een dergelijke handeling is aan den staat niet geoorloofd, omdat de Staats-inkomsten en Staats-uitgaven een voldoende mate van continuïteit vertoonen, om het leenen te kunnen nalaten. Denkt men zich eens een oogenblik in, dat alle Staatsuitgaven zouden worden bestreden uit geldleeningen, met een omlooptijd van 40 jaar en tegen een rente van 5%, dan moet op den duur het staatsbudget tweemaal zoo hoog zijn als noodig is, indien alle uitgaven contant werden betaald. Elke leening, welke gesloten wordt, ondermijnt de daadkracht van den Staat.

De Staat behoort, per tijdvak van vijf jaren, niet meer uitgaven te doen, dan zijn inkomsten over dat zelfde tijdvak bedragen. Houdt de Staat zich niet aan dezen regel, maar sluit hij leeningen, dan ondergraaft hij zijn eigen positie en verzwakt zijn kracht.

Oppervlakkig zou men geneigd zijn te meenen, dat door het sluiten van leeningen de daadkracht verhoogd wordt, omdat met het geleende geld plotseling meer kan worden gedaan, dan uit de gewone inkomsten mogelijk zou zijn. Maar deze daadkracht wordt geroofd ten koste van de naaste toekomst en wel dermate, dat de kracht van den Staat wordt verminkt.

Men motiveert het leenen met de verleidelijk klinkende leuze, dat de lasten verschoven worden naar komende generatiën. Indien de Staat een groot werk uitvoert zonder buitenlandsche hulp, wordt de last, welke het werk aan de gemeenschap oplegt, echter onmiddellijk en ten volle gedragen op het tijdstip, dat het werk wordt uitgevoerd, onafhankelijk van de wijze van financiering.

Wordt de financiering uit de opbrengst van de directe belastingen gedaan, of door een billijke vermogensheffing, dan draagt iedere belastingplichtige naar zijn kracht daaraan mede. Geschiedt de financiering uit een leening, dan beteekent dit niet anders, dan dat voor het doen van de betaling vrijwilligers worden opgeroepen, die de betaling verrichten onder conditie, dat zij een vordering krijgen op de andere belastingplichtigen. De laatste categorie betaalt dus niet in eens, maar gedurende een reeks van jaren.

Voor een lichaam als de Staat, dat eenerzijds in zich sluit alle bronnen van energie, en anderzijds een voortdurende stroom van verplichtingen heeft, is de voordeeligste en dienstengevolge meest juiste wijze van beheer, die, waarbij hetgeen noodig is voor de taak-uiteefening, omgeslagen wordt over de belasting betalende burgerij naar draagkracht. Het behoeft een betoog dat voor de overgang van het oude naar het nieuwe systeem een overgangstijdperk noodig zal zijn.

In welk een moeras men terecht komt, als een leeningspolitiek gevolgd wordt, bewijzen onze grootste gemeenten, waar de macht in feite is overgegaan naar de geldschelers. Onder een nationaal-socialistisch bewind, blijft de macht waar zij behoort. Dan zal de overheidsmacht

niet naar de bank van leening worden gebracht.

Onze bankbedrijven zijn voor de volkshuishouding nuttig, voor zover zij de zoo noodzakelijke kapitaal-vorming bevorderen en onze industriele- en handelsbedrijven steunen door credietgeving. Zij kunnen echter hoogst schadelijk zijn, wanneer zij het in hen gestelde vertrouwen misbruiken ten eigen bate en tot schade van de gemeenschap. Dit gebeurt op verschillende manieren, n.l. door het doen afvloeien van Nederlandsch kapitaal naar het buitenland, zonder dat de terugbetaling voldoende gewaarborgd is, het vanaf veroverde commissariszetels ondeskundig beïnvloeden van de bedrijven, het lichtvaardig verstrekken van credieten, het weigeren van credieten aan levensvatbare bedrijven, het op critieke oogenblikken intrekken van credieten teneinde bedrijven in ongelegenheid te brengen en daarvan misbruik te maken, om zichzelf te bevoordeelen.

Het toezicht op de bankbedrijven en de bevordering van de doelmatige credietverleening zijn voor den opbouw van een gezonde volkshuishouding noodzakelijk, temeer omdat die opbouw een systematische en gewaarborgde kapitaalvorming niet kan **ontberen**.

D DE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE BEWEGING TEN AANZIEN VAN DE CULTUUR

15. VOLLEDIGE GODSDIENST- EN GEWETENSVRIJHEID, MET BESCHERMING VAN DEN CHRISTELIJKEN GODSDIENST VOOR HET IN EUROPA GELEGEN DEEL VAN HET RIJK. *)

Dat dit het eerste programmapunt moet zijn ten aanzien van de cultuur, is logisch. Binnen den Staat der Nederlanden vindt men: vele verscheidenheden van het Protestantisme, het Katholicisme, het Jodendom, het Mohammedanisme enz.

Daar ons doel is ook het geestelijk en zedelijk welzijn van het geheele volk te bevorderen, is een eerste vereischte, dat er angstvallig tegen gewaakt wordt, dat des menschen heiligste gevoelens, welke mede in godsdienstzin tot uiting kunnen komen, worden aangetast. Daartoe is waarborging van godsdienst- en gewetensvrijheid noodzakelijk. Voor deze waarborging is noodig, dat het Staatsgezag nimmer dienaar worde van een of andere kerkelijke richting. De waarlijk geloovigen zijn verdraagzaam. Zij, die den godsdienst willen misbruiken ter bereiking van politieke doeleinden, zijn de heerschzuchtigen of de fanatici, voor wie, in het wezen der zaak, niets heilig is.

16. OPVOEDING VAN DE JEUGD TOT ZEDELJKHEID, ORDE, TUCHT, BURGERZIN EN ARBEIDZAAMHEID. - BEVORDERING VAN DE VORMING VAN LEIDENDE, KARAKTERVOLLE PERSOONLIJKHEDEN IN IEDEREN STAND EN IEDER BEROEP.

Ons volk geniet terecht een zekere beruchtheid om de tuchteloosheid der jeugd. Het kan niet ontkend worden, dat de toestand dienaangaande niet zoo erg is, als hij geweest is. Toch ligt op dit gebied nog een vrijwel onbeperkt arbeidsveld ter bewerking. De voorbeelden van ergerlijke baldadigheid zijn voor het oprapen; de materiële schade alleen, welke daardoor veroorzaakt wordt, is reeds aanzienlijk. Hoeveel honderduizenden guldens het verlies bedraagt, dat ons volk jaarlijks lijdt, laat zich niet zelfs bij benadering ramen. Zou dit aan het geluk van de jeugd ten goede komen, dan zou men er tot op zekere hoogte vrede mede kunnen hebben; maar nog nimmer zijn aan kindergeluk vernielzucht en baldadigheidszin ten goede gekomen.

Ook hier dient orde geschapen te worden, zoowel in het belang van de jeugd zelve, als van de gemeenschap. De daarvoor aangewezenen zijn in de eerste plaats onderwijzers en leeraren en voorts de velen, die te dezer zake als vrijwilligers zijn te beschouwen. Bij een behoorlijke organisatie, zullen zij zeker tegen hun taak opgewassen blijken. Maar dan dient men hun de noodige bevoegdheden (o.a. een gepast tucht-recht) en materiële middelen niet te onthouden. Honderden en nog eens honderden onderwijzers en leeraren vallen geheel noodeloos ten offer aan de tuchteloosheid van de jeugd, wegens een volkomen onvol-

*) Dit sluit natuurlijk het recht van missie en zending der Kerken niet uit.

doende selectie van de leerlingen en het ontbreken van een harde hand, waar deze noodig is.

Onder nationaal-socialistisch regime zal aan de opgroeiende jeugd de opvoeding worden gegeven, die noodig is, om hen later, met de noodige karaktereigenschappen en kennis toegerust, in de maatschappij der volwassenen te kunnen opnemen.

Bevordering van de vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden in iederen stand en ieder beroep, is een noodzakelijkheid.

„Richtkracht en stuwkracht, de beide belangrijkste wapens in den strijd om het bestaan der naties, zijn de taak der volken. Geslachten noch kasten kunnen deze krachten verleenen, want de wedstrijd eischt, dat het totaal van alle beschikbare krachten worde opgeroepen, om haar geheele bezit aan geest en wilskracht in de weegschaal te werpen. Richtkracht wordt gevormd door alle ideeën, die voor verwezenlijking vatbaar zijn, stuwkracht door de afzondering van alle bereikbare menselijke genialiteit.

„Wanneer deze beide krachten slechts gezocht worden in een afgepaalden kring van enkele honderden zielen, dan beteekent dit een vrijwillige verarming aan geest en wilskracht, waaraan een volk sterft, wanneer zijn bureu hun volle bezit daartegenover stellen. Een volk van millioenen is metaphysisch verplicht, te allen tijde en op ieder gebied, een sterke wilsrichting en een veelheid van zeer groote bekwaamheden voort te brengen. Geschiedt dit niet, of worden deze krachten door eenzijdigheid, bijvoorbeeld van de winstzucht of van de leeglooperij afgeleid of worden ze door politieke indolentie en gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel eenvoudig niet gevonden, dan heeft dat volk zijn eigen vonnis geveld.“ (Rathenau: Von kommenden Dingen).

Het zijn de richtkracht en de stuwkracht, waaraan de natie zoozeer behoefte heeft, welke verkregen moeten worden door de vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden in iederen stand en in ieder beroep.

Welk een stroom van richt- en stuwkracht, welke een vloedgolf van geestdrift zijn er noodig voor de moderniseering van het staatsbestel; voor de overwinning van den weerstand tegen de opruiming van het stof en het spinrag, welke de ruiten van het Regeeringsgebouw ondoorzichtig maken; voor het goed functionneeren van het economische leven; voor de verheffing van geest en lichaam van gansch een volk!

Met wortel en tak zal daartoe uitgerooid moeten worden de indolentie, het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel, de vriendjespolitiek, de schotjeszetterij, de voorkeur voor tweederangs krachten ter bevordering van eigen onzichtbare macht of eigen schittering enz. enz.

Geheel bereikbaar is dit nimmer, omdat ook de meest knappe en hoogststaande persoonlijkheden in de keuze hunner medewerkers niet onfeifbaar kunnen zijn en omdat ten slotte een mensch maar een mensch is.

Maar het streven naar het brengen van een maximum aan karakter, geest en intelligentie, — onverschillig de plaats van herkomst, — naar de verantwoordelijkste posten, dient toch duidelijk tot uiting te komen! De practijk van het z.g. parlementair-democratisch bewind heeft ons geleerd, dat dit daartoe niet in staat is.

17. BEVORDERING VAN WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN; ONDERDRUKKING VAN LEERSTELLINGEN, INSTELLINGEN EN HANDELINGEN, DIE DE EENHEID EN DE ONAFHANKELIJKHEID VAN DE NATIE EN DE GOEDE ZEDEN AANTASTEN. KRACHTIGE BESCHERMING VAN HET LANDSCHAP- EN STEDENSCHOON.

De kosten, welke de natie zich heeft te getroosten, niet alleen voor de instandhouding, maar tevens voor de uitbreiding van het aantal inrichtingen voor lager, middelbaar en hooger onderwijs, zijn enorm.

Waren de resultaten van het huidige stelsel evenredig aan de stijging van de financiële offers, dan zou men er vrede mede kunnen hebben, zoolang het betaald kan worden. Maar de natuurlijke afwezigheid van onuitputtelijke financiële middelen is oorzaak, dat het gebrek aan leiding en rationalisatie zich zal wreken, en reeds bezig is zich te wreken, zoowel op de leerlingen als op de leerkrachten. Tot schade van de volksgemeenschap.

In schril contrast met de zeer groote financiële offers, welke de natie zich getroost voor de intellectueele ontwikkeling, staat het geringe bedrag, — men zou bijna kunnen spreken van de aalmoes, — welke de overheid beschikbaar stelt voor de bevordering van de schoone kunsten, welke voor de volksopvoeding, voor de verheffing van den geest, van zo onschatbare waarde zijn. Hoever staan wij er nog van af, dat de breede lagen van ons volk het schoon leeren zien. En juist voor hen, wier dagelijksch werk hen van de schoonheid verre houdt, is het zoo noodig deze bijdrage tot een voller leven te leeren kennen. Bevordering van de schoone kunsten is evenzeer een volksbelang, zij het in minder materiëelen zin, dan bevordering van de wetenschap.

Is de eisch tot onderdrukking van leerstellingen, instellingen en handelingen, die de eenheid en de onafhankelijkheid van de natie en de goede zeden aantasten, niet in teenspraak met punt 15 van ons programma, dat volledige godsdienst- en gewetensvrijheid waarborgt? Geenszins! Evenzeer zou men kunnen vragen, of het verbod om op een gevaarlijke plaats in de rivier te baden, niet in strijd is met den wensch naar reinheid van lichaam. Zeker, ook ter plaatse van een draaikolk zal het lichaam gereinigd worden, maar met de kans, dat het snel een lijk zal zijn. De wensch naar hygiëne moet wijken voor de noodzakelijkheid het gevaar voor verdrinking te ontgaan.

Zoo **moet** ook de eisch van godsdienst- en gewetensvrijheid wijken voor den eisch, dat de eenheid en de onafhankelijkheid van de natie en de goede zeden onaangetast moeten blijven. *)

Krachtige bescherming van het landschap- en stedenschoon.

De bescherming van het landschap- en stedenschoon behoort tot de voornaamste cultuur-vraagstukken, waarvoor een volk zich gesteld ziet. Een vermindering van het landschap- en stedenschoon is een volksverarming. De mate, waarin op dit gebied tegen ons volk gezondigd wordt, is bijna onbepikt. Als men bedenkt, hoe onze steden geworden zijn en hoe zij hadden kunnen zijn, als men aanziet hoe het

*) Bij de formulering dezer alinea is uiteraard gedacht aan secte-vormende groepen of personen, die in wezen de grondslagen van den Staat aantasten, zooals b.v. de Wederdoopers (Jan van Leiden), Weissenburg e.d.

woordige regime niet in staat. Wanneer op de huidige wijze wordt voortgegaan, zal het nog maar een betrekkelijk kort aantal jaren duren, of er zijn nog slechts eenige reservaten, — musea zou men ze kunnen noemen, — van natuurschoon.

De toekomstige-generatiën zullen daar kunnen leeren, hoe schoon het land had kunnen zijn, indien men had weten te regeeren inplaats van te administreeren, toen de mogelijkheid tot redding nog bestond.

Laat ons hopen, dat het inrichten van deze musea niet noodig is, omdat onze eisch van doelmatige bescherming bijtijds vervuld is geworden. De eisch van het behoud van het steden- en landschapschoon beoogt de levensvreugde van de groote groepen van de bevolking te verhoogen, die behoefte hebben om inplaats van pannen, beton en gegold plaat-ijzer, een bladerendak of de blauwe lucht boven hun hoofd te hebben en in plaats van roet, rook of olie, dennenlucht te ruiken, wanneer de gelegenheid daartoe geboden wordt.

landschapschoon iederen dag wordt verminkt, zonder dat er dikwijls zelfs een schijn van noodzakelijkheid voor bestaat, dan staat men versteld over de indolentie en het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel, welke oorzaak zijn van de onherstelbare verliezen, die geleden zijn en nog dagelijks worden geleden.

Van een doelbewuste en krachtdadige bescherming is geen sprake, omdat onder het huidige regime, het algemeen belang in alle opzichten moet wijken voor het belang van enkelingen of van groepen. Eenige honderden landgenooten spannen zich tot het uiterste in, om op dit punt te redden wat te redden valt, maar kunnen het niet verder brengen, dan het redden van een stoel uit een brandend huis.

Men behoeft geen profetischen blik te hebben om te voorspellen, dat ons volk meer en meer behoefte zal gaan gevoelen, om den vrijen tijd door te brengen in de natuur; daarvoor is noodig ongerepte ruimte aan hei, bosch en velden. Wanneer iemand de meeste dagen van zijn leven moet doorbrengen „aan den band” of in werkplaats of waschkok, dan heeft hij er recht op om in zijn vrijen tijd van de natuur te genieten, als hij zich daartoe aangetrokken gevoelt. En wat geschiedt er? Zonder dat de Regeering een hand tot redding uitsteekt, wordt de natuur noodeloos verwoest.

Het gebruiksrecht, aan den grondeigendom verbonden, is ten platte lande practisch onbeperkt; de gemeenschap is vrijwel rechteloos. Men kan de bouwerij hoogtij zien vieren op de mooiste punten van onze heidevelden; bosschen worden verkaveld; wegen ter weerskanten in eindelooze rijen volgebouwd met huizen! Een grenzenlooze chaos heerscht ook hier. De eenige richtlijn is het spekken van de beurzen van de grondspeculanten op kosten en ten koste van de gemeenschap.

Wij eischen bescherming van het landschapschoon en openstelling daarvan voor het geheele volk. Alle heidevelden, bosschen en duinen dienen vrij toegankelijk te zijn. Niemand heeft het recht, om in een klein land als het onze, met een bevolking van acht millioen menschen, voor zichzelf een paar honderd h.a. bosch te reserveeren en het te omringen met prikkeldraad.

De eigenaren van de heidevelden, de bosschen en de duinen zijn echter geen vogelvrij-verklaarden, met wier eigendom anderen kunnen doen en laten, wat zij willen! Geenszins. Van hen moet uit hooft van het volksbelang geëischt worden, onmiddellijke opruiming van het prikkeldraad en bordjes van verboden toegang, maar tegenover dezen, aan hen opgelegden plicht, staat het recht op bescherming van hun eigendom en vergoeding van aangebrachte schade.

Beschermd moet de natuur worden door de opvoeding tot tucht en burgerzin, bedoeld in ons zestiende programmapunt, gepaard aan zeer strenge bestraffing (streng tuchtschool- of tuchthuisregime) van opzettelijk vernielen. Vergoeding van de schade, die bij meer gebruik onvermijdelijk is, dient in natura te geschieden door den kosteloozen arbeid van de jonge menschen, die aan hun verplicht arbeidsjaar, geheel of ten deele, voldoen door heiden, bosschen en duinen te helpen onderhouden.

Voor dit alles is gemeenschapszin noodig, de voortgang van de solidariteits-gedachte tusschen alle bevolkingsgroepen. Daartoe is het tegen-

E DE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE BEWEGING TEN AANZIEN VAN DE SOCIALE VOORZIENINGEN

Voor ons, nationaal-socialisten, is het evenzeer een dwaasheid, socialist te willen zijn, zonder een sterk nationaal gevoel, als nationaal te willen zijn, zonder een sterk socialistisch gevoel.

Socialistisch, in den waren, den hooger zinn van het woord, is de drang tot bevordering van het welzijn van de geheele natie, het doen voorgaan van dit algemeen welzijn, van het nationale belang, boven ieder groeps- of klassebelang. Niet haat en nijd zijn daarbij de leidende factoren, maar het solidariteitsgevoel.

Zoowel de burgerlijke als de marxistische klassenstrijd, is ons een gruwel en staat in volkomen tegenstelling tot onzen wil het algemeen welzijn te bevorderen, zonder aanzien des persoons.

Wij zien den toekomstigen staat, als een welgeordende werkgemeenschap, waarin ieder, van hoog tot laag, zijn plicht doet met toewijding en opgewektheid, verzekerd van waardeering voor zijn werk en van de onmogelijkheid, dat anderen zijn werkkraft uitbuiten ten eigen voordeele. In dien staat zijn slechts twee soorten burgers: volwaardigen en onvolwaardigen.

De volwaardigen vormen de overgrootste meerderheid; het zijn de leden der werkgemeenschap, die met handen- of hoofdarbeid de gemeenschap in stand houden en naar een betere toekomst voeren. Zij wenschen geen medelijden, geen steun, geen toeslagen of wat dan ook voor lapmiddelen, die moeten dienen om het doodgaan te beletten, zonder leven in den vollen zin des woords mogelijk te maken.

Wat zij wel wenschen en opeischen als hun recht, is het deelhebberschap aan de werkgemeenschap en de zekerheid, dat hetgeen zij met de vuist of met de hersens tot stand brengen, ten goede komf aan de gemeenschap en aan henzelf en niet aan personen of groepen of klassen van personen, die op het vinketouw zitten om de opbrengst van den arbeid van anderen te rooven.

Dat is Socialisme in den waren zin des woords.

De sociale voorzieningen, welke wij nationaal-socialisten wenschen, zijn daarop gericht. Wij willen voor onze volwaardige kameraden in de eerste plaats behoorlijk betaalden arbeid. Dat is onmogelijk in een staatsverband, waarin geen 'gemeenschapsgevoel, geen solidariteitsgedachte heerscht. Waar haat en nijd en klassenstrijd richtsnoeren zijn, is het even onmogelijk een gezond bedrijfsleven op te bouwen, als een wedstrijd te winnen met een voetbalelftal, waarvan de rechter- en de linkervleugel elkander bestrijden, inplaats van te steunen. Klassenstrijd is de bekwaamste gangmaker voor den grootsten geesl van de arbeiders: de werkloosheid, met de daaraan onvermijdelijk verbonden materiële ontbering en geestelijke ellende.

Het bolsjewisme in Rusland heeft dit onmiddellijk begrepen en aan den klassenstrijd een einde gemaakt op zuiver Aziatische wijze, door een deel der bevolking uit te roeien. Dat is één methode; zij is de onze niet. Tegenover deze Aziatische methode stellen wij, nationaal-socialisten, bewust een Europeesche methode: de strenge doorvoering van het solidariteitsbeginsel. De dood van den klassenstrijd en de met straffe hand te handhaven solidariteit tusschen alle bevolkingsklassen, is de eerste voorwaarde voor een betere toekomst van het volk in zijn geheel en van de arbeiders in het bijzonder.

Daarbij zullen harde klappen uitgedeeld moeten worden naar vele kanten. Aan de eene zijde woekert de uitbuitingslust en misplaatste burgerlijke hoogmoed; aan de andere zijde, de daardoor ontstane reactie: de sabotagezin, de nijd, de haat. Aan alle kanten gebrek aan tucht, burgerzin en offervaardigheid. Met wortel en tak moeten zij uitgeroeid worden, zooals in de wildernis het struikgewas moet worden plat gebrand, om ruimte te maken voor den aanplant van de nieuwe ontginning.

Voor den nieuwen rationeelen opbouw van onze volkshuishouding, waarin plaats moet zijn voor allen, die op eerlijke wijze aan de werkgemeenschap willen deel hebben, zijn alle gelijk gerichte krachten noodig. Krachtsverspilling kan niet toegelaten worden.

Het sociale vraagstuk is de opbouw van deze volkshuishouding, waarin arbeidsmogelijkheid is voor allen en waarin ieder er zeker van kan zijn, dat hij voor zijn arbeid ontvangt, hetgeen hem toekomt; niets meer, maar ook niets minder.

Wij weigeren het gepruts met huurtoeslagen en bedelingen en steun in verschillende vormen sociale voorzieningen te noemen.

Wij vinden de opvoering van loonen in de beschermde bedrijven, wanneer dit geschiedt op kosten van de tienduizenden arbeiders in onbeschermde bedrijven, die van hun magere loonen, hogere huishuren en duurdere gebruiksartikelen moeten betalen, anti-sociaal. In den nationaal-socialistischen staat bestaan er geen beschermde en onbeschermde bedrijven, doch alleen bedrijven zonder meer, die uit hoofde van het feit, dat zij een nuttige functie in de gemeenschap verrichten, alle onder bescherming van den Staat staan. Daar kan het niet voorkomen, dat een knap vakman in een onbeschermd bedrijf met minder loon naar huis gestuurd wordt dan een slampamper in een beschermd bedrijf. Dat schreeuwt tegen ons gevoel van recht!

Het solidariteitsbeginsel voert rechtstreeks naar punt 18 van ons programma.

18. DEELGERECHTIGHEID IN DE WINST VAN DE WAARDE-SCHEPENDE BEDRIJVEN VAN ALLE DAARIN WERKZAAM ZIJNDE PERSONEN, ONDER MEDE-VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DEN GOEDEN GANG VAN ZAKEN IN DE BEDRIJVEN.

Het verouderde begrip klassenstrijd, dat in den tegenwoordigen tijd zooveel heeft bijgedragen tot de ziekte van het bedrijfsleven, moet dus vervangen worden door het solidariteitsbeginsel. Het licht van dit beginsel straalt uit op ieder, die in een bedrijf werkzaam is. Hij wenscht zijn taak zoo goed mogelijk te verrichten, hij wenscht daarvoor ook

verantwoordelijk te zijn en zijn aandeel te hebben in den opbouw, in de bevordering van den goeden gang van zaken, in de opbrengst.

19. PENSIOENGERECHTIGHEID OP 50- OF 60-JARIGEN LEEFTIJD (AFHANKELIJK VAN DEN AARD VAN HET BEROEP) VAN IEDEREN STAATSBURGER, DIE DE GEMEENSCHAP NAAR BEHOOREN GEDIEND HEEFT. VROEGTIJDIGE PENSIONNEERING BIJ INVALIDITEIT. ZIEKTE-VERZEKERING.

Onmiddellijk na den voornaamsten socialen eisch van behoorlijk betaald werk in een goed geordende werkgemeenschap, komt de gerechtvaardigde wensch naar voren om niet op de straat gesmeten te worden, ten prooi aan liefdadigheid, wanneer men gaat behooren tot de ouderen. De onzekerheid voor de toekomst, de zorg voor den ouden dag, is het meest kwellend.

Er bestaat principiëel geen enkel onderscheid tusschen een arbeider in een machinefabriek en een arbeider in een overheids-electriciteitsbedrijf, op grond waarvan het gerechtvaardigd is aan den een geen behoorlijk pensioen te verzekeren en aan den ander wél.

Voor óns, nationaal-socialisten, bestaan er geen beschermde en onbeschermde bedrijven. Er is één nationaal bedrijfsleven, dat systematisch dient te worden opgebouwd en waarvan de verschillende takken elkander zoo sterk mogelijk steunen en, voor zoover dit noodzakelijk is, elkanders lasten dragen. Niet het feit of men al of niet werkzaam is geweest in een beschermd bedrijf, is een maatstaf voor pensioengerechtigdheid, maar wel de mate, waarin men zich verdienstelijk heeft gemaakt voor de gemeenschap. Het behoort tot de plichten van de nationaal-socialistische gemeenschap zorg te dragen, dat ook op dit belangrijke punt sociale rechtvaardigheidszin de plaats zal innemen van de door kapitalistischen en marxistischen klassenstrijd aangewakkerd wordende zucht voor eigen groep te halen, wat er te halen valt, onverschillig de gevolgen, welke deze hebzucht voor anderen heeft.

20. ARMVERZORGING VAN BEHOEFTEIGE NEDERLANDERS, DIE DOOR GEESTELIJKE OF LICHAAMELIJKE GEBREKEN GEEN DEEL KUNNEN UITMAKEN VAN DE ARBEIDSGEMEENSCHAP.

Dit betreft de verzorging van onvolwaardigen. De steun en de bedeeling, welke voor de volwaardigen een vernedering is, is voor de onvolwaardigen een gerechtvaardigde tegemoetkoming in de voor hen zooveel zwaarder te dragen moeilijkheden van het leven. Deze verzorging van de onvolwaardigen is dus niet meer dan een daad van sociale rechtvaardigheid.

Uit de Nationaal-Socialistische Almanak 1943- samengesteld door
Jan de Haas - Amsterdam.

Uitgegeven in opdracht van den Organisatieleider der "Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden". Maliebaan 35, Utrecht.

DAT IS DE LEIDER!

Met God schipper op zijn schip, dat is de Leider. Bedachtzaam bij het bepalen van den koers. Rechtvaardig tegenover ons schepelingen van den eersten stuurman tot lichtmatroos. Geloovend aan God en zijn roeping, de toekomst van heel ons Volk. Steeds wakend.

Schipper stuur ons in het wam bij stormweer, wij zullen niet aarzelen. Schipper stuur ons in 't gevecht, wij zullen trouw zijn en dapper.

Schipper Mussert met God Hou-Zee!

(Van Geelkerken)

Steeds weer is gebleken dat de Leider op het juiste oogenblik de juiste maatregelen weet te treffen, dank zij zijn groote Leiderscapaciteiten en zijn vooruitzienden blik. Het is niet altijd mogelijk verschillende dingen geheel en al openbaar te maken. Maar het kader dient het vertrouwen te bewaren en aan de leden door te geven! Juist in deze zorgelijke tijden heeft de Leider meer dan ooit recht op trouw en vertrouwen.

Iedere strijder kan hem helpen, door op zijn eigen sector den arbeid met fanatieken ijver, met onuitputtelijken werklust en onverwoestbaar optimisme te vervullen. Er is, nòch voor het kader, nòch voor de leden, ook maar eenige reden om te wanhopen aan den goeden afloop van den strijd! Om resultaten te bereiken in den oorlogstijd is niet alleen moed noodig, maar vooral ook: Geduld! Alleen daardoor wordt een beleidvolle strijd mogelijk gemaakt. Zoowel de Führer als de Leider zijn daarvan een duidelijk voorbeeld, omdat zij bij vele gelegenheden een jarenlang geduld moeten oefenen alvorens een bepaalde etappe kan worden afgesloten en een nieuwe begonnen.

Oct. 1942.

HUYGEN.

(C.J. Huygen, de Secretaris-generaal der N.S.B.)

"Ik ben er wel zeker van, dat geen eerlijk strijder voor een nieuwe orde in een solidair en sterk Europa de tien jaren zou willen missen, die op 14 December 1941 achter hem lagen. Ik ben er even zeker van dat millioenen Nederlanders zich gelukkiger zouden voelen, als zij maar den moed hadden en het inzicht om ongelijk te bekennen en medestrijders te worden in een nieuwe gemeenschap, die niet zonder fouten moge zijn, maar die gedragen wordt door een kameraadschap, welke men beleefd moet hebben om te begrijpen, wat men buiten deze gemeenschap ontbeert."

1942.

MAX BLOKZIJL

VOLK IN BEWEGING

De opmars der N.S.B. in 1941-1942.

De strijdjaren 1941 en 1942 worden gekenmerkt door nieuwe opdrachten en een nieuwe positie voor de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden. Deze twee factoren vloeien feitelijk uit elkaar voort, vullen elkaar aan en vormen daardoor in zeker opzicht een cirkelgang. Door het vervullen van bijzondere plichten heeft de Beweging zich telkens weer nieuwe rechten kunnen verwerven, die op hun beurt weer het begin zijn van weer andere opdrachten.

De eerste verandering na 1940 is geweest het herstel van de vrijheid van optreden en actie. Dat gaf ons de mogelijkheid onze idealen uit te dragen tot een veel grooter deel van ons Nederlandsche Volk dan tevoren. De resultaten daarvan zijn waarlijk niet gering geweest. Behalve een verdrievoudiging van het ledental, behalve een reeks van nieuwe steunpunten en een machtig apparaat van nevenorganisaties die het geheele Volk omspannen, heeft de Beweging daarmee bereikt, dat zij zich met recht de leidinggevende organisatie op politiek gebied kon noemen.

.....
De tweede verandering in ons strijdleven was een nieuwe opdracht: Het positief deelnemen aan de militaire afrekening met de bolsjewistische en kapitalistische vijanden van het nieuwe Europa, dat ook voor Nederland de eenige en laatste mogelijkheid biedt op een vrij, eervol en welvarend bestaan.

.....
Het Nederlandsche Volk heeft dit nog niet kunnen begrijpen. Dat heeft onze opdracht en onze beproevingen zwaarder gemaakt. Maar dat heeft ook de waarde verhoogd van de oorlogsinspanning der Beweging, die met ongeveer 15.000 man aan de oorlogsfronten glansrijk voor al haar leden dezelfde prestatie heeft verricht als de volkeren die in staatsverband aan den strijd deelnemen.

$\frac{1}{2} \frac{11}{22}$ .....
Het is zeker niet teveel gezegd, wanneer wij hier vaststellen, dat in hoofdzaak aan deze oorlogsinspanning ~~het~~ van duizenden leden der Beweging, de derde verandering te danken is, die wij in December 1941 bij het tienjarig bestaan der N.S.B. als een eervolle nieuwe opdracht hebben ondergaan: De verklaring van den Führer tegenover den Leider, dat Nederland in het nieuwe Europa is toegelaten en de daarmee samenhangende verheffing van de Beweging tot eenig leidend-lichaam bij de politieke wilsvorming van het Nederlandsche Volk. Deze derde verandering vormt het begin op den weg naar de staatsmacht, die wij verwerven willen, -niet voor onszelf, maar om door middel van die macht ons Volk te kunnen dienen en het te brengen tot de nationaal-socialistische volksgemeenschap die ons sedert 1931, dank zij den Leider, voor oogen heeft gestaan.

.....
Zonder Mussert zou er geen Beweging zijn en geen politieken strijd om de ziel van het Nederlandsche Volk. Zonder Mussert zouden wij het lot delen van de niet-begrijpenden voor wien dezen tijd niets anders kan zijn dan een voortdurende teleurstelling. Zonder Mussert zouden wij geen nationaal-socialist zijn!

Zijn bezielend en richtinggevend voorbeeld willen wij blijven volgen! Zijn leiding schenken wij blindelings onze gehoorzaamheid! Zijn trouw aan ons, aan de Beweging is ons de aansporing ook hem trouw te blijven. Want van Mussert en zijn N.S.B. is het lot van Volk en Vaderland afhankelijk!

KAMERAAD VAN GEELEKERKEN

Wie kent hem niet? Van Geelkerken, Kees. Noem zijn naam en gij denkt aan dien onvermoeiden strijder van Mussert, den man met een ontembaren strijd lust, die ons op honderden vergaderingen nieuwe geestdrift heeft gegeven voor onzen strijd. De man ook, die als Hoofdstormer van den Jeugdstorm onze Nederlandsche jeugd heeft georganiseerd en gemaakt tot een keurtroep van trotsche jongens en meisjes met een brandende vaderlandsliefde en met een bezielenden strijdgeest, dien wij jarenlang vergeefs gezocht hebben in onze Nederlandsche jeugd, die toch de drager is van zoo'n grootsch verleden!

Hij is een strijder van de oude garde. Reeds bij de eerste fascistische groepeerings in ons land vinden wij zijn naam. Zijn gehele leven heeft gestaan in het teken van den strijd tegen de democratische verwording van ons Volk. Op achttienjarige leeftijd meldt hij zich als vrijwilliger

70

voor de later ~~ver~~worden "burgerwacht", opgericht tegen het bolsjewistische gevaar. Onder de jongeren, op wie de strijd van Mussolini in Italië een grooten indruk maakte, bevindt zich ook Van Geelkerken. Weinig beginselvast, stuk ggaande in onderling gekrakeel, maar beschikkend over een ongebreidelde strijd lust, tegen alles wat rot en vuil was in het democratische Nederland, waren deze eerste fascistische groepjes. Naast een ontembaren strijd lust ontpopt zich in Van Geelkerken een geniaal redenaarstalent, dat zich met de jaren steeds meer ontwikkelt en dat in staat is duizenden van menschen, van allen rang en stand in een geestdriftigen ban gevangen te houden. In debatten is hij niet klein te krijgen. Wie herinnert zich niet de ontelbare debatvergaderingen, waarin Van Geelkerken inging tegen befaamde communistische en sociaaal-democratische rotten, die hem met zijn jongenachtig allen van de sokken redeneerde op een manier, die hem de bijval van de aanwezige tegenstanders verzekerde, vooral onder de arbeidersklasse.

19 Maart 1901 is Van Geelkerken geboren in St. Jans Molenbeeke bij Brussel. Voor zijn tegenstanders, die zich anders niets van bloed en ras aantrokken, voldoende hem als Waal uit te maken, die zich met zaken bemoeide, die hem niet aangingen. Zijn stamboom is echter stevig geworteld in het Nederlandsche Volk! In Zeist bezoekt hij de middelbare school en krijgt hij een betrekking op het gemeentehuis te Zeist om later over te gaan naar de Provinciale Griffie in Utrecht.

Al zijn vrijen tijd stelde hij in dienst van den strijd tegen de democratie. De strijd zonder inhoud en achtergrond in de eerste fascistische partijtjes kon hem echter niet bevredigen. Een waarlijk Leider en een goed fundamenteel programma zou het land slechts uit de poel der ellende

~~het succes~~

kunnen opheffen.

De strijd tegen het Belgische Verdrag, met succes bekroond door den onvoorwaardelijken inzet van een klein aantal ware Nederlanders bracht hem in kennis met den waterstaatsingenieur Mussert, den bezielervan deze kleine strijdgroep. In hem zag hij de man, die in staat zou zijn het Nederlandsche volk nieuwe levenskracht te geven, nieuw geloof in een betere toekomst. Het beroep van Van Geelkerken op Mussert zich aan het hoofd te stellen van een nieuwe vernieuwingsbeweging, die leering trekkend uit de fouten in de kleine groepen, een basis zou kunnen vormen voor den opbouw van een nieuwen nationaal-socialistischen staat, had de oprichting van de Nationaal-Socialistische Beweging in het jaar 1931 ten gevolge. Met een programma van 20 punten werd de strijd aangevangen.

Was Mussert de ernstige bouwer, Van Geelkerken was de bezielende strijder die overal een heilig vuur in de aanhangers der Beweging ontstak en hen dreef tot nooit vermoeienden strijd. Duizenden heeft hij in ontelbare vergaderingen voor het nationaal-socialistische ideaal gewonnen door den verzengenden gloed van zijn betoog. Bleef de Leider veelal op den achtergrond en bouwde hij de principes der Beweging uit, Van Geelkerken trok er dag en nacht op uit om nieuwe aanhangers voor het nationaal-socialisme te winnen. Hij deed in de harten van de leden der N.S.B. een onwankelbare trouw aan den Leider ontstaan. Dat teekent den geheele strijd van Van Geelkerken: het zich zonder enige beperking stellen achter den persoon van den Leider, zijn onbegrensde trouw aan Mussert. Duizenden Nederlanders bracht hij tot het nationaal-socialisme, duizenden leden der N.S.B. vormde hij tot vastbesloten soldaten van Mussert. Hij zelf gaf als de meest trouwe soldaat van Mussert steeds het voorbeeld. Van Geelkerken volgen betekent het aanvaarden van de uiterste consequentie, die de trouw aan Mussert met zich mee brengen kan.

1 Mei 1934 werden Mussert en Van Geelkerken ontslagen uit 's Rijks dienst: vanaf dat oogenblik is elk uur van den dag gewijd ~~gewijst~~ aan de opstanding van het Nederlandsche Volk. Van "Algemeen Secretaris" der Beweging wordt Van Geelkerken plaatsvervangend Leider. In den Zomer van 1934 krijgt Van Geelkerken daarnaast de opdracht een waarlijk nationale jeugdorganisatie te formeeren. Hij geeft deze organisatie zijn veelzeggende naam: -Jeugdstorm- en zijn onvolprezen zinnebeeld: De Stormmeeuw! Het is wel een zware tweeledige taak, die Van Geelkerken op zijn schouder gelegd krijgt.

Als Plaatsvervangend Leider moet hij den democratischen strijd in het verdeelde Nederland voeren met alle middelen der partij-politiek, daarnaast moet hij als Hoofdstormer leiding geven aan een jeugdbeweging, die verre wil blijven staan van alles wat naar partij-politiek zweemt en die alles wat leidt tot een ware nationale grootheid en eenheid in de jeugd wil aankweken.

Volkomen is Van Geelkerken er in geslaagd het eene van het andere te scheiden. De Jeugdstorm is nooit verworpen tot een partij-politiek instrument. Was de Beweging noodgedwongen verplicht democratische paden te bewandelen, de Jeugdstorm is immer geheel en al vrij gebleven van elk contact met alles wat ook maar enigszins naar democratie zweemde. Zuiver en rein heeft de Jeugdstorm acht jaren lang gestreden voor een waarlijk groot ideaal, dat thans na een laatsten stormloop op de harten der Nederlandsche jeugd verwezenlijkt zal worden. Ook dat is het werk van Van Geelkerken!

Van Geelkerken is een ideaal jeugdleider. Groot voelen de jongens en meisjes in den Jeugdstorm het gemis Van Geelkerken niet geheel en al als jeugdleider te kunnen hebben. Zij beseffen echter, dat hij in de Beweging net zoo min gemist kan worden als hij in den Jeugdstorm gemist kan worden. De weinige uren, dat hij hun Hoofdstormer kan zijn, zijn voor hun daardoor des te schooner. De jeugd omstuwt hem dan met die jonge geestdrift en aanhankelijkheid, die slechts bij spontane jonge menschen te vinden is. Omgekeerd zijn ook voor den Hoofdstormer de korte oogenblikken dat hij temidden van de stormers en stormsters kan zijn een feest. Uit deze oogenblikken put hij nieuwe kracht voor zijn politieken strijd. Aan de jeugd, die hij geestdrift en bezieling gegeven heeft, ziet hij dat de strijd om de wederopstanding van het Nederlandsche Volk niet vergeefs is, omdat er in dat Volk een jeugd is opgestaan met een groot ideaal; een jeugd, die trouw aan Leider en Hoofdstormer, de strijd der volwassenen tot hoogste voleinding zal voeren.

Hard is de politieke strijd die Van Geelkerken te voeren heeft. De verkiezingen van 1934 doet 8% van het Nederlandsche Volk zich scharen achter de N.S.B. Onvermoeid gaat de strijd verder. Alle democratische partijen vereenigen zich in een monsterverbond tegen het zienderoogen veld winnende nationaal-socialisme. Voorlopig met schijnbaar succes. De met zooveel optimisme tegemoetgeziene Tweede-Kamer-verkiezing van 1937 brengt een groote nederlaag. Het stemmental daalt tot 4%. Het is een harde klap, die de Beweging te verduren krijgt, een klap die verstrekkende gevolgen met zich mee dreigt te brengen. De Beweging wankelt. De ratten verlaten het zinkende schip. De reactie juigt.... te vroeg!

De Leider roept zijn getrouwen naar Lunteren. Op een onvergetelijken Zaterdagmiddag komen zij uit alle delen van het land naar het Hagespraakterrein. Dien dag geeft de Leider in de bronnen van het nationaal-socialisme den grondslag voor de verdere werkzaamheid der Beweging. Een groot deel van het gevaar is bezworen.

Om de kracht van de Beweging geheel en al veilig te stellen gaat dan kameraad Van Geelkerken het land door. Op honderden kernvergaderingen van 40 tot 50 man, in elke groep der Beweging spreekt hij, avond na avond de kameraden toe, met nimmer verflauwende geestdrift. Maanden duurt deze rondreis. Op de laatste vergadering spreekt hij met dezelfde bezieling als op de eerste. Zijn geestdrift plant zich voort door de geheele Beweging. Van Geelkerken geeft de Beweging weer den strijdlust en strijdgeest van voor de verkiezingsnederlaag. De Beweging heeft zich volkomen hersteld, door den Leider en door Van Geelkerken.

Zoo gaat de strld verder, moeizaam en hard.

Dan bereikt de Beweging de belangrijkste mijlpaal in haar geschiedenis. 10 Mei 1940. Het opperbevel der Duitsche Weermacht besluit niet langer werkeloos toe te zien hoe de kleine westersche mogendheden zich buigen voor de Engelse macht. In den morgen van dien onvergetelijken Vrijdag overschrijden zij de Nederlandsche grenzen. Duizenden Nederlandsch nationaal-socialisten worden van huis en hof weggesleept. Ook Van Geelkerken en zijn vrouw. Zij worden gebracht naar het ford Spijkerboor bij Purmerend. Zijn geestkracht verliest Van Geelkerken echter niet, integendeel!

1
As geïnterneerde deelt hij in het fort de lakens uit, hij zorgt ervoor dat de behandeling der gevangenen alleszins dragelijk is, voor zoover de omstandigheden dat mogelijk maken maken, Na de capitulatie gaat de strijd der N.S.B. in ons land ongeschokt verder. Zij, die dachten er nu te zijn, vergissen zich deerlijk. Even zwaar en moeizaam is de strijd om de ziel van het Nederlandsche Volk. Het is wéér Van Geelkerken, die zich - met den Leider - geen minuut rust gunt en zich met al zijn kracht wijdt aan zijn taak, die zoo mogelijk nóg omvangrijker en verantwoordelijker is geworden; in de Beweging zoowel als in den Jeugdstorm. Immers, de Beweging wordt den 11en December 1941 tot den drager van den politieken wil van het Nederlandsche Volk verklaard en de Jeugdstorm ontwikkelt zich tot de organisatie, waarin straks de gehéele Nederlandsche jeugd haar eerste vorming tot volwassenen zal krijgen. Maar ook thans blijkt Van Geelkerken voor zijn taak berekend te zijn. Noch de Beweging, noch de Jeugdstorm lijden onder de tweeledigheid van zijn functie. Nóg is de strijd van Beweging en Jeugdstorm niet ten einde. Nog staan wij midden in den strijd om het Nederlandsche Volk, welk Volk Beweging en Jeugdstorm onvoorwaardelijk hebben te winnen voor de idealen van het nationaal-socialistische Nederland. Nóg is dit Nederland toekomst.

De strijd zàl echter gewonnen worden, het nationaal-socialistische Nederland zàl gevormd worden. Twee Nederlandsche mannen staan ons daar borg voor:

MUSSERT, de bouwer en VAN GEELKERKEN, de strijder!

FRITS BARKHUIS.

"Zooals 150 jaar geleden de toenmaals reactionnaire machten met geweld van wapenen de Fransche revolutie wilden neerslaan, zoo willen in dezen tijd de huidige reactionnaire machten, de plutocratie, de erfelijke kapitalistenklasse in samenwerking met de marxisten, de bolsjewisten, een einde maken aan het opkomende nationaal-socialisme en fascisme."

September 1941.

MUSSERT.

Bij al Uw propaganda-acties, vraagt U altijd af, hoe win ik de harten van mijn volksgenooten? Een eenvoudig hartelijk woord op zijn plaats, een kleine handreiking, een joviaal antwoord op een slechtgemeende uiting, zij kunnen de harten der menschen ontsluiten!

September 1941.

MUSSERT,

"Het tijdstip waarop de Leider der Beweging aan de macht zal komen, is het oogenblik dat de Führer het wil en dit oogenblik zal vermoedelijk eerder komen dan men in Engeland wel wil gelooven".

"Nu komt de tweede fase: De Beweging moet leeren het Volk te leiden. Hiertoe zijn de formaties der Beweging in het Volk nodig. De derde fase welke hierna zal komen is het bestaan van de Nationaal-Socialistische Beweging aan de eene zijde en het bestaan van een Nationaal-Socialistischen Staat aan den anderen kant."

"De wereldgeschiedenis laat zich niet tegenhouden; onze taak is thans, hier in Nederland een Nationaal-Socialistischen Staat te vormen, opdat we te zamen een plaats vinden in het Nieuwe Europa."

MUSSERT

op den Vormings-dag
te Leeuwarden, 3 Mei 1942

VI.

Aan het Nederlandsche Volk is zoo ontzaglijk veel misdreven. De geheele arbeidersklasse, die samen met de boeren het fundament vormt van het Volk is verbitterd. De arbeiders gevoelen zich bedrogen. Hun cultuur is hun ontnomen, hun bestaan wordt hun ontnomen. Wij gevoelen liefde en de kracht in ons om om hen op te trekken uit den staat van vernedering in dien van volwaardige volksgenoten. Maar altijd nog stuiten wij op wantrouwen.... Het overwinnen van dat wantrouwen is onze grootste taak. Houdt Uw hart en Uw hand open voor Uw volsgenoten, die verbitterd tegen U strijden."

MUSSERT
in zijn Landdagrede,
op 19 October 1935.

"Zijt gij laf, zijt gij lui, zijt gij zelfzuchtig, dan behoort gij niet bij ons en de grootscheit van dezen tijd en van onzen strijd zullen aan U voorbij gaan."

1935

MUSSERT.

Denk niet, dat, nu de staat meer en meer, ⁱⁿ nationaal-socialistischen zin wordt omgevormd, "wij er zijn". Uw taak wordt zwaarder; rust krijgt gij na Uw dood of als gij te oud zijt geworden.,

MUSSERT.

"Een Volk is zoo rijk als het den arbeid weet te organiseeren!"

1938.

Arbeidsfrontleider WOUDENBERG.

Mijn heerschezucht is het volksheil.
Mijn drijfveer medelijden
Mijn verraad trouw aan mijn Volk.

WILLEM VAN ORANJE.

Bijlage V

A SA SAINTETE LE PAPE PIE XI

Très Saint Père,

En ma qualité de fondateur et de chef du Mouvement National-Socialiste aux Pays-Bas (N.S.B.), je me permets, animé du plus profond respect pour Votre Sainteté, de soumettre ce qui suit à la bienveillante attention de Votre Sainteté:

Le dimanche, 24 mai 1936, il fut donné lecture, dans toutes les églises des Pays-Bas, de la lettre suivante, émanant des Evêques et de l'Archevêque:

„L'Archevêque, les Evêques des Pays-Bas, aux fidèles qui leur sont confiés, paix dans le Seigneur!

Chers fidèles. Il y a plus de deux ans, nous vous avons mis en garde, dans un de nos mandements, contre les courants dangereux de notre temps, surtout sur le terrain politique. Bien que notre lettre, fût suffisamment claire, certains en ont abusé au moyen d'une interprétation tendancieuse.

Le fait, que les dangers, sur lesquels nous attirions alors l'attention, se sont manifestés plus clairement, nous impose le devoir de nous adresser à nouveau à vous. Nous restons profondément convaincus, que si le mouvement national-socialiste l'emportait, les intérêts de l'Eglise dans notre patrie seraient hautement lésés, et que son activité salutaire serait rendue impossible dans une large mesure.

C'est pourquoi nous déclarons, comme pasteurs de vos âmes, qui ressentons profondément notre responsabilité, que ceux qui, dans une mesure importante, apportent de l'aide à ce parti, ne seront pas admis aux Saint-Sacrements.

La volonté d'obéissance, chers fidèles, que vous avez montrée si souvent dans des circonstances difficiles, nous donne la confiance que cette fois aussi vous écouterez la voix de vos évêques.

Et ce mandement sera lu, le dimanche 24 mai prochain, au cours des saints offices, de la façon usuelle, dans toutes les églises de nos provinces, ainsi que dans toutes les chapelles soumises à un recteur.

Suivent les signatures: Dr. J. de Jong, Archevêque d'Utrecht; P. A. W. Hopmans, Evêque de Breda; A. F. Diepen, Evêque de Bois-le-Duc; Dr. J. H. C. Lemmens, Evêque de Roermond; J. P. Huybers, Evêque d'Harlem."

Par ce mandement un conflit de conscience est né chez des milliers de Catholiques: d'une part en effet, ils se sentent obligés en conscience de poursuivre certaines réformes de l'Etat et de la société, ce qui ne peut être atteint, d'après leur opinion et la mienne, ainsi que celle

d' au moins encore 500.000 Néerlandais, qu'au moyen du Mouvement National-Socialiste (N.S.B.), organisé sur une base fasciste; et d'autre part, en vertu du mandement sus-mentionné, ils sont menacés de se voir refuser les Saints-Sacrements de l'Eglise.

Tant dans l'intérêt du pays et du peuple, que dans celui de la religion, je me vois par conséquent obligé de soumettre à Votre Sainteté un aperçu sommaire du point de vue de notre N.S.B. (Mouvement National-Socialiste) vis-à-vis de la religion, et de ce que l'N.S.B. a fait pour éviter tout conflit avec l'Eglise.

Qu'il me soit permis d'indiquer tout d'abord, que le nom de „Mouvement National-Socialiste“ („Nationaal-Socialistische Beweging“ ou N.S.B.) n'implique aucunement qu'il est identique à la „National-Sozialistische Deutsche Arbeiterpartei“, NSDAP. Bien que plusieurs points de leurs programmes respectifs sont concordants, il y a par contre et spécialement sur des points très essentiels, de divergences considérables, dont je cite les plus importantes:

- 1.— la tendance à la révolution par la violence;
- 2.— la théorie racique;
- 3.— l'antisémitisme;
- 4.— l'absolutisme d'Etat.

C'est précisément sur ces quatre points, que l'Episcopat allemand s'est basé jadis pour rejeter les théories de la NSDAP, et dès lors je considère de la plus haute importance, à tirer l'attention sur le fait, que les tendances indiquées par ces quatre points, n'existent pas dans l' N.S.B. néerlandais.

L'absence de ces points dans les tendances de l' N.S.B. ne s'est pas produite par hasard, mais s'accorde entièrement avec le but que je me suis imposé comme fondateur et chef de l' N.S.B., c'est-à-dire l'établissement d'un état national-socialiste sur une base chrétienne.

Par le programme et autres actes et écrits de l' N.S.B., il est prouvé que le véritable but de ce mouvement consiste, dans cette tendance vers un Etat qui reconnaît Dieu, conformément aux prescriptions de Sa Sainteté le Pape Léon XIII, contenues dans Son Encyclique „Immortale Dei“.

En ce qui concerne ce programme, il suffit de fixer l'attention sur la circonstance que plusieurs théologiens nous ont assurés, que rien de ce qui s'y trouve, ne peut être considéré comme étant en contradiction avec la doctrine et la morale Catholiques. Les Evêques non plus n'ont jamais trouvé de raison pour repousser aucun élément concret de notre but et de nos tendances.

Il est vrai que le 2 février 1934 parut un mandement de Carême, émanant de tous les Evêques, dans lequel ils prirent position en général contre le fascisme et le national-socialisme; mais il en résultait clairement que la cause directe de ce mandement était plutôt le souci de ce qui pourrait naître des tendances national-socialistes ou fascistes.

Le fait suivant prouve combien j'ai toujours tenu à agir tout à fait en conformité avec la religion Chrétienne: déjà avant la parution du mandement de 1934, notamment le 5 août 1933, alors que le nombre des membres catholiques adhérents au mouvement augmentait considérablement, j'ai sollicité par écrit une audience à l'Archevêque d'Utrecht, afin d'apprendre si Son Eminence avait à me donner des directives et à formuler des souhaits, avec lesquels on pourrait tenir compte pour la formation et l'extension ultérieures de l' N.S.B.

Cette audience fut refusée par une lettre de l'Archevêque, en date du 11 octobre 1933, conçue comme suit:

„En réponse à votre lettre du 5 Août dernier, Nous vous communiquons que, quand Nous croirons pouvoir vous recevoir en audience, Nous vous en aviserons,

L'Archevêque d'Utrecht
(s) J. H. G. JANSEN."

Ceux qui ont suivis le développement de l' N.S.B., et le jugent de façon objective, devront convenir, qu'en fait il prend racine dans la philosophie Chrétienne universelle.

Quand certains prêtres, oralement et par écrit, mirent en doute ce caractère Chrétien en se basant, pour juger l' N.S.B., sur des événements regrettables au point de vue religieux, qui s'étaient produits en Allemagne, j'ai fait des déclarations officielles, qui devaient supprimer tout doute à ce sujet.

En outre, j'ai retiré officiellement la brochure III, qui paraissait apte à des interprétations erronées, et, je l'ai remplacée, par la brochure V, où le caractère chrétien de l' N.S.B. est déterminé comme suit:

„Dieu a établi dans ce monde deux puissances, l'Eglise et l'Etat, pour exprimer la vérité, enseigner la crainte de Dieu, maintenir le droit et cultiver chez les hommes, par la justice et l'amour, cet esprit de solidarité entre tous, qui conduit à la véritable unité du peuple tout entier.

L'individu, la famille et l'Eglise ont des droits indépendants de l' Etat. L'Eglise est donc „univoca“.

A l'autorité temporelle, Dieu donna la mission de régner d'après Sa Volonté, en Son Nom et par Sa Grace, donc pour le bien du peuple:

L'Etat national-socialiste accepte les principes chrétiens généraux (ce sont ces principes que l'Eglise du Christ de tous les siècles a exprimés dans sa doctrine), comme base de sa politique et comme guide dans sa tâche.

Que l'Etat ne soit jamais l'organe de propagande religieuse d'aucune Eglise, et qu'il ne se mêle d'aucune lutte des religions; qu'il se borne à établir, par une politique prudente et sage, une base fertile pour la vie religieuse. La liberté de conscience de tous reste intacte; cependant la propagande publique anti-religieuse, par la formation de sectes et à titre de philosophie, n'est jamais admise, parce qu'elle attaque les bases-mêmes de la société. L'Etat national-socialiste propagé par l' N.S.B., reconnaît Dieu comme le Créateur, Seigneur et Maître de tous les peuples et Etats, et considère l'autorité temporelle comme Son subordonnée, responsable envers Lui."

Mon intention de tout éviter, qui puisse être en contradiction avec la doctrine du Christ, résulte d'une façon particulièrement nette de l'installation d'un „Conseil pour affaires religieuses", dont la tâche principale consiste à veiller continuellement à ce que les décisions à prendre par la direction du mouvement, ne soient jamais en opposition avec la doctrine Chrétienne.

L'Archevêque d'Utrecht fut avisé par écrit de l'installation de ce Conseil, et en particulier de sa subdivision: le Conseil des Catholiques, avec la requête respectueuse de bien vouloir indiquer un prêtre, qui puisse assister le Conseil des Catholiques dans les questions théologiques et morales.

L'Archevêque nous confirma avoir pris connaissance de l'installation de ce Conseil, mais repoussa la demande tendant à obtenir un conseiller spirituel, puisque jamais des conseillers pareils ne sont adjoints aux partis politiques.

Je ne puis pas cacher à Votre Sainteté, que le „Roomsche-Katholieke Staatspartij" (Parti d'Etat Romain-Catholique) et sa presse employent à l'égard de l' N.S.B. des méthodes de lutte, qui sont en vérité très peu chrétiennes.

Avec une indignation croissante l'on doit constater une action systématique des membres du clergé, en collaboration avec des chefs politiques, pour rendre impossible aux adhérents à l' N.S.B. la vie en société.

Les ligues et organisations Catholiques excluent nos membres, et les occasionnent ainsi des dommages matériels. Les firmes conduites par des membres de l' N.S.B., ne peuvent faire de livraisons aux organismes Catholiques. Les chômeurs et autres pauvres et miséreux sont exclus des secours des sociétés de St. Vincent. Les membres de l' N.S.B. sont

rayés des listes du Tiers-Ordre de St. François. D'ailleurs, déjà avant la publication du mandement épiscopal récent, il y a eu de nombreux cas, dans lesquels les ministres du culte exerçaient une pression sur la conscience de nos membres, en refusant l'absolution aux pénitents. A présent, après la parution du mandement du 6 mai dernier, la situation est telle qu'en fait tout droit à l'action politique en dehors du Parti Catholique, est interdit aux Catholiques.

Mais en tenant compte de la circonstance qu'un des points essentiels du Parti Catholique est le maintien du régime constitutionnel parlementaire, et que nous considérons ce régime comme funeste pour notre peuple, et notre patrie, Votre Sainteté comprendra aisément à quelles conséquences doit conduire la menace officielle épiscopale d'intervenir par des sanctions, pour lesquelles n'est donnée aucune raison plausible.

L'accueil enthousiaste, qu'a trouvé ce mandement dans la presse démocrate-socialiste et communiste, prouve également combien les communistes et autres marxistes craignent le national-socialisme, qui leur est hostile. Ces sans-Dieu et ces ennemis de la religion savent, ce qui est d'ailleurs prouvé par les événements des dernières années, que ce ne seront pas les partis démocrates, qui pourront détruire le communisme néfaste à l'Eglise et à l'Etat, mais que seul le national-socialisme (le fascisme) y peut aboutir.

Il y a quelques semaines seulement que Votre Sainteté a montré au monde entier le danger du communisme, et incité Vos enfants à combattre ce communisme par tous les moyens possibles.

Aussi était-ce encore plus pénible pour nous, et troublant aussi pour des non-catholiques, d'apprendre quelques jours plus tard l'annonce de sanctions contre les adversaires et les ennemis les plus tenaces du communisme. Et dès lors il n'est pas étonnant que la presse, qui est au service du Parti Catholique, a cru pouvoir donner aux avertissements de Votre Sainteté contre le communisme, la signification d'un „avertissement contre le fascisme“ et en particulier contre l'N.S.B.

J'ai toujours anxieusement essayé d'éviter tout conflit avec l'autorité religieuse, me souvenant de la parole du grand prédécesseur de Votre Sainteté, le Pape Léon XIII qui, dans son Encyclique „Diuturnum Illud“ dit e.a. „que dans ces affaires qui, pour diverses raisons sont soumises en même temps au pouvoir temporel et au pouvoir religieux, l'Eglise désire un accord pacifique entre les deux, et veut éviter ainsi des discordances mal rencontrées pour les deux parties.“

D'après ma profonde conviction, partagée, par mes nombreux collaborateurs catholiques, l'attitude des Evêques envers notre N.S.B. est injuste. C'est pourquoi j'insiste avec le plus profond respect auprès de Votre

Sainteté, de bien vouloir faire examiner la situation, afin que notre entière liberté d'agir nous soit rendue, ou qu'on nous indique ce qui, dans nos tendances, est erroné ou condamnable, pour que nous puissions réparer ces fautes.

Je tiens à la disposition de Votre Sainteté toutes les données qui établissent le bien fondé de mes arguments, et je suis prêt à donner, soit par écrit, soit oralement, tous autres renseignements qui pourraient paraître utiles à Votre Sainteté.

De Votre Sainteté,

le très respectueux serviteur,

MUSERT.

ROME, le 16 juin 1936.

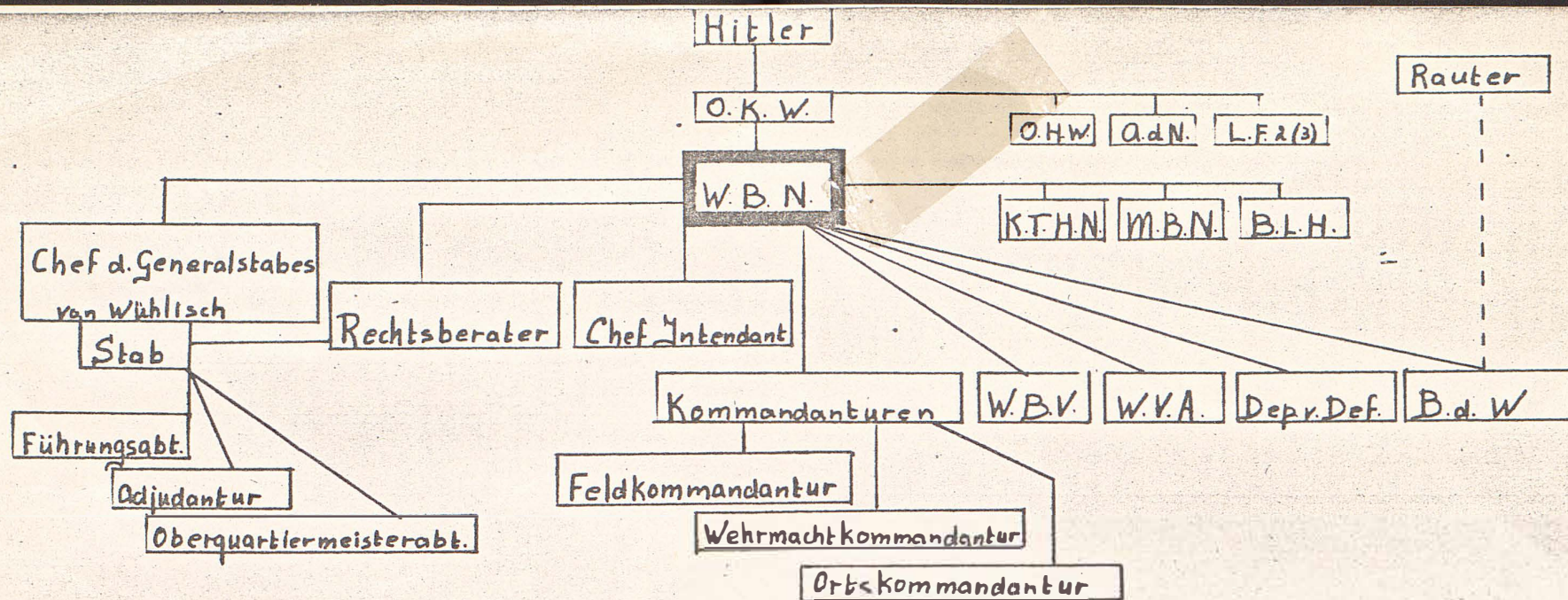

VERKIEZINGSUITSLAGEN

	1933 2 ^e Kamer	1935 Prov.Stat	1937 2 ^e Kamer	1939 Prov.Stat.
Communisten	3,18 (4)	3,43	3,35 (3)	3,23
Rev.soc.partij	1,30 (1)	1,39	0,80	0,92
S.D.A.P.	21,46 (22)	21,04	21,93 (23)	21,35
Vrijz.democr.	5,08 (6)	4,20	5,90 (6)	6,72
Chr.democr.	1,03 (1)	1,81	2,09 (2)	2,06
R.K.V.P.(K.D.P.)	1,10 (1)	1,53	0,68	
R.K.St.P.	27,87 (28)	27,69	28,82 (31)	29,86
A.R.P.	13,43 (14)	11,32 ^{huuswet!}	16,40 (17) ^{colijn!}	12,63
C.H.U.	9,13 (10)	9,24	7,45 (8) ^{colijn!}	9,86
S.G.P.	2,51 (3)	2,52	1,98 (2)	2,06
H.G.St.P.	0,91 (1)	0,59	0,60	0,27
Liberalen	6,95 (7)	6,09	3,94 (4) ^{colijn!}	6,23
Platteland	1,28 (1)	0,21	0,17	
Nat.Herstel	? (1)	0,04	0,15	
N.S.B.	—	7,91	4,21 (4)	3,89

Het aantal zetels : tussen haakjes .
 De andere getallen : percentages.
 Uit: Keesinks Hist. Archief.

O.K.W. = Oberkommando der Wehrmacht

W.B.N. = Wehrmachtbefehlshaber i.d. Niederlande

O.H.W. = Oberbefehlshaber West (Parijs)

A.d.N. = Admiral der Nordsee (Wilhelmshafen)

L.F.2(3) = Luftflotte 2 (later 2) (Parijs).

K.T.H.N. = Kommandeur d. Truppen d. Heeres i.d. Niederl.

M.B.N. = Marinebefehlshaber i.d. Niederlande.

B.L.H. = Befehlshaber im Luftgau Holland

W.B.V. = Wehrmachtsbezirksverwaltungen.

W.V.A. = Wehrmachtsverpflegungsämter

Dep. r. Def. = Departement van Defensie, →

Afwikkelings bureau

B.d.W. = Befehlshaber der Waffen S.S.

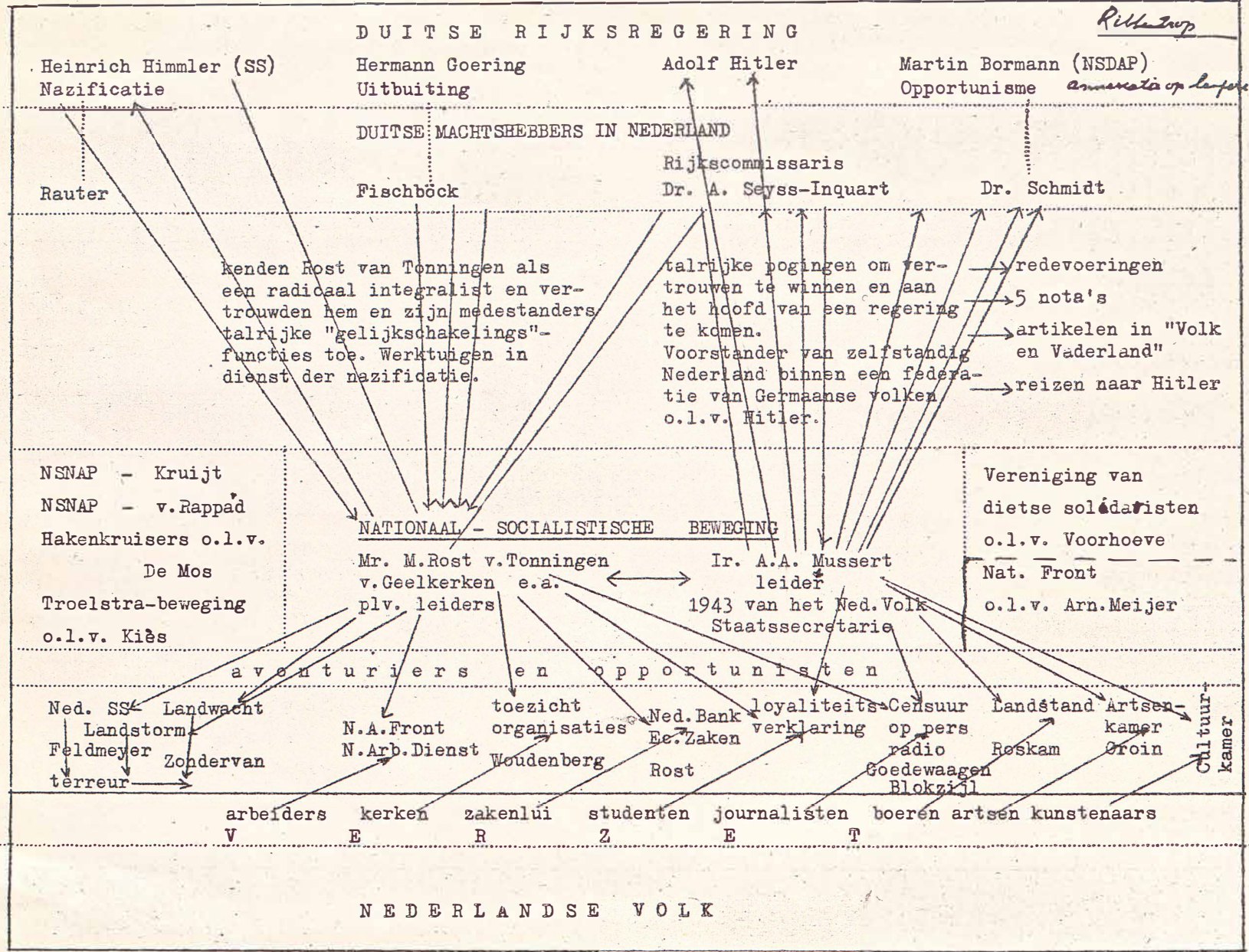
Wehrmacht o.l.v. Christiansen in Nederland tijdens de bezetting.

Legend v. Bormann

Ritterkamp

annexatie op later tijdstip

kenden Rost van Tonningen als een radicaal integralist en vertrouwden hem en zijn medestanders talrijke "gelijkschakelings"-functies toe. Werktuigen in dienst der nazificatie.

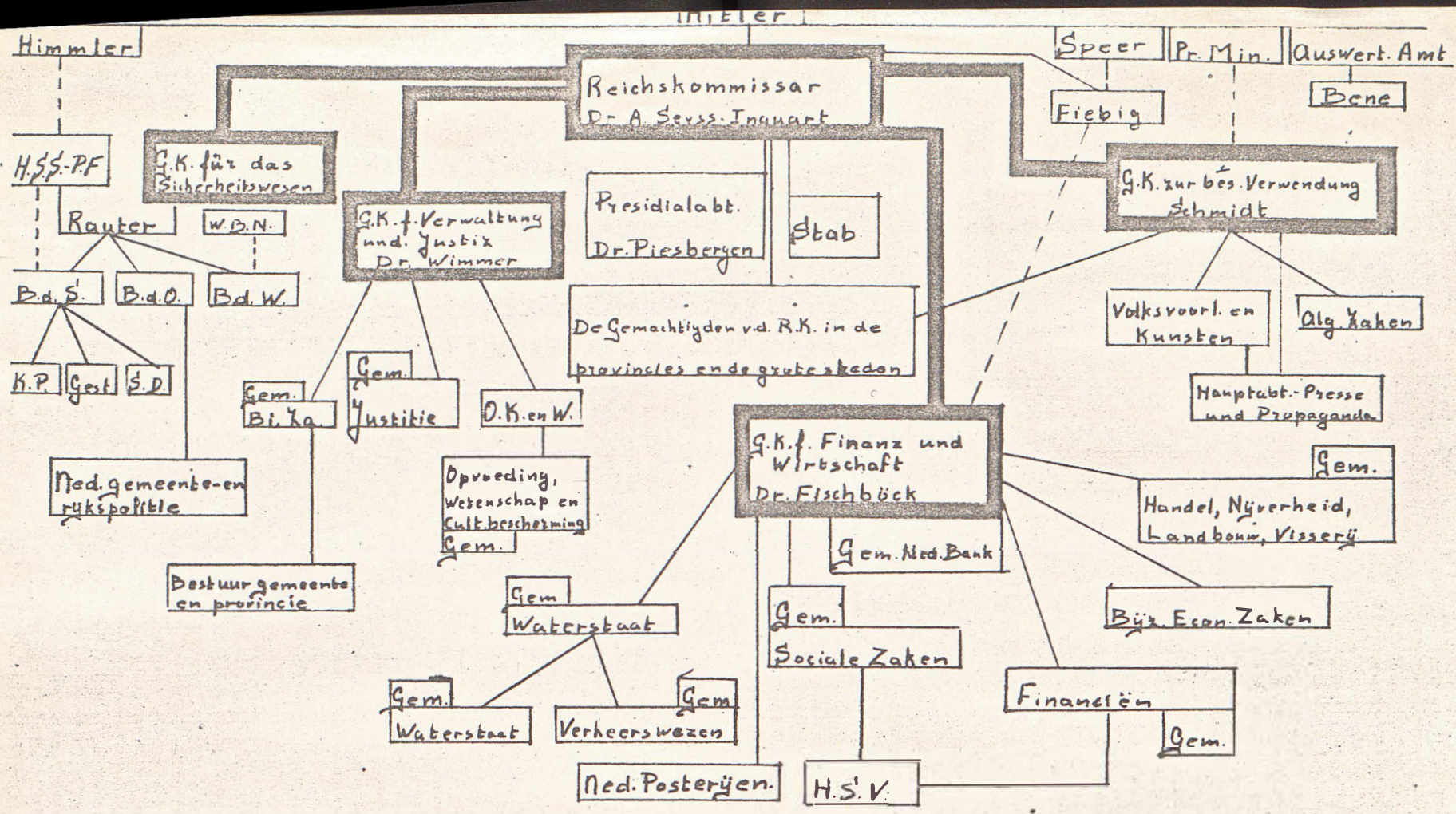
talrijke pogingen om vertrouwen te winnen en aan het hoofd van een regering te komen. Voorstander van zelfstandig Nederland binnen een federatie van Germaanse volken o.l.v. Hitler.

redevoeringen
5 nota's
artikelen in "Volk en Vaderland"
reizen naar Hitler

NSNAP - Kruijt
NSNAP - v. Rappad
Hakenkruisers o.l.v. De Mos
Troelstra-beweging
o.l.v. Kiès

Vereniging van dietse solidaristen
o.l.v. Voorhoeve
Nat. Front
o.l.v. Arn. Meijer

W.B.N. = Wehrmachtbefehlshaber
 H.S.S.-P.F. = Höhere S.S. und Polizeiführer
 B.d.S. = Befehlshaber d. Sicherheitsdienst
 K.P. = criminele politie
 Gest. = Gestapo
 S.D. = Sicherheitsdienst
 B.d.O. = Befehlshaber d. Ordnungsdienst

B.d.W. = Befehlshaber d. Waffen S.S.
 G.K. = General-Kommissar
 Gem. = Gemachtigde v.d. Reichskommissar
 H.S.V. = Hauptabt. Sox. Verwaltung.
 R.K. = Reichskommissar
 Pr.Min. = Propagandaministerium.

Het gevorderd bewijs geleverd

De oorsprong van het N.S.B. program

EENIGE weken geleden schreven wij, dat het program der N.S.B. „voor het grootste deel een vrijwel letterlijke vertaling was van een Duitsch program”.

Deze verklaring was duidelijk en wij waren op dat oogenblik niet van plan er verder op in te gaan. De N.S.B. heeft er echter op gestaan en enkele onwaardige publicaties harerzijds, ook in dit verband, hebben ons doen besluiten de zaak opnieuw, maar dan ook eens en voor altijd, ter hand te nemen.

Wij drukken hier nu eerst het benodigde bewijsmateriaal volledig af. Het N.S.B.-program staat in het midden. Links, dan in de 2e kolom, het Duitsche program, dat de N.S.B. ons deed toekomen om te bewijzen, dat haar eigen program oorspronkelijk was. Rechts, in de 3e kolom dus, het Duitsche program, waarvan het N.S.B.-program wel een navolging is.

Daaronder volgt een uitvoerig commentaar. In een korte verklaring licht het Driemanschap deze publicatie dan nader toe.

(1ste) „Programm der National-Socialistischen Deutschen Arbeiterpartei”.
z.g. „25 Punten”.

Datum: München, 24 Febr. 1928.

1. Wij eischen de vereeniging van alle Duitschers, op grond van het zelfbeschikkingrecht der volkeren, tot één Groot-Duitsland.

2. Wij eischen de gelijkberechtigtheid van het Duitsche volk tegenover andere naties, opheffing der vredsoverdragen van Versailles en Saint Germain.

3. Wij eischen land in bodem (koloniën) voor de voeding van ons volk en vestiging van ons bevolkingsoverschot.

4. Staatsburger kan slechts zijn wie volkgenoot is. Volkgenoot kan slechts zijn, wie van Duitschen bloed is, zonder te leden, op godsdienst. Daarom kan geen Jood volkgenoot zijn.

5. Wie niet staatsburger is, zal slechts als gast in Duitsland kunnen leven en moet onder de vreemdelingen-wetgeving staan.

6. Het recht om over de leiding en de wetten van den Staat te beslissen, mag slechts aan den staatsburger toekomen. Daarom eischen wij ook ieder openbaar ambt, overheidsambt van welke aard ook, of van Rijk, Land of Gemeente, alleen door staatsburgers mag worden bekleed. Wij bestrijden het corrupterende parlementarisme met het bezetten van banen en uitzelend van het oogpunt van partij, zonder te letten op karakter en bekwaamheden.

Program der „National-Socialistische Bewegung in Nederland.”
z.g. program-Mussert.

Datum: Utrecht, Dec. 1931.

A. Ten aanzien van de nationale oogmerken:

1. De deelen van het Rijk in Europa, Azië en Amerika moeten elkander onder alle omstandigheden zoo krachtig mogelijk en vormen naar buiten één geheel.

2. De verhouding tot de deelen van den Duitchen stam buiten het Rijkverband dient zooveel mogelijk te benaderen de verhouding tusschen de deelen van het Rijk onderling.

3. De Nederlandsche belangen worden tegenover het buitenland krachtig behartigd. Aggressieve bedoelingen zijn daarbij vreemd. Samenwerking met buitenlandse mogendheden, waar dit in beider belang mogelijk is, dient bevorderd.

4. De verdediging van het Rijk tegen aanvallen van buiten, dient zoo krachtig mogelijk te worden voorbereid.

(2de) „Staats- und Wirtschafts-Programm der National-Socialistischen Deutschen Arbeiterpartei”
z.g. „Katechismus der Bewegung.”

Datum: vóór 1938.

I. Staatspolitischer Grundsatz:

2. Die kraftvolle Vertretung der deutschen Interessen im Ausland.

25. Ter doorvoering van al het voorafgaande eischen wij: de vorming van een krachtig centraal gezag van het Rijk. Onvoorwaardelijke autoriteit van het politieke centrale parlement over het geheele Rijk en zijne organisaties in het algemeen.

De vorming van stands- en beroeps-kamers.

Ter doorvoering van de door het Rijk aangenomen beginselwetten in de afzonderlijke bonds-staten.

22. Wij eischen de afschaffing der soldaatschierstroep en de vorming van een volks-leger.

9. Alle staatsburgers moeten gelijke rechten en plichten bezitten.

7. Wij eischen, dat de Staat zich verplicht, op de eerste plaats te zorgen voor de mogelijk-hed der staatsburgers, om door arbeid in hun levensonderhoud te voorzien en voor hun be-staansmogelijkheid. Wanneer het niet mogelijk is, de geheele bevolking van den Staat te voeden, dan moeten de onderdanen van vreemde naties (niet-staatsburgers) uit het Rijk verwijderd wor-den.

8. Alle verdere immigratie van niet-Duitschers moet vermindert worden. Wij eischen, dat alle niet-Duitschers, die zich sedert 2 Augustus 1914 in Duitsland gevestigd hebben, onmiddellijk ge-deussungen worden het Rijk te verlaten.

13. Wij eischen de tot openbaar bedrijf-makung van alle (toenogtoe) reeds tot ven-nootschappen gemaakte (trusts) onderne-mingen.

10. Eerste plicht van iederen staatsbur-ger moet zijn, met het hoofd of lichamelijk werkzaam te zijn.

De werkzaamheid van den enkeling mag niet tegen het belang der algemeenheid in-druischen, doch moet in het kader van het algemeen en ten nutte van allen plaats vinden.

Daarom eischen wij:
Afschaffing van het arbeids- en morite-looze Inkooren, Verzekering der renteverzekering.

12. Met het oog op de geweldige offer- van goed en bloed, die iedere oorlog van het volk trekt, moet de persoonlijke verbodten door den oorlog als een misdad tegen het volk aangemerkt worden. Wij eischen daarom alreeds ontde-ling van alle oorlogswinsten.

B. Ten aanzien van de staats-rechtelijke hervormingen:

5. Bevordering van een krachtig in dienst van het algemeen staand Staatsgezag; onafhankelijk van geldmagnaten, kerkelijke overheden en volksgunst.

6. Herziening van het Kiesrecht onder uitschakeling van den steeds onzedeliker vormen aannemenden en steeds onnutter wordenden kiesstrijd.

Organisatie van de natie in corporatiën.

7. Afschaffing van den verminkten dienstplicht met het daarbij behoorend onzedelijke lotingsstelsel.

Toekening van weerrecht aan alle weerbare staatsburgers, die daarvoor waardig ge-keurd worden.

C. Ten aanzien der volkshuis-houding:

8. Het doel van de volkshuishouding is een rationeële voorsiening in zedelijke be-hoeften.

9. Ter bereiking van dit doel is noodig een gezond bedrijfsleven. Daartoe staan alle bedrijven (landbouw, veeteelt, tuinbouw, industrie, handel en verkeerbedrijven) onder bescherming van den Staat en van allen die in het bedrijf werkzaam zijn.

Stakingen en uitsluitingen zijn als anti-sociale uitingen verboden. Geschillen wor-den opgelost zonder storing van het bedrijf.

10. Als staatsbedrijven worden georga-niseerd die bedrijven, welke naar aard en omvang het best aan het doel beantwoor-den bij exploitatie door of vanwege den Staat. Alle overige bedrijven als particuliere bedrijven.

De particuliere eigendom daarvan wordt uitdrukkelijk erkend, echter met dien verstande, dat in bedrijven welke onvoldoen-de worden beheerd of in strijd met het algemeen belang worden geëxploiteerd, van staatswege wordt ingegrepen.

11. De staatsburgers vormen samen één werkgemeenschap.

Op ieder hunner rust arbeidsplicht.

Ter bevordering van de militaire en eco-nomische weerbaarheid van den Staat en van de gemeenschapszin wordt voor iederen jongeman en jongedochter een verplicht arbeidsjaar ingevoerd.

12. Iedere staatsburger van den hoogst-tof den laagstgeplaatste is verantwoorde-lijk voor de goede uitoefening van zijn taak en verplicht naar zijn vermogen mede te werken tot den bloei van de werkge-meenschap ter bevordering van de nationa-ale welvaart en cultuur.

34. Änderung des Wahlrechtes unter Ausschüttung der jetzt so entsittlichende Formen des Wahlkampfes.

37. Bildung von berufsständischen Kam-mern.

VI. Militärisch.

33. Aufhebung der Söldnertruppe.

32. Wehrhaftmachung der Nation durch Einführung des Wehrrechtes für jeden freien Deutschen.

II. Wirtschaftspolitischer Grund-satz:

Die Aufgabe der Volkswirtschaft ist die Bedarfsdeckung....

12. Die gesunde Mischung von Klein-, Mittel- und Großbetrieben auf allen Gebie-ten des wirtschaftlichen Lebens, also auch in der Landwirtschaft, bleibt aufrecht-halten.

13. Alle bisher bereits vergesellschaft-lichen Betriebe werden verstaatlicht.

8. Der Nationalsozialismus erkennt das Privateigentum grundsätzlich an (und stellt es unter staatlichen Schutz).

38. Zwangsverwaltung von Grund und Boden durch den Staat im Falle lüderlicher Bewirtschaftung.

10. Alle Deutschen bilden eine Werkge-meinschaft....

15. Einführung eines Arbeitspflicht-jahres für jeden Deutschen.

10. Alle Deutschen bilden eine Werkge-meinschaft zur Förderung der allgemei-nen Wohlfahrt und Kultur.

18. Wij eischen den strijd zonder mededogen tegen diegenen, die door hunne werkzaamheid het algemeen belang schaden. Gewone volksmisdadigers, woekeraars, oplichters enz., moeten met den dood gestraft worden, zonder te letten op godsdienst of ras.

13. Te groote opeelhooping van bezit in handen van enkelingen wordt tegengegaan: verrijking ten koste van de natie, aanwending van het privaat vermogen tegen het algemeen belang, woeker, bedriegelijke handelingen, arbeidsschuweid, oplichting, enz. worden als misdrijven tegen den Staat ten strengste gestraft.

14. Het reidwezen staat in dienst van den Staat; de geldmagnaten mogen geen Staat in den Staat vormen.

Daarvoor is noodig: Bevrijding van den Staat (en daarmee van het Volk) door kapitaalaflossing op korten termijn, van zijn rente-verplichtingen tegenover het groot-kapitaal.

Uitvoering van de staatszaak zonder geldleeningen.

Toezicht op de bankbedrijven.

Doelmatige creditverschaffing aan openbare en particuliere bedrijven.

19. Wij eischen de vorming en in standhouding van een gezonden middenstand, onoverwinnelijke socialisering van de groote warenhuizen en verhuur tegen billijke prijzen aan kleine winkeliers, nadrukkelijk in samenwerking door koozen van alle kleine bezittingen bij leveranties aan den Staat, de Landen of Gemeenten.

20. Wij eischen een aan onze nationale behoeften aangepaste hervorming der regeling van het grondbezit, totstandkoming van een wet tot ontzetting, zonder schadevergoeding van grond voor openbare doeleinden. Afscaffing der grondrente en verblinding van alle speculatie in grond. Het overnamepunt is L.V.V. de ontzetting zonder schadevergoeding door een verkaring van stitier van 12 April 1928 verduidelijkt in overeenstemming met het beginsel der verdeling van het particulier bezit.

21. Wij eischen verandering van het aan de monarchistische wereldorde grenzende Romeinsche recht door een Duitsch Gemeenterecht.

24. Wij eischen de vrijheid in den Staat van alle godsdienstige belijdenissen, voor zover die niet het bestaan van den staat in gevaar brengen of het zedelijkheidsgevoel en de moraal van het germaansche ras aanranden.

De partij als zodanig staat op het standpunt van een positief Christendom, zonder zich op godsdienstig gebied aan een bepaalde heilijdsle te binden. Zij voert een strijd tegen den Joodsch-marxistische geest in en buiten ons en is ervan overtuigd, dat een duurzame groeiing van ons volk slechts kan worden bewerkstelligd van binnen uit op den grondslag van: Algemeen belang gaat voor eigen belang.

25. Om iedereen bekwaam en vijftigen Duitscher het bereiken van hooge beschaving en daardoor het opklimmen tot leidende functie mogelijk te maken, moet de Staat voor een groote uitbreiding van ons gehele volksopvoedingswezen zorgdragen. De leerplannen van alle opvoeding-inrichtingen moeten aan de eischen van het praktische leven worden aangepast. De reorganisering der staatsidee moet reeds met het begin van het leerjaar-rijzen door de school ten doel gesteld worden (staatsburgerkunde). Wij eischen de opheffing van bijzonder aangelegde kluderen van arme ouders op staatskosten zonder te letten op hun stand of beroep.

21. De Staat moet voor de verbetering der volksgesondheid zorgen door de bescherming van moeder en kind, door verbot van jeugdwerk, door het bestreven van de behaaielike stelling door middel van wetelijke vastlegging van tarief en verplicht door zoo groot mogelijke ondersteuning van alle verenigingen, die zich bezighouden met behaaielike jeugdopvoeding.

23. Wij eischen den strijd door middel van de wet tegen de bevruste politieke leugen en hare verbreiding door de pers. Om de tot standkoming eener Duitsche pers mogelijk te maken, eischen wij dat:

a. alle redacteuren en medewerkers van bla-

2. Das Wohl des Volkes steht aber der masslosen Reichtumsanhäufung in den Händen einzelner eine Grenze.

14. Wucher und Schiebertum, sowie die rücksichtslose Bereicherung auf Kosten und zum Schaden des Volkes wird mit dem Tode bestraft.

III. Finanzpolitischer Grundsatz

Das Geldwesen steht im Dienste des Staates, die Geldgewaltigen dürfen keinen Staat im Staate bilden;

daber unser Ziel: Brechung der Zinsknechtschaft durch 16. Befreiung des Staates und des Volkes aus seiner zinspflichtigen Verschuldung gegenüber dem Großkapital.

18. Geldbeschaffung für alle grossen öffentlichen Ausgaben (Ausbau der Verkehrsmittel, Verkehrswege usw. unter Vermeidung des Anleihewesens durch die Ausgabe zinsloser Staatskassenscheine).

17. Verstaatlichung der Reichsbank A.G. und der Notenbanken.

D. Ten aanzien der cultuur.

15. Volledige godsdienst- en gewetensvrijheid met bescherming van den Christelijken godsdienst voor het in Europa gelegen deel van het Rijk.

16. Opvoeding van de jeugd tot zedelijkheid, orde, iacht, burgerzin en arbeidzaamheid.

Bevordering van de vorming van leidende karaktervolle persoonlijkheden in iederen stand en in ieder beroep.

17. Bevordering van wetenschappen en kunsten.

Onderdrukking van leerstellingen, instellingen en handelingen, die de eenheid en de onafankelijkheid van de natie en de roede reden aantasten.

Krachtige bescherming van het landschap en stedenschoon.

V. Kulturpolitisch:

Volle Religions und Gewissensfreiheit. 22. Besonderen Schutz der Christlichen Glaubensbekenntnisse.

25. Erziehung der Jugend zu körperlich gesunden und geistig freien Menschen.

21. Heranbildung einer Führerschicht von charaktervolle Männern.

Eine Blüte aller Wissenschaften und schönen Künste... ist unser kulturelles Hochziel.

23. Unterdrückung und Fernhaltung von Glaubenslehren, die dem deutschen Sittlichkeitsgefühl zuwiderlaufen und deren Inhalt staats- und volksverderblich Charakter trägt.

*) Toelichting: Der Staat darf keine Schranken machen - denn er hat dies auch gar nicht nötig. Der Staat ist der Herr der Münzhoheit, er kann also, was der Private nicht kann, Geld machen.

den, die in de Duitse taal verscheinen, volksgemooten zijn.

b. niet-Duitse bladen voor hun publicatie de uitdrukkelijke goedkeuring van den Staat behoeven. Zij mogen niet in de Duitse taal gedrukt worden.

c. iedere financiële deelname aan Duitse bladen op den invloedsname 4) door niet-Duitschers, bij de wet verboden wordt, als straf tegen overtrekking waarop de sluiting van zulk een dagbladonderneming, evenals de onmiddellijke uitzetting uit het Rijk van de daaraan deelnemende niet-Duitschers.

Bladen, die met het algemeen belang in strijd komen, moeten verboden worden. Wij eischen den strijd door middel van de wet tegen een kunst- en literatuurrichting, die een ontbindenden invloed op ons volksleven uitoefent en de sluiting van voorstellingen, die in strijd met vereenslappende eischen komen.

14. Wij eischen een aandeel in de winst (voor den Staat) van de groote ondernemingen.

15. Wij eischen een grootscheepse uitbreiding der ouderdomsvoorziening.

16. (De afzwaai). De leiders der Partij behoeven, zoo noodig met instemming van het eigen leven, onvoorwaardelijk op te komen voor de ten uitvoeringzetting van de voerstaande programmapunten.

17. Getimane voor „Begininspanning“, terzijde Verweering van invloed, gebied voor de moedertal, N.S.B.!

E. Sociale Voorziening.

18. Deelgerechtigdheid in de winst van de waardschappende bedrijven van alle daarin werkzaam zijnde personen, onder medeverantwoordelijkheid voor den goeden gang van zaken in de bedrijven.

19. Pensioengerechtigdheid op 50-jarigen of 60-jarigen leeftijd (afhankelijk van den aard van het beroep) van iedereen staatsburger, die de gemeenschap naar behoeven geënd heeft. Voegtijdige pensionneering bij invaliditeit, Ziekteverzekering.

20. Armevoorzorging van behoeftige Nederlanders, die door gestellike of hehmanlijke gebreken geen deel kunnen nemen van de arbeidsgemeenschap.

21. Maart ontvingen wij n.l. het volgende aangebrekende schrijven van het Hoofdkwartier der N.S.B.:

„Naar aanleiding van Uw artikel in No. 32, 29 Maart 1941, getiteld: „Oorspronkelijkheid en Navolging“, hebben wij het genoegen U ingesloten toe te zenden de voor Uwe publicatie benoemde gegevens.“

Deze „gegevens“ bestonden uit een exemplaar van „Volk en Vaderland“ van 9 Sept. 1938, waarin zijn afgedrukt de twee eerste kolommen van bovenstaande vergelijking, vergezeld van het navolgende bijschrift:

„Van Nabootsing geen sprake“.

„Hoe ongerijmd de bewering is, als zou het programma der Nationaal-Socialistische Beweging min of meer klakkeloos van de Duitse Nationaal-Socialistische Partij-programma's zijn overgenomen, blijkt al dadelijk zelfs uit oppervlakkige lezing van beide programma's. Witte vakken geven aan, dat het desbetreffende punt in het programma niet behandeld is.“

Wij stonden, het zij eerlijk erkend, bij het doortzien van deze publicatie aanvankelijk eenigszins verbluft. Zoals onze lezers zullen bemerken, is er tusschen het Nederlandse programma en het in onze eerste kolom

IV. Sociaalpolitisch.

22. Beteiligung aller an schöpferischen oder wertschöpfenden Unternehmungen Beschäftigten je nach Leistung und Alter an den Erträgen des Werkes unter gleichzeitiger Mitverantwortlichkeit für die Erfüllung der volkswirtschaftlicher Aufgaben des Werkes.

23. Größtmöglicher Ausbau der Altersversicherung.

Jedem bedürftigen deutschen Volksgenossen wird von einem bestimmten Lebensalter an oder bei vorzeitigem Eintritt dauernder Erwerbsunfähigkeit eine ausreichende Rente sicher gestellt.

Waar toe dient deze vergelijking....?

Waar toe dient de vergelijking op de vorige bladzijden?

In en, in ons Blad No. 32, verscheenen artikel „Oorspronkelijkheid en Navolging“, hebben wij aan het adres van de N.S.B. terloops de opmerking gemaakt, dat

„geen enkele partij in Nederland minder zedelijk recht heeft dan zij om ter zake (van plagiaat) als zedenmeester op te treden.“

„Is“ — vroegen wij — „Volk en Vaderland“ vergeten, dat de N.S.B. onder ons volk is opgetreden met een program dat voor het grootste deel een vrijwel letterlijke vertaling was van een Duitsch program en dat dit geschied is zonder eenige vermelding van oorsprong of auteur? Van plagiaat gesproken! Sommige bladen hebben destijds de Duitse en Hollandse teksten naast elkaar afgedrukt en de zaak is dus voldoende ruchtbaar geworden. Maar als „Volk en Vaderland“ het heusch vergeten is, zijn wij bereid de teksten nog eens over te drukken.“

Een goed verstaander heeft maar een half woord noodig!

Wij meenden dus, dat dit feit van zoo algemeene bekendheid was, ook in de kringen van de N.S.B., dat een zachte wenk voldoende zou zijn om het blad te roepen zijn aanvallen te matigen.

Dit is echter anders uitgekomen. Niet alleen verscheenen in de nummers van 2 en 11 April van „Volk en Vaderland“ nieuwe, uitert krenkende artikelen, maar ook de opperste leiding van de N.S.B. bleek op

afgedrukte Duitse program inderdaad zeer weinig overeenkomst. Het schen, dat wij ons eerlijk hadden vergist. Nu stelt De Nederlandsche Unie boven alles prijs op rechtste eerlijkheid, ook in den staatkundigen strijd. Er is geen artikel in het Duitse program, waarmee De Unie zich beter vereenigen kan dan met het — eigenaardig genoeg door de N.S.B. niet overgenomen — artikel 23: „Wij eischen den strijd door middel van de wet tegen bepaalde politieke leugen“, al gevoelt De Unie voor zich geen behoefte aan den dwang van een wet om eerlijk tegenover politieke tegenstanders te zijn. Dit zoo zijnde, schen er niets anders op te zitten, dan ruiterlijk ongelijk te erkennen. Daarom antwoorden wij op 26 April aan de Hoofdredeactie van „Volk en Vaderland“:

„Wij ontvingen in goede orde Uw schrijven van 31 Maart j.l. en moeten erkennen, dat het Nederlandsche programma met de daarnaast afgedrukte punten weinig gelijkens vertoont. Wij zullen U op dit punt volledige goeddoening verschaffen door het volledig afdrucken van de in het toegesonden nummer van „Volk en Vaderland“ afgedrukte vergelijking in een van de eerstvolgende nummers van „De Unie“, waarna wij het stuk aan Uwe afdeling Documentatie zullen terugzenden.“

Op deze wijze was aan wat wij als eisch van ridderlijke persmanieren beschouwen, ten volle voldaan.

Daarmede was onze taak echter niet afgelopen. De perspolemieek waarop wij in ons nummer van 29 Maart doelden, had, gelijk uit de bovengeciteerde tekst van onze beschuldiging duidelijk blijkt, niet in 1938, maar kort na de oprichting van de N.S.B. plaats gevonden. Het artikel dat tot die polemieek aanleiding had gegeven, was verschenen in de Haagsche Post van 4 November 1933, en bevatte een vergelijking tusschen: in een geschrift van Gottfried Feder: „Was will Adolf Hitler?“ (Verlag Fra. Eher, München) en de het programma der N.S.B. (Ir. A. A. Mussert). De dertien uit dit program geciteerde punten bleken een letterlijke vertaling te zijn van de dertien daarnevens gedrukte punten uit Feder's geschrift.

Natuurlijk zou het zonder meer afdraken van dit artikel een ruim voldoende bewijs zijn geweest van de goede trouw van onze beschuldiging. Maar dit bewijs zou onze beschuldiging nog niet waar hebben gemaakt. Hoe onwaarschijnlijk het scheen, er moest worden rekening gehouden met de mogelijkheid, dat de publicatie van de Haagsche Post een falsificatie zou zijn.

Dus besloten wij het onderzoek door te zetten, en ons sine ira et studio, objectieve zekerheid te verschaffen omtrent de nu reeds zoovele jaren omstreden vraag van de ware verhouding van de programma's van de Duitse en de Nederlandsche partijen.

Het eenvoudig versluffende resultaat van ons onderzoek is hierboven in drie kolommen afgedrukt.

De zaak blijkt als volgt in elkaar te zitten.

Er bestaan van het program der Duitse N.S.D.A.P. twee redacties. Een eerste redactie, de zg. 25 Punten, en een tweede redactie, die door Feder aanvankelijk is openbaar gemaakt in zijn boek „Der Deutsche Staat auf nationaler und sozialer Grundlage“ en die als „Katechismus der Bewegung“ bekend is geworden.

Deze beide redacties zijn volkomen gelijkwaardig. Dit blijkt uit een verklaring van Feder, aan wien Adolf Hitler op de op 14 Februari 1938 te Bamberg bijeengevoeren Rijksovereenkomst van gewilders de eindbeslissing omtrent alle op het program betrekking hebbende kwesties heeft overgedragen.¹⁾

Deze verklaring luidt als volgt:

„Een wat andere redactie van precies dezelfde grondgedachten, zoals ik die in mijn boek „Der Deutsche Staat op nationale en sociale Grondslag“ gegeven heb, is geen verandering, maar slechts een zekere ordening en samenvatting van verschillende bijeenbehorende punten naar de verschillende bijeenbehorende politieke, economische, financiële, cultuurpolitische enz. levenskringen“.

Wanneer deze redactie als wijziging moest gelden of tegen de 25 Punten uitgespeeld zou kunnen worden, dan zou Hitler in zijn korte, bondige voorrede mijn boek zeker niet de „Katechismus van onze Beweging“ hebben genoemd.

¹⁾ „Um für die Zukunft die unbedingte Einheitlichkeit unseres programmatischen Willens zu gewährleisten. . . . hat Adolf Hitler auf der am 14 Februar 1938 nach Bamberg einberufenen Reichskonferenz sämtlicher Gauleiter Fg. Gottfried Feder die letzte Entscheidung übertragen über alle Fragen, die sich auf das Programm beziehen“ (Feder, Das Programm der N. S. D. A. P. und seine weltanschaulichen Grundgedanken. Nationalsozialistische Bibliothek, Heft 1, 1932 pag. 23).

Tedereen mag dus, naar zijn smaak, een der beide redacties den voorkeur geven of beide naast elkaar gebruiken, hij zal er aan zich nooit in tegenspraak verstrikken.²⁾

Beide redacties zijn dan ook opgenomen in Feder's „Das Programm der N.S.D.A.P. und seine weltanschaulichen Grundgedanken“ (Fr. Eher Nachf., München). In de door ons aangehaalde, in 1932 verschenen 56—58ste druk, vindt men ze, evenals Feder's verklaring (pag. 23), afgedrukt resp. op pag. 19 e. v. en op pag. 34 e. v. (de Katechismus in par. 4 onder den titel: Die Programmforderungen im Einzelnen in der „Federschen Formulierung aus „Der Deutsche Staat““).

Toen dus Ir. Mussert eind 1931 in ons land niet een Nederlandsche N.S.B. maar in waarheid: de N.S.B. in Nederland oprichtte, had hij de vrije keus of de „25 Punten“ of de „Katechismus“ over te nemen. Hij besloot den „Katechismus“ te volgen. Ook de reden van deze keus blijkt uit Feder's aangehaalde geschrift.

„Voor de praktische werving (Werbetaligkeit) is het overzichtelijker de volgende redactie van het program (de Katechismus) te gebruiken, omdat daarin de afzonderlijke artikelen onder grotere (algemeener) gezichtspunten zijn samengevat, enz.“

En daar nu de kieservangst bij de N.S.B. altijd op den voorgrond heeft gestaan, was het navolgen van den Katechismus aangewezen.

Door het hierboven afdraken van de twee eerste kolommen voldoen wij nu aan de behoefte, in ons schrijven van 26 April aan „Volk en Vaderland“ gegeven. Maar wij hebben ons tevens de vrijheid veroorloofd er in de derde kolom den Katechismus der Beweging naast af te drukken.

Uit de vergelijking van het N.S.B. program met den „Katechismus“ (tweeds en derde kolom), blijkt nu op onweerlegbare wijze de waarheid, die de N.S.B. kost wat kost wil verheimelijken:

Er is eenvoudig geen sprake van eenige oorspronkelijkheid; het N.S.B. program is, voor het overgrote deel, uit den „Katechismus“ eenvoudig donsweg overgeschreven.

Om het resultaat van ons onderzoek geheel concreet vast te leggen: van de 26 punten van het Nederlandsch program zijn er 5 (n.l. de nos. 6, 13, 14, 16 en 18) zuivere vertalingen van de punten 26, 37, 9, III, 13, V.

²⁾ Eine etwas andere Fassung der genau gleichen Grundgedanken, wie ich sie in meinem Buche „Der Deutsche Staat auf nationaler und sozialer Grundlage“ gegeben habe, ist keine Abänderung, sondern nur eine gewisse Ordnung und Zusammenfassung verschiedener zusammen gehöriger Punkte, nach den verschiedenen zusammengehörigen politischen, wirtschaftlichen, finanziellen, kulturpolitischen, u. s. w. Lebenskreisen.

Würde diese Fassung als Abänderung gelten oder gegen die 25 Punkte ausgespielt werden können, so hätte Hitler gewiss nicht mein Buch in seinem kurzen, knappen Vorwort den „Katechismus unserer Bewegung“ genannt. Es mag daher jeder nach Geschmack eine der beiden Fassungen bevorzugen oder beide nebeneinander gebrauchen, er wird und kann sich nie in Widersprüche verwickeln. (Feder pag. 23)

³⁾ Für die praktische Werbetätigkeit ist es übersichtlicher, nachfolgende Fassung des Programms zu gebrauchen, da die einzelnen Sätze unter größeren Gesichtspunkten zusammen gefasst sind etc.

28, 23 van het Duitse program, en dus, waar de bron niet genoemd is, in den strikten, technischen zin plagiaat. De punten 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 17, 19, 20 van het Nederlandsche program zijn niets meer dan paraphrasen van de Duitse punten 2, 25, 35, 32, II, 12, 3, 38, 10, 15, 36, 31, 29, 22, die geen enkele origineele gedachte brengen. In totaal zijn dus 16, dat is dus de meerderheid van de 26 Nederlandsche punten een slaafsche navolging van het tweede Duitse program. Eigen, Nederlandsche gedachten, zijn aan het N.S.B. program dus haretoeg niet besteed.

Wel zijn er ook eenige verschillen tusschen beide redacties te constateren, maar deze kunnen in dit oordeel geen wijziging brengen.

Sommige punten uit het Duitse program, b.v. de punten 1, 2, 3, 8, 12 en 19 kon de N.S.B. nu eenmaal niet overnemen, zonder zich belachelijk te maken.

Het niet overnemen van andere punten was echter geenszins het gevolg van principieel beginsel-verschil tusschen de Nederlandsche en Duitse partij, maar omdauidend van het beginselloos opportunisme, dat de N.S.B. kenmerkt.⁴⁾ (Zie aan het slot van artikel.)

Om nu deze, thans onwrikbaar vastgestelde, slaafsche afhankelijkheid van het N.S.B. program van het Duitse voorbeeld voor haar lezers te verheimelijken heeft de toenmalige redactie van „Volk en Vaderland“ in 1938 haar toelichting genomen tot een arlistigen kunstgreep: zij heeft, in haar No. 36 van 1 Sept. 1935 het N.S.B. program vergeleken niet zooals behoorde, bij de reopecteerden „Katechismus“, maar bij de 25 Punten, tenaamde door dien kunstgreep in strijd met de waarheid, bij haar lezers en bij het Nederlandsche Volk in het algemeen den indruk te verwekken, dat er van nabootsing geen sprake was. De huidige redactie van „Volk en Vaderland“ — en dit verklaart de hoffelijke toezending van het betrokken nummer — tracht nu de misleiding van 1938 verder uit te buiten, door er De Nederlandsche Unie te doen inloopen. Althans, wanneer zij niet zelf de dupe is van den kunstgreep van 1938. Maar dat zou alleen mogelijk zijn indien de huidige redactie onbekend was met de programma's der Duitse Partij, wat, boven en behalve de reeds bewezen reestelijke armoede van de leiding der N.S.B., zou duiden op een zóó groot gebrek aan geschoutheid in de zaken der eigen richting bij de redactie van „Volk en Vaderland“, dat wij dit niet durven veronderstellen. Tenzij dus het Hoofdkwartier van de N.S.B., dat ons dit artikel zond, de redactie van „Volk en Vaderland“, en de afdeling Documentatie, die het artikel van 1938 leverde, openlijk verklaren, dat het 2de Duitse partijprogram (de Katechismus) hun onbekend is en dat dus de letterlijke overeenkomst van ettelijke punten van de Nederlandsche en Duitse programma's louter het gevolg is van een mystieke zielverwantschap tusschen de partijen aan weerszijden der grens, moeten wij het tegenbewijs is geleverd, voor waar houden, dat wij te maken hebben met een geval van ergerlijke, bewuste misleiding; met een karakteristiek staaltje van dat soort „verbreiding van een bewuste politieke leugen door de pers“, als waartegen het door het N.S.B. program (eigenaardig genoeg) ons overgenomen art. 23 van den „Katechismus“, een wettelijke voorlichting terecht noodzakelijk heft.

Wij willen de keuze tusschen dit alternatief aan „Volk en Vaderland” en het oordeel over deze zaak aan het Nederlandsche Volk over laten. Van de redactie van „Volk en Vaderland” verlangen wij slechts dezelfde „sportiviteit”, die zij, zeer ten onrechte, bij ons afwezig achtte. Wij vorderen dus, op grond van de ook door haar voorgestane journalistieke eerecode, dat zij (evenals „De Unie”) de vergelijking van de 23 Punten met het N.S.B.-program uit haar No. van 1 April 1938 in extenso heeft overgenomen), thans harezijds de vergelijking van het N.S.B.-program met den Duitschen „Kathechismus” uit het Unie-nummer van beden in een van de volgende nummers van haar blad in extenso overdrukt.

Wij zijn benieuwd of het orgaan daartoe den moed vinden zal.

Wij hebben hiermede onze taak vervuld.

Wij hebben

1o. Het gevorderd bewijs geleverd, dat het program der N.S.B. grotendeels slechts een slaatsche navoiging, deels zelfs een zuiver plagiaat is van een der twee gelijkwaardige programs der Duitse Partij.

2o. Bovendien aangetoond, dat de N.S.B., om dit feit te verbergen, niet schroomt gebruik te maken van een bedriegelijken kunstgreep.

*) Niet alleen de weglatingen, maar ook de wijzigingen, die in de gecopieerde punten door de N.S.B. zijn aangebracht, zijn geen principieele voorstellen, maar opportunistische verzwakkingen van het Duitse program. Hiervan een voorbeeld. Art. 1 van het Duitse program is principieel; het trekt uit het nationalistisch beginsel op klare wijze de strakke consequentie:

„Wij eischen de vereeniging van alle Duitschers op grond van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, tot een Groot-Duitsland.”

Wanneer de N.S.B. aan dat beginsel werkelijk had geloofd, dan zou het overeenkomstig art. 2 van het Nederlandsche program natuurlijk hebben gehandeld.

„Wij eischen de vereeniging van alle Nederlanders op grond van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, tot één Groot-Nederland.”

Maar in werkelijkheid is art. 2 tot een flauw, smakeloos aftreksel geworden, een platonisch desideratum. Hoe platonisch blijkt eerst recht, wanneer men art. 2 in verband brengt met art. 3, tweede al., waar gezegd wordt dat aan de behaating van de Nederlandsche belangen „agressieve bedoelingen vreemd” zijn. Want elk kind kan begrijpen, dat de verwezenlijking van het in art. 2 genoemde ideaal zonder een agressieve politiek onmogelijk is. Ook deze verzwakking van het beginsel is een gevolg van het meergenoemd zielloos opportunisme. Het Groot-Nederlandsch ideaal was in den bourgeois-kring der N. S. B. natuurlijk niet in trek. De leiding van de N. S. B. geloofde er zelfs minder dan half in. En dus gaf men aan het ontleende nationalistisch ideaal in de Nederlandsche toepassing een formulering, die de verwerkelijking ervan bij voorbaat uitsloot.

Andere afwijkingen zijn te verklaren uit de in de N.S.B. nog zoo sterke doorwerking van den liberalistischen zuurdeesem. Punt 26 van den „Kathechismus” formuleert kort en duidelijk het Duitse ideaal: opvoeding tot lichamelijk gezonde en geestelijk vrije menschen; een hervatting van het klassieke ideaal: *mens sana in corpore sano*. Het Nederlandsche program verzwakt dat tot „opvoeding tot zedelijkheid, orde, tucht, burgerzin en arbeidsaamheid”, het oude, liberalistische ideaal der openbare, neutrale school: „Opleiding tot alle „christelijke en maatschappelijke deugden”; vorming van „bourgeois satsifais”.

Wij zullen op deze belangrijke zijde van de N.S.B.-copie thans niet dieper ingaan. Mocht de N.S.B. dat echter bepaaldelijk verlangen, dan zijn wij bereid het geheele Nederlandsche program uit dat oogpunt te bespreken; tot een principieel debat zijn wij desgewenscht, gaarne bereid.

Een korte toelichting van het Driemanschap

W IJ hebben onze redactie op deze zaak slechts noode laten ingaan.

Wij hebben, vooral in den tegenwoordigen nood des Vaderlands, alle onvruchtbare polemiek. Wij hebben, in de opvoeding van ons Volk tot zijn toekomstige taak in Europa een nobeler, positiever taak, die al onzen tijd in beslag neemt en al onze kracht van bidden en werken opzucht. Maar nu „Volk en Vaderland” ons tergt, dat wij onze beschuldiging niet kunnen wáár maken, is spreken onafwijsbare plicht geworden. De Duitse Kathecismus, waarvan het N.S.B.-program de navolging is, stelt (punt 38) den eisch, dat het burgerlijk recht de persoonlijke eer veel strenger dan tot dusver dient te beschermen. Dat is een gerechtvaardigde eisch. Eer is teer. Ook politieke en journalistieke eer. En die laat De Ned. Unie niet ongestraft aantanden. Zelfs niet, vooral niet, door de N.S.B.

Wat de N.S.B. met deze verheimelijking der waarheid bedoelt, is ons overigens een raadsel. De leiders der N.S.B. stellen bij alle mogelijke gelegenheden, ook tegenover de Rappard-partij, op den voorgrond, dat zij alleen de ware broeders zijn, dat de N.S.B. de éénige partij is, waaraan de Bezetter de leiding van de Nederlandsche zaken met vertrouwen kan overlaten. Wanneer dit zoo is, kan het dan een te bedekken schande zijn, dat haar program een copie van het Duitse is? Ligt het dan niet veeleer op haar weg dat feit als een bewijs van haar nationaal-socialistische orthodoxie bekend te maken, in stede van het, op arglistige wijze, te verheimelijken?

Of... speelt de N.S.B. dubbel spel? Voert zij een Janus-politiek en houdt zij er twee aangezichten op na?

Wat De Nederlandsche Unie betreft: zij veracht een dergelijke dubbelzinnigheid. Zij voert een politiek,

die onafhankelijk is van de uitkomst der gebeurtenissen. Haar eenig doelwit is het aan Nederland verzekeren van een waardige plaats in het nieuwe Europa en in de komende wereld. Haar houding wordt uitsluitend door deze doelstelling bepaald. Dit brengt mee, dat zij niet tot alles wat geschiedt „ja” kan zeggen. Het Duitse program bevat in art. 17 een zinswending, die ook de politiek der Ned. Unie voortreffelijk karakteriseert. „Wij eischen”, staat daar, „een aan onze nationale behoeften aangepaste hervorming...”

Die zelfde gedachte bezielt ook De Nederlandsche Unie. De Europeesche revolutie is een historisch feit. Het is geen vraag of wij het aanvaarden willen; het is er. Maar deze revolutie kan in Nederland op den duur alleen vruchtbaar worden, indien zij op Nederlandsche wijze wordt verwerkelijkt. De Duitse en Nederlandsche volkeren, schoon beide van Germaanschen stam, hebben nu eenmaal een geheel andere historische ontwikkeling gehad en hun nationale omstandigheden en behoeften zijn zeer verschillend. Ook wij eischen een hervorming, die aan onze nationale behoeften is aangepast. Daarom moet De Ned. Unie soms „neen” zeggen. Dat geeft wel eens aanleiding tot wrijving. Maar haar ja is ja en haar neen is neen, en zij spreekt in de binnenkamers geen andere taal tot de vertrouwdsten van haar aanhangers dan zij spreekt met de organen van den Bezetter. Zij voert geen Janus-politiek. Zij is wat zij is, en men weef wat men aan haar heeft.

Door deze open en eerlijke politiek heeft zij het vertrouwen van lief Nederlandsche Volk verworven en meent zij aanspraak te hebben op de achting van den Bezetter.

Zou het Driemanschap onverhoopt deze politiek niet langer kunnen volgen, dan zal het zijn taak neerleggen. Maar den rechten, Nederlandschen weg verlaten.... dat nooit.

HET DRIEMANSCHAP.